

Konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:KU21

Behandlingen av riksdagens skrivelser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

När det gäller behandlingen av riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område redovisas sex tillkännagivanden som slutbehandlade. När det gäller tillkännagivandet om lotteriverksamhet som bedrivs av partier och information till enskilda (bet. 2017/18:KU19 punkt 6, rskr. 2017/18:153) noterar utskottet följande. Regeringen redovisade tillkännagivandet som slutbehandlat i propositionen En omreglerad spelmarknad (prop. 2017/18:220). I propositionen anfördes att Lotteriinspektionen redan ställer sådana krav i sina tillståndsbeslut för lotterier, inte bara avseende partipolitisk verksamhet utan i fråga om allmännyttig verksamhet över huvud taget. Regeringen bedömde att spelmyndigheten kommer att kunna besluta om motsvarande villkor även inom ramen för den nu föreslagna regleringen, vilken i förhållande till nu gällande regler närmast förutsätter en ökad transparens, bl.a. i fråga om de allmännyttiga ändamål som ska kunna ligga till grund för en licens av nu aktuellt slag. I den nu aktuella redogörelsen vidhåller regeringen bedömningen i propositionen, och tillkännagivandet redovisas således som slutbehandlat. Utskottet noterar att tillkännagivandet inbegrep att frågan skulle inkluderas i den nya lotterilagstiftningen. På de grunder regeringen anför anser utskottet att tillkännagivandet kan ses som slutbehandlat; utskottet tar inte ställning till om tillkännagivandet är tillgodosett. Om det framöver visar sig att den typ av information som tas upp i tillkännagivandet inte ges till enskilda på det sätt som regeringen har redovisat kan dock frågan komma att väckas på nytt i riksdagen. När det gäller övriga fem tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade gör utskottet ingen annan bedömning än regeringen.

Konstitutionsutskottet konstaterar som det gjort de senaste åren att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år har förbättrats. Konstitutionsutskottet gör bl.a. mot bakgrund av yttranden från andra utskott vissa överväganden om hanteringen av tillkännagivanden.

Konstitutionsutskottet ser positivt på att regeringen i de fall ett tillkännagivande innehåller flera delmoment synes ha tagit detta i beaktande i sin redogörelse och förutsätter att regeringen även i fortsättningen redovisar behandlingen av samtliga delar som ingår i ett tillkännagivande.

Regeringen synes även ha beaktat utskottets klargörande från föregående år om att tillkännagivanden endast bör redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som är direkt knuten till tillkännagivandet. Konstitutionsutskottet förutsätter att regeringen även framöver redovisar vidtagna åtgärder i sitt sakliga sammanhang.

Det är riksdagen som beslutar om statens budget och anslagen får inte användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Utskottet vill framhålla att riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut inte per automatik kan avskrivas med regleringsbrevet i december. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Inte förrän alla delar av budgetbeslutet är genomförda kan riksdagsskrivelsen ses som slutbehandlad. Av regeringens redogörelse bör då också framgå vad som ligger till grund för att riksdagsskrivelsen anses slutbehandlad.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (M, SD, KD).

Behandlade förslag

Skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018.

Redogörelse 2018/19:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	7
Riksdagens skrivelser till regeringen.....	7
Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.....	36
Särskilt yttrande.....	40
Riksdagens skrivelser till regeringen, punkt 1 (M, SD, KD).....	40
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	41
Skrivelse 2018/19:75.....	41
Redogörelse 2018/19:RS4.....	41
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteutskottets yttrande 2018/19:SkU4y.....	42
<i>Bilaga 3</i>	
Justitieutskottets yttrande 2018/19:JuU2y.....	51
<i>Bilaga 4</i>	
Civilutskottets yttrande 2018/19:CU1y.....	76
<i>Bilaga 5</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2018/19:UU3y.....	79
<i>Bilaga 6</i>	
Försvarsutskottets yttrande 2018/19:FöU4y.....	82
<i>Bilaga 7</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2018/19:SfU3y.....	84
<i>Bilaga 8</i>	
Kulturutskottets yttrande 2018/19:KrU2y.....	91
<i>Bilaga 9</i>	
Trafikutskottets yttrande 2018/19:TU2y.....	98
<i>Bilaga 10</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2018/19:MJU5y.....	118
<i>Bilaga 11</i>	
Näringsutskottets yttrande 2018/19:NU3y.....	123
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2018.....	8
Tabell 2 Antal ännu ej slutbehandlade riksdagsskrivelser från olika riksmöten.....	9
Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2018/19.....	30
Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2018/19.....	31
Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivandena, 1995/96–2018/19, andelar uttryckt i procent.....	32

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagens skrivelser till regeringen

Riksdagen lägger skrivelse 2018/19:75 till handlingarna.

2. Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2018/19:RS4 till handlingarna.

Stockholm den 11 juni 2019

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Marta Obminska (M), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Ylivainio (C), Mia Sydow Mölleby (V), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Bengt Eliasson (L), Mikael Strandman (SD), Jonas Eriksson (MP), Erik Ottoson (M) och Fredrik Schulte (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 överlämnades till riksdagen den 19 mars 2019.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2018/19:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen överlämnades till riksdagen den 20 februari 2019.

Kammaren beslutade den 27 mars respektive den 27 februari 2019 att hänvisa regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse till konstitutionsutskottet för beredning.

Motionstiderna för skrivelsen respektive redogörelsen löpte ut den 10 april respektive den 13 mars 2019. Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av redogörelsen eller skrivelsen.

Konstitutionsutskottet beslutade den 28 mars 2019 att anmoda övriga utskott att senast den 7 maj 2019 yttra sig över regeringens skrivelse och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats för riksdagen. Riksdagsstyrelsen ska enligt tilläggsbestämmelse 9.17.3 i RO årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen.

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2018.

I redogörelse 2018/19:RS4 redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till

styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari 2018–31 december 2018.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.
Jämför det särskilda yttrandet (M, SD, KD).

Skrivelsen

Regelbeståndet

I skrivelsens avsnitt 5 (s. 356 f.) redovisas uppgifter om regelbeståndet. Antalet gällande grundförfattningar per den 1 mars 2019 var 4 266. Av dessa var 1 486 lagar. Motsvarande siffror per den 1 mars 2018 var 4 218, varav 1 462 lagar. Antalet kungjorda grund- och ändringsförfattningar i Svensk författningssamling (SFS) under 2018 var 2 122, jämfört med 1 347 under 2017, 1 376 under 2016, 1 074 under 2015 och 1 589 under 2014. Av de författningar som kungjordes 2018 var 210 grundförfattningar (75 lagar och 135 förordningar m.m.).

Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2018 har beräknats till ca 7 900, vilket innebär ett ökat antal regelrubriker jämfört med 2017. Uppgifterna i myndigheternas regelförteckningar är emellertid något osäkra.

Andelen EU-relaterade författningar

Sedan våren 2010 (bet. 2009/10:KU21 s. 23) redovisar konstitutionsutskottet vissa uppgifter från regeringens skrivelse om antalet kungjorda författningar och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts (nedan EU-grundförfattningar).

Under 2018 genomfördes EU-direktiv i 63 ändringsförfattningar (39 lagar och 24 förordningar) och 27 nya grundförfattningar (17 lagar och 10 förordningar).

Av tabell 1 nedan framgår att EU-direktiv genomfördes i en knapp femtedel av samtliga kungjorda grundförfattningar under perioden 2001–2018. För samma period gäller att drygt en fjärdedel av alla nya lagar som kungjordes hade sin grund i genomförande av EU-direktiv. Andelen kungjorda grundförfattningar som har sin grund i EU-direktiv har varierat kraftigt över åren.

Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2018

År då författningarna kungjordes	Antal kungjorda grundförfattningar (varav lagar)	Antal kungjorda EU-grundförfattningar (varav lagar)	Andel kungjorda EU-grundförfattningar i % (varav lagar)
2001	136 (37)	17 (3)	13 (8)
2002	129 (27)	20 (7)	16 (26)
2003	135 (41)	25 (11)	19 (27)
2004	136 (38)	37 (15)	27 (40)
2005	162 (42)	32 (14)	20 (33)
2006	178 (59)	85 (33)	48 (56)
2007	347 (28)	76 (12)	22 (43)
2008	160 (49)	48 (20)	30 (41)
2009	207 (52)	43 (8)	21 (15)
2010	189 (65)	22 (9)	12 (14)
2011	173 (32)	28 (14)	16 (44)
2012	118 (28)	10 (5)	9 (18)
2013	126 (36)	15 (7)	12 (19)
2014	126 (50)	13 (5)	10 (10)
2015	149 (39)	1 (0)	1 (0)
2016	185 (50)	35 (17)	19 (34)
2017	127 (32)	9 (6)	7 (19)
2018	210 (75)	27 (17)	13 (23)
Totalt	2 993 (780)	543 (203)	18 (26)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skrivelse 75 åren 2001/02–2018/19. Användbara data finns endast tillgängliga från 2001.

När det gäller ändringsförfattningarna, som inte redovisas i tabellen, kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2018 i genomsnitt ligger något över 1 250. Den högsta noteringen infaller 2018 (1 912 kungjorda ändringsförfattningar) och den lägsta 2012 (883 kungjorda ändringsförfattningar). Andelen ändringsförfattningar genom vilka EU-direktiv genomförts uppgår under perioden 2001–2018 till strax under 7 procent med stora årliga variationer; t.ex. var andelen EU-relaterade ändringsförfattningar drygt 15 procent 2009 och drygt 3 procent 2010. Under 2018 var andelen 3 procent (63 av 1 912 ändringsförfattningar).

Riksdagsskrivelserna

Totala antalet riksdagsskrivelser

Regeringens redovisning är knuten till de skrivelser där riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen.

I skrivelsens avsnitt 3 (s. 317 f.) finns ett kronologiskt register över de riksdagsskrivelser som redovisas. I skrivelsen redovisas totalt 626 riksdagsskrivelser.

I följande tabell redovisas hur många riksdagsskrivelser som redovisas som ej slutbehandlade i skrivelse 2018/19:75.

Tabell 2 Antal ännu ej slutbehandlade riksdagsskrivelser från olika riksmöten

Riksmöte	Antal	Riksmöte	Antal
1999/00	1	2009/10	6
2000/01	0	2010/11	5
2001/02	1	2011/12	4
2002/03	0	2012/13	6
2003/04	0	2013/14	19
2004/05	1	2014/15	25
2005/06	2	2015/16	35
2006/07	0	2016/17	59
2007/08	1	2017/18	99
2008/09	0	2018/19	13

Källa: Kronologiskt register i skrivelse 2018/19:5 s. 317 f.

När det gäller det pågående riksmötet 2018/19 omfattar redovisningen i skrivelsen riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen fram till den 31 december 2018. Från den perioden kvarstår 13 riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade.

I skrivelsen (skr. 2018/19:75 s. 4) framhåller regeringen att färre åtgärder har kunnat redovisas för riksdagen med hänsyn till att regeringen under hösten 2018 var en övergångsregering.

Riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område

I skrivelsen redovisas 66 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet från riksmötena 2011/12–2018/19. Av dessa redovisas 40 riksdagsskrivelser som slutbehandlade och 26 som ej slutbehandlade.

I de fall riksdagens beslut har avsett nya lagar eller lagändringar visar en genomgång att de SFS-nummer som anges i skrivelsen är korrekta.

När det gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2019 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse (bet. 2018/19:KU1) har alla fyra riksdagskrivelser till regeringen slutbehandlats genom att regleringsbrev beslutats (Statsrådsberedningen, Justitiedepartementet, Finansdepartementet och Kulturdepartementet). Kulturdepartementet har även beslutat om beställningsbemyndiganden när det gäller anslagen om stöd till politiska partier och mediestöd. Utskottet har även gått igenom regleringsbreven och gjort följande iakttagelser. När det gäller anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati redovisar regeringen riksdagsskrivelsen som slutbehandlad med regleringsbrevet från december 2018. Ett anslagsvillkor genomfördes dock först med en ändring i regleringsbrevet från den 14 mars 2019. Även i fråga om anslaget 5:1 Länsstyrelsen m.m. redovisar regeringen riksdagsskrivelsen som slutbehandlad med regleringsbrevet från december 2018. Anslagsvillkoret om att minskningen av medel för miljötillsyn inte ska avse den miljötillsyn länsstyrelserna bedriver gentemot näringsidkare återges inte i regleringsbrev.

Nedan redovisas de totalt 38 riksdagsskrivelser som avser tillkännagivanden. Först redovisas de 6 tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade, och därefter de 32 tillkännagivanden som redovisas som ej slutbehandlade.

Slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I fråga om tillkännagivandet om fortsatt behandling av Presstödskommitténs fyra huvudförslag (bet. 2014/15:KU12 punkt 7, rskr. 2014/15:195) anges att tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop (prop. 2017/18:179 s. 72).

När det gäller tillkännagivandet om *skadestånd vid överträdelse av regeringsformen* (bet. 2015/16:KU15 punkt 15, rskr. 2015/16:192) anges att regeringen den 30 augusti 2018 beslutade att en parlamentarisk kommitté ska ges i uppdrag att analysera och överväga den fråga som tillkännagivandet avser. Kommittén har påbörjat arbetet och ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 mars 2020.

I fråga om tillkännagivandet om *sekretessbrytande bestämmelse vid vanvård av djur* (bet. 2016/17:KU15 punkt 3, rskr. 2016/17:243) anges att Djurskyddsutredningen i sitt betänkande Ny djurskyddslag (SOU 2011:75) föreslog att det ska införas en sekretessbrytande bestämmelse så att hälso- och sjukvårdspersonal och personal inom socialtjänsten får lämna uppgifter om djurskyddsproblem vidare till den berörda djurskyddskontrollmyndigheten. Regeringen beslutade den 8 mars 2018 en proposition om en ny djurskyddslag (prop. 2017/18:147). I propositionen föreslog regeringen också att det förs in bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som möjliggör för personal inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten samt verksamheter enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade att lämna sådana uppgifter om ett djur till djurskyddskontrollmyndigheterna eller Polismyndigheten som är nödvändiga för ett ingripande från myndigheternas sida. Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen.

När det gäller tillkännagivandet om *en nationell institution för mänskliga rättigheter* (bet. 2017/18:KU6 punkt 2, rskr. 2017/18:98) anges att som redogjordes för i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 1 avsnitt 8.13.2) beslutade Regeringskansliet i mars 2018 om ett uppdrag att utreda frågan om att inrätta en nationell institution för mänskliga rättigheter (Ku2017/02610/DISK). Regeringen bedömde i propositionen därmed riksdagens tillkännagivande som slutbehandlat.

I fråga om tillkännagivandet om *lotteriverksamhet som bedrivs av partier och information till enskilda* (bet. 2017/18:KU19 punkt 6, rskr. 2017/18:153) anges att regeringen den 5 april 2018 beslutade propositionen En omreglerad spelmarknad (prop. 2017/18:220). I propositionen redovisar regeringen tillkännagivandet som slutbehandlat.

När det gäller tillkännagivandet om *flaggdag med anledning av demokratins genombrott* (bet. 2017/18:KU28 punkt 5, rskr. 2017/18:337)

anges att regeringen den 18 oktober 2018 utfärdade förordningar om ändringar av förordningen (1982:270) om allmänna flaggdagar som innebär att den 17 december 2018 blev allmän flaggdag under 2018.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I fråga om tillkännagivandet om evenemangslista (bet. 2011/12:KU16 punkt 1, rskr. 2011/12:224) anges att regeringen den 7 februari 2013 gav Myndigheten för radio och tv i uppdrag att analysera och lämna förslag till hur en evenemangslista kan utformas. Uppdraget redovisades den 15 november 2013 och har remissbehandlats. Under regeringens beredning av ärendet gjordes ett andra tillkännagivande av riksdagen i vilket regeringen uppmanades beakta vissa synpunkter på listans utformning (bet. 2013/14:KU28 punkt 1, rskr. 2013/14:230). Med anledning av det andra tillkännagivandet gav regeringen ett nytt uppdrag till myndigheten om att ta fram ett förslag till evenemangslista med bl.a. villkor om högre befolkningstäthet än vad som tidigare föreslagits. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 29 februari 2016. Myndighetens nya förslag har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *en helhetslösning av regionfrågan* (bet. 2013/14:KU30 punkt 4, rskr. 2013/14:158) anges att Indelningskommittén i mars 2018 i sitt slutbetänkande Myndighetsgemensam indelning (SOU 2018:10) bl.a. föreslog att tio utpekade myndigheter ska ha en gemensam regional indelning. Betänkandet har remitterats och ärendet bereds inom Regeringskansliet. Den 29 mars 2018 beslutade regeringen propositionen Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar (prop. 2017/18:206) med förslag om att landstingen i Stockholms, Kalmar, Blekinge, Södermanlands, Värmlands, Dalarnas och Västerbottens län ska ta över det regionala utvecklingsansvaret i respektive län och att lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar ska ändras så att lagen omfattar samtliga län. Regeringen anförde i propositionen bl.a. att ansökningarna från berörda landsting ansågs utgöra såväl lokala som regionala initiativ och att man genom förslaget uppnår en enhetlig organisation för det regionala utvecklingsansvaret. Mot denna bakgrund ansåg regeringen att tillkännagivandet var behandlat i den del som avser hur det regionala utvecklingsansvaret ska utformas. Lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2019. Regeringen avser i enlighet med vad som anförs i propositionen att återkomma till riksdagen i fråga om övriga delar av tillkännagivandet.

När det gäller tillkännagivandet om *utredning i fråga om utlämnande av allmänna handlingar* (bet. 2014/15:KU11 punkt 1, rskr. 2014/15:127) anges att en utredare i april 2016 fick i uppdrag att kartlägga och vid behov föreslå åtgärder i fråga om förekomsten hos myndigheterna av frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling (Ju 2016:C). Utredaren redovisade sitt arbete i promemorian Frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling (Ds 2017:37) i juni 2017. Promemorian har remissbehandlats. Arbete pågår med att ta fram en lagrådsremiss.

I fråga om tillkännagivandet om *antiziganism, romsk inkludering och inrättande av ett romskt förvaltningsområde* (bet. 2014/15:KU16 punkt 1, rskr. 2014/15:156) anges att flera satsningar mot antiziganism och för romsk inkludering pågår, bl.a. inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) och regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (se prop. 2018/19:1 utg.omr. 1 avsnitt 9.4 samt utg.omr. 13 avsnitt 4.4.2). Arbetet med att tillgodose riksdagens tillkännagivande kommer därmed att fortsätta.

När det gäller tillkännagivandet om *försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post* (bet. 2014/15:KU12 punkt 4, rskr. 2014/15:195) anges att regeringen den 17 december 2015 gav i uppdrag åt Post- och telestyrelsen att kartlägga förutsättningarna inom det postala regelverket för att genomföra försöksverksamhet med samdistribution av post och tidningar på sådant sätt som riksdagen förordat (N2015/088977/ITP). Post- och telestyrelsen redovisade den 31 mars 2016 att marknaden utvecklats så att samdistribution av post och tidningar på marknadsmässiga grunder sker på fler orter och att myndigheten inte har några verk samma rättsmedel att genomföra försöksverksamhet på sådant sätt som riksdagen förordat (N2016/02494/D). Utredningen om en översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (N 2015:06), som bl.a. har haft till uppgift att utreda effekterna av samdistribution av post och tidningar och hur det skulle påverka möjligheterna för marknadstillträde och effektiv konkurrens, lämnade i april 2016 delbetänkandet *Som ett brev på posten – Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle* (SOU 2016:27) och i september 2016 slutbetänkandet *Till sista utposten – En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle* (SOU 2016:54). Utredningens förslag låg till grund för regeringens beslut den 12 oktober 2017 om förordningen om ändring i postförordningen (2010:1049) (SFS 918), som innebär att den samhällsomfattande posttjänstens befordringskrav för brev med normalporto ändras från övernattbefordran till tvådagarsbefordran. Förslaget låg även till grund för propositionen *Ändringar i postlagen* (prop. 2017/18:41) som regeringen beslutade den 9 november 2017. Övergången till tvådagarsbefordran kan underlätta samdistribution av post och tidningar. Regeringen ansåg i och med dessa åtgärder att tillkännagivandet var slutbehandlat, vilket redovisades i propositionen *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop* (prop. 2017/18:179). Under utskottsbehandlingen av propositionen anförde näringsutskottet, som även beslutat att ge konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig, följande (bet. 2017/18:NU19 s. 118, rskr. 2017/18:360). Utskottet konstaterar att konstitutionsutskottet i fråga om tillkännagivandet om nya och mer omfattande försök med samdistribution inte delar regeringens bedömning. Konstitutionsutskottet anser att regeringens åtgärder skulle ha kunnat vara mer vittgående och menar att regeringen mycket väl hade kunnat överväga olika alternativa vägar framåt för att inleda försöksverksamhet med samdistribution, däribland att använda sin roll som ägare i Postnord AB. Konstitutionsutskottet anser därför att regeringen bör undersöka alternativa

vägar och därefter redovisa ytterligare åtgärder i fråga om samdistribution. Utskottet gör inte någon egen bedömning av dessa tillkännagivanden men förutsätter att regeringen, i enlighet med det som konstitutionsutskottet tidigare uttalat i samband med behandlingen av regeringens skrivelse 2016/17:75, återkommer till riksdagen med den redovisning som konstitutionsutskottet efterfrågar. Ärendet bereds vidare.

I fråga om tillkännagivandet om *ansvar för skolhuvudmän m.fl.* (bet. 2015/16:KU4 punkt 4, rskr. 2015/16:137) anges att Statens skolverk (Skolverket) har deltagit i Europarådets projekt Teaching Controversial Issues som syftar till att utveckla vidareutbildningar och stödmaterial för lärare och pedagoger om hur de kan undervisa i kontroversiella ämnen som t.ex. extremism och terrorism. Under 2017 översatte Skolverket stödmaterialet till svenska och det pilottestades samma år av ett antal lärare. Den 18 januari 2018 gav regeringen Skolverket i uppdrag att utreda vilken roll utbildningen inom skolväsendet har enligt gällande regelverk i arbetet mot våldsbejakande extremism. Utgångspunkten för utredningen skulle vara utbildningens syfte men även ansvar och skyldigheter för skolhuvudmännen när det gäller enskilda barn och elever samt hur skolväsendet ska samverka med aktörer som socialtjänsten och polisen i dessa frågor. Skolverket skulle också förstärka de insatser som görs för att stödja lärare när det gäller att bemöta olika former av intolerans och extremism (U2018/00162/GV och U2018/00209/GV). Uppdraget redovisades slutligt i december 2018. Regeringen redovisade i skrivelse 2017/18:75 att punkten är slutbehandlad. Konstitutionsutskottet har ansett att tillkännagivandet inte är slutbehandlat (bet. 2017/18:KU21). Regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16 avsnitt 3.3.3 s. 91) att punkten åter är öppen.

När det gäller tillkännagivandet om att *identifiera samfund och organisationer som inte bör få stöd från det allmänna* (bet. 2015/16:KU4 punkt 5, rskr. 2015/16:137) anges att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i regleringsbrevet för 2018 fick i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som myndigheten vidtagit i fråga om myndighetens bidragshantering mot bakgrund av de förslag som Statskontoret redovisat i rapport 2017:13 Myndighetsanalys av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (U2017/03808/UF). Uppdraget redovisades den 28 september 2018. MUCF konstaterar att många av de åtgärder som Statskontoret har föreslagit redan var påbörjade eller genomförda när rapporten kom eller har effektiviserats. Utredningen om översyn av statens stöd till trossamfund överlämnade i mars 2018 betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18) till regeringen. I betänkandet föreslås att ett förtydligt demokratikriterium utformas på så sätt att det exkluderar trossamfund som agerar i strid med särskilt skyddsvärda grundläggande värderingar i det svenska samhället. Betänkandet har remissbehandlats och bereds i Regeringskansliet. I september 2018 överlämnade 2017 års arvsfondsutredning betänkandet En arvsfond i takt med tiden (SOU 2018:70) till regeringen. I betänkandet föreslås bl.a. att det ska

införas ett demokrativillkor som föreskriver att stöd inte ska få lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare främjar, uppmanar till eller försvarar terrorism eller i övrigt inte respekterar mänskliga rättigheter. Betänkandet har remissbehandlats och bereds i Regeringskansliet. Utöver detta tillsatte regeringen den 8 mars 2018 en utredning som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor (dir. 2018:19). Syftet med översynen är att säkerställa att allmänna medel går till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar så som de formuleras i regeringsformen och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2019.

I fråga om tillkännagivandet om att *förhindra radikaliserings och rekrytering i digitala miljöer* (bet. 2015/16:KU4 punkt 7, rskr. 2015/16:137) anges att det först och främst är viktigt att kontinuerligt kartlägga och analysera de våldsbejakande extremistmiljöernas propaganda som sprids i digitala miljöer. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har sedan 2016 uppdraget att göra kartläggningar och analyser av våldsbejakande extremistisk propaganda som sprids i digitala miljöer (Ku2016/01373/D). Regeringen utökade och förlängde under 2018 detta uppdrag till den 13 februari 2020 (Ju2018/01289/KRIM). FOI:s kartläggningar *Hatbudskap och våldsbejakande extremism i digitala miljöer* (2017), *Det digitala kalifatet – om Islamiska statens propaganda* (2017), *Det vita hatet – radikal nationalism i digitala miljöer* (2017), *Den digitala kampen – Autonoma rörelser på nätet* (2018) och *Digital Jihad – propaganda from the Islamic State* (2018) har bidragit till att det i dag finns kunskap om den våldsbejakande extremistiska propagandans innehåll och hur det kan appellera till olika mottagare. Med dessa rapporter som bas finns det nya möjligheter för olika aktörer att utveckla olika förebyggande strategier. Det finns sedan flera år tillbaka möjligheter för organisationer att söka statsbidrag för ett sådant arbete. Utöver detta har regeringen vidtagit flera åtgärder för att utveckla arbetet med att stärka människors förmåga till motståndskraft mot propaganda. Forum för levande historia tog under 2018 fram ett uppdaterat digitalt klassrumsmaterial, *Propaganda – risk för påverkan*, som förklarar propagandans mekanismer och stimulerar kritiskt tänkande och källkritik. Materialet är kostnadsfritt och riktar sig till högstadiet och gymnasiet. Statens medieråd har genom flera uppdrag vidareutvecklat stöd till pedagoger med barn och ungdomar som målgrupp bl.a. genom det digitala utbildningsmaterialet MIK för mig.

När det gäller tillkännagivandet om *beredskap för att hantera avhoppare* (bet. 2015/16:KU4 punkt 9, rskr. 2015/16:137) anges att regeringen har vidtagit flera åtgärder för att utveckla arbetet med män, kvinnor och barn som är involverade i våldsbejakande extremism och skapa ökad beredskap för att göra insatser. De personer som misstänks för att ha begått grova brott, bör i första hand utredas för detta. När det gäller det förebyggande arbetet i sin helhet har regeringen sedan 2014 tagit initiativ till ett åtgärds paket för ca 170 miljoner kronor. Effekterna av dessa åtgärder, framförallt av den nationella

samordnarens arbete (dir. 2014:18), har bidragit till att det i dag finns en ökad kunskap om våldsbejakande extremism hos kommuner, vilket framkommer av Statskontorets utvärdering av det förebyggande arbetet (Ku2018/02222/D). Center mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet har nu i uppdrag att ytterligare stärka denna kunskap och att ge stöd till yrkesverksamma. Regeringen har även tagit initiativ till att myndigheter har tagit fram specifika vägledningar för insatser till individer som är i riskzonen och till individer som är involverade i våldsbejakande extremism. Socialstyrelsen har t.ex. tagit fram stöd för socialtjänstens insatser till barn och unga som riskerar att involveras i eller redan är involverade i våldsbejakande extremism. Myndigheten utvecklade under 2018 även ett kunskapsstöd till socialtjänsten för insatser till män och kvinnor som återvänt från Syrien och Irak och deras familjer (Ju2018/01244/KRIM). Under 2018 avsatte regeringen 15 miljoner kronor till statsbidrag som kommuner och det civila samhället kan söka för att bl.a. utveckla insatser för individer som vill lämna våldsbejakande extremistiska miljöer. MUCF har som stöd i detta arbete tagit fram en vägledning för hur kommuner kan samverka med det civila samhällets aktörer i det förebyggande arbetet (Ku2018/00456/D).

I fråga om tillkännagivandet om *valhemlighet för synskadades personröster* (bet. 2015/16:KU14 punkt 4, rskr. 2015/16:205) anges att som ett led i arbetet har bl.a. ett möte med Synskadades Riksförbund ägt rum då olika alternativ diskuterats för att förbättra förutsättningarna för synskadade att personrösta självständigt med t.ex. hjälpmedel eller digital teknik. Regeringen har i propositionen Snabbare omval (prop. 2017/18:38) ansett att frågan om att vidta åtgärder för att ytterligare stärka valhemligheten bör bli föremål för fortsatta överväganden. I propositionen Stärkt skydd för valhemligheten (prop. 2017/18:286) har regeringen föreslagit bl.a. att platsen där valsedlar läggs ut ska vara avskärmd från insyn från andra väljare. Syftet med det förslaget var att allmänt ytterligare stärka skyddet för valhemligheten för alla väljare. Regeringens avsikt nu är att så snart som möjligt under 2019 tillsätta en utredning som bl.a. ges i uppdrag att utreda hur personer med synnedläggelse kan ges förutsättningar att personrösta utan att tvingas röja valhemligheten för någon.

När det gäller tillkännagivandet om *befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen* (bet. 2015/16:KU25 punkt 2, rskr. 2015/16:291) anges att Indelningskommittén den 1 mars 2018 i sitt slutbetänkande Myndighetsgemensam indelning (SOU 2018:10) föreslog att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid ändringar i landstingsindelningen och att landstingen ska inhämta synpunkter från sina medlemmar om det inte är uppenbart obehövt. Vidare föreslogs att särskild hänsyn ska tas till önskemål och synpunkter från det eller de landsting som närmast berörs och att det ska krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring mot ett berört landstings vilja. Dessutom ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från de kommuner som närmast berörs. Betänkandet har remitterats och ärendet bereds inom Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *ökat valdeltagande bland utlandssvenskar* (bet. 2016/17:KU22 punkt 5, rskr. 2016/176:200 och 2016/17:201) anges att frågan om att utreda huruvida det bör vara möjligt för utlandssvenskar att under vissa förutsättningar kunna brevrösta från Sverige bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Regeringens avsikt är att under 2019 tillsätta en utredning med uppdrag att överväga den fråga som tillkännagivandet avser. Vidare avser regeringen att i budgetpropositionen för 2020 lämna en redovisning av vidtagna åtgärder.

När det gäller tillkännagivandet om *informationsteknik och demokrati* (bet. 2016/17:KU15 punkt 8, rskr. 2016/17:244) anges att Myndigheten för digital förvaltning inledde sitt arbete den 1 september 2018. Myndigheten har i uppgift att samordna och stödja den förvaltningssammansatta digitaliseringen samt att ansvara för den förvaltningssammansatta digitala infrastrukturen. Myndigheten har även i uppgift att främja öppen och datadriven innovation samt tillgängliggörande av öppna data och vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen. För att förstärka arbetet med öppna data har uppdrag tidigare getts till Riksarkivet att främja statliga myndigheters arbete med att tillgängliggöra data för vidareutnyttjande (Fi2015/02025/SFÖ och Fi2016/01537/SFÖ). Riksarkivet har i sin slutrapportering av uppdraget konstaterat att mognadsgraden när det gäller öppna data har ökat bland statliga myndigheter jämfört med 2017. Därtill har Tillväxtverket fått ett uppdrag att främja vidareutnyttjandet av öppna data och datadriven innovation (Fi2017/02164/DF). Uppdraget slutredovisades den 20 december 2018. Arbetsförmedlingen har fått i uppdrag att vara projektledare för Hack for Sweden 2018 (Fi2018/01235/DF). Hack for Sweden är ett initiativ som syftar till att öka kunskapen om och demonstrera värdet av tillgängliggörande och återanvändande av öppna offentliga data. Regeringen har även låtit OECD göra en översyn av Sveriges datadrivna förvaltning. OECD konstaterar bl.a. att det finns behov av en övergripande styrning av den offentliga förvaltningens hantering av data, t.ex. genom en datapolicy (OECD Reviews of Digital Transformation: Going Digital in Sweden).

I fråga om tillkännagivandet om att *säkerställa att verksamheter som stöder våldsbejakande extremism inte tilldelas statliga eller kommunala medel* (bet. 2016/17:KU23 punkt 5, rskr. 2016/17:294) anges att regeringen den 8 mars 2018 tillsatte en utredning som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor (dir. 2018:19). Syftet med översynen är att säkerställa att allmänna medel går till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar såsom de formuleras i regeringsformen och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2019.

När det gäller tillkännagivandet om *individer som lämnar extremistiska miljöer, återtävare och kunskaphöjande åtgärder* (bet. 2016/17:KU23 punkt 8, rskr. 2016/17:294) anges att Center mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet bl.a. har som uppgift att ge behovsanpassad stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet ska

hantera frågor om våldsbejakande extremism. Stödet ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet, och centret ska verka för en kunskapsbaserad praktik. Under 2018 öppnade centret även en stödtelefon dit yrkesverksamma kan ringa för att få råd och stöd. I syfte att förbättra stödet till individer i riskzonen och till dem som redan är involverade i våldsbejakande extremism har Statens institutionsstyrelse utvecklat utbildningsmaterial och samtalsstöd för personalen som arbetar inom de särskilda ungdomshemmen och missbruksvården (Ju2018/02957/KRIM). Kriminalvården har utvecklat vägledning, utbildning och stöd för sina personalgrupper i deras arbete med klienter samt ett särskilt stöd för anlitanter av trosföreträdare vid själavård. Myndigheten har också fått i uppdrag att långsiktigt förankra det förebyggande arbetet inom myndigheten (Ju2016/06988/KRIM och Ju2017/08663/KRIM). Det har också vidtagits kunskapshöjande åtgärder. MUCF har intervjuat ungdomar om deras erfarenheter (Ku2016/02190/D) och Barnombudsmannen har pratat med barn om direkta och indirekta erfarenheter av våldsbejakande islamistisk extremism samt sammanställt befintlig forskning om barns erfarenheter (Ku2018/00061/D).

I fråga om tillkännagivandet om *ensamagerande våldsverkare* (bet. 2016/17:KU23 punkt 10, rskr. 2016/17:294) anges att arbetet mot våldsbejakande extremism omfattar tre identifierade miljöer: vänsterextremism, högerextremism och islamistisk extremism, inklusive ensamagerande gärningspersoner som kan motiveras till våldshandlingar av olika extremistiska ideologier men inte tillhör etablerade grupper eller nätverk. Under de senaste åren har frågor om självradikalisering och ensamagerande gärningspersoner lyfts fram i olika rapporter. Den nationella samordnaren tog i samarbete med forskare från Uppsala universitet fram rapporten *Den ensamme terroristen? – om lone wolves, näthat och brinnande flyktingförläggningar* (Ordfront 2017). Under 2017 redovisade den nationella samordnaren betänkandet *Våldsbejakande extremism – en forskarantologi* (SOU 2017:67) som innehåller en översikt av relevant forskning, inklusive riskfaktorer för självradikalisering. FOI har ett pågående uppdrag att öka kunskapen om vilken roll våldsbejakande extremistisk propaganda spelar vid självradikalisering med särskilt fokus på ensamagerande personer (Ju2018//01289/KRIM). Den 11 februari 2019 redovisade FOI rapporten *Ensamagerande våldsverkare – profiler, riskbedömningar och digitala spår* (FOI, 2019). Myndigheten har analyserat befintlig forskning samt olika riskbedömningsinstrument. En av rapportens slutsatser är att ensamagerande gärningspersoner ofta lämnar digitala spår, t.ex. i manifest och digitala dagböcker. I syfte att utveckla det förebyggande arbetet har FOI utvecklat ett nytt textanalysverktyg – PRAT – Profile Risk Assessment Tool – som kan användas som komplement i riskbedömningar av potentiella ensamagerande våldsverkare.

När det gäller tillkännagivandet om *värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck samt rasism* (bet.

2016/17:KU23 punkt 11, rskr. 2016/17:294) anges att Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att främja utvecklingen av förebyggande insatser mot bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck. Den 20 december 2018 delredovisade myndigheten arbetet med sitt uppdrag att sammanställa, sprida och utveckla effektiva arbetsmetoder för våldsförebyggande arbete med unga män och pojkar i en hederskontext. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2019. Regeringen har gett Forum för levande historia i uppdrag att under perioden 2014–2019 genomföra en stor utbildningsinsats om olika former av rasism och intolerans i historien och i dag. Uppdraget omfattar även utbildning om bl.a. homofobi och transfobi. Syftet är att satsningen ska bidra till att skapa ett jämlikt samhälle präglad av respekt för alla människors lika värde och rättigheter och till att främja demokratin. Regeringen har vidare gett Länsstyrelsen i Östergötlands län i uppdrag att bidra till att stärka statliga och kommunala verksamheters förmåga att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck, barnnäktenskap, tvångsäktenskap samt könsstymning av kvinnor och flickor (hedersvåld m.m.). I uppdraget ingår bl.a. att driva en stödtelefon för rådgivning till yrkesverksamma i ärenden som rör barn och vuxna som är utsatta eller riskerar att utsättas för hedersvåld m.m. Uppdraget delredovisades i mars 2018 och skulle redovisas i sin helhet senast den 29 mars 2019. Utredningen om starkare skydd mot barnnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv lämnade sitt slutbetänkande Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet den 1 september 2018 (SOU 2018:69). Utredningen föreslår bl.a. att det införs en straffbestämmelse om barnäktenskap i brottsbalken, en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv och att utreseförbud införs i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga samt utökade möjligheter att omhänderta och spärra pass enligt passlagen (1978:302).

I fråga om tillkännagivandet om *ersättare i styrelser, nämnder och utskott* (bet. 2016/17:KU30 punkt 6, rskr. 2016/17:335) anges att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *styrning och uppföljning av verksamheter i kommunal regi* (bet. 2016/17:KU30 punkt 13, rskr. 2016/17:335) anges att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *åtgärder för att öka antalet förtroendevalda* (bet. 2016/17:KU17 punkt 1, rskr. 2016/17:337) anges att 2014 års demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytandes betänkande Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5) i januari 2016 överlämnades till regeringen. För att underlätta för förtroendevalda att förena ett uppdrag med arbets- och familjeliv och för att skapa bättre förutsättningar för underrepresenterade grupper att ta uppdrag föreslog utredningen att förtroendevalda ska ges möjlighet att vara föräldralediga eller sjukskrivna, och därefter kunna återgå till sitt förtroendeuppdrag. Förslaget behandlades i regeringens proposition En ny kommunallag (prop. 2016/17:171). Genom 2017 års kommunallag, som trädde i kraft den 1 januari 2018, tydliggjordes att kommuner och landsting kan besluta att ge kommunal- och landstingsråd möjlighet att vara t.ex.

föräldralediga. Därutöver har MUCF haft i uppdrag att 2014–2017 genomföra insatser för att fler unga kvinnor och män ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda. Uppdraget innefattade även insatser för att motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid (U2014/03352/UC). Vidare konstaterar regeringen i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1 s. 52) att det, trots utvecklingen mot en i flera avseenden förbättrad representation i de folkvalda församlingarna sett över tid, behövs ett fortsatt arbete för ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna. Det huvudsakliga ansvaret för att förbättra den sociala representativiteten ligger dock hos de politiska partierna eftersom de ansvarar för nominerings- och rekryteringsprocesserna inför allmänna val.

När det gäller tillkännagivandet om *tystnadsplikt för tolkar* (bet. 2017/18:KU38 punkt 10, rskr. 2017/18:148) anges att Tolkutredningen den 11 december 2018 överlämnade betänkandet Att förstå och bli förstörd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83). Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *arbete mot antisemitism* (bet. 2017/18:KU32 punkt 2, rskr. 2017/18:151) anges att flera satsningar mot antisemitism pågår, bl.a. inom ramen för politiken för nationella minoriteter och regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott, se budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 1 avsnitt 9.4 samt utg.omr. 13 avsnitt 4.4.2). Arbetet med att tillgodose riksdagens tillkännagivande kommer därmed att fortsätta.

När det gäller tillkännagivandet om *lokalt brottsförebyggande arbete* (bet. 2017/18:KU33 punkt 17, rskr. 2017/18:213) anges att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *domstolarnas oberoende* (bet. 2017/18:KU36 punkt 19, rskr. 2017/18:228) anges att ärendet för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *tjänstemannaansvar* (bet. 2017/18:KU37 punkt 8, rskr. 2017/18:229) anges att frågan bereds inom Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *introduktionsutbildning för statsanställda* (bet. 2017/18:KU37 punkt 9, rskr. 2017/18:230) anges att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *nationell samordning* (bet. 2017/18:KU34 punkt 17, rskr. 2017/18:270) anges att regeringen den 1 januari 2018 inrättade Center mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet. En av centrets uppgifter är att verka för en hög grad av effektivitet och samordning i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Utöver denna insats har regeringen tillsatt en kommitté som under 2018–2021 ska planera, samordna och genomföra en samling av insatser och aktiviteter för en stark demokrati (dir. 2018:53). Insatserna ska bidra till ökad delaktighet, förankring och motståndskraft i demokratin. Regeringen har dessutom initierat en nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det

demokratiska samtalet. En särskild utredare har fått uppdraget att i samarbete med relevanta aktörer arbeta med utåtriktade insatser som ökar människors motståndskraft mot desinformation, propaganda och näthat, t.ex. genom medie- och informationskunnighet (dir. 2018:88).

I fråga om tillkännagivandet om *personlig integritet och grundlagsskydd* (bet. 2017/18:KU16 punkt 2c, rskr. 2017/18:336) anges att ärendet för närvarande bereds i Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *översyn av det offentliga belönings-systemet* (bet. 2017/18:KU28 punkt 1, rskr. 2017/18:337) anges att frågan för närvarande bereds i Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *översyn av de allmänna flaggdagarna* (bet. 2017/18:KU28 punkt 2, rskr. 2017/18:337) anges att frågan för närvarande bereds i Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *överbäganden om utformningen av riksdagens anslag till hovet* (bet. 2017/18:KU28 punkt 3, rskr. 2017/18:337 och 2017/18:338) anges att frågan för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Yttranden från andra utskott

Skatteutskottet

Skatteutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2018/19:SkU4y) nio riksdags-skrivelser som har redovisats som ej slutbehandlade. Följande synpunkter framförs.

När det gäller tillkännagivandet om avvecklingen av reklamskatten anser utskottet att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Enligt utskottet är det bra att regeringen vidtagit åtgärder som syftar till att avveckla reklamskatten och nu aviserar ytterligare steg för att avveckla den.

I fråga om tillkännagivandet om att förhandla om Öresundsavtalet framhåller utskottet att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar under lång tid har utvärderat avtalet. Utskottet anser att regeringen bör kunna ta ställning i frågan.

När det gäller tillkännagivandet om utvärdering av kemikalieskatten utgår utskottet från att regeringen som den uppgett i vårändringsbudgeten för 2019 återkommer i frågan om en utvärdering.

I fråga om tillkännagivandet om personligt betalningsansvar anför utskottet att det utgår från att regeringen, efter att Statskontoret lämnade sin rapport under våren 2018, snarast återkommer med konkreta förslag.

I yttrandet finns en avvikande mening (M).

Justitieutskottet

Justitieutskottet behandlar i sitt yttrande (ytr. 2018/19:JuU2y) 1 riksdagskrivelse som har redovisats som slutbehandlad och 25 riksdagskrivelser som redovisats som ej slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet anser utskottet inte att tillkännagivandet kan anses vara slutbehandlat som regeringen angett i skrivelse 75. Utskottet anser inte att tillräckligt har gjorts och att nationell statistik över hedersrelaterat våld fortfarande saknas.

I fråga om de tillkännagivanden som redovisats som ej slutbehandlade anser utskottet att det i flera fall finns anledning att rikta kritik mot regeringen för att den inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Utskottet framhåller att det har förståelse för att beredningen av vissa ärenden kan ta längre tid än andra men finner det ändå anmärkningsvärt att regeringen i vissa fall inte redovisar några åtgärder över huvud taget. Inte heller redovisas, enligt utskottet, på ett tillfredsställande sätt när de olika tillkännagivandena beräknas vara slutbehandlade.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, SD, V, KD, MP).

Civilutskottet

Civilutskottet behandlar i sitt yttrande (ytr. 2018/19:CU1y) en riksdagskrivelse som har redovisats som slutbehandlad.

När det gäller tillkännagivandet om barnäktenskap och tvångsäktenskap framhåller utskottet dock att regeringen i skrivelsen inte har redovisat någon åtgärd som innebär att tillkännagivandet bör anses som slutbehandlat i den del som avser tvångsäktenskap. I övrigt anför utskottet att det saknas anledning att anmärka på regeringens redovisning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagskrivelser som har beretts av utskottet.

Utrikesutskottet

Utrikesutskottet behandlar i sitt yttrande (ytr. 2018/19:UU3y) en riksdagskrivelse som har redovisats som slutbehandlad.

Riksdagskrivelsen rör bl.a. anslagsvillkoren för ett anslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (bet. 2018/19:UU2). Enligt utskottet är anslagsvillkoren inte fullt ut genomförda i de regleringsbrev som beslutats av regeringen.

Försvarsutskottet

Försvarsutskottet behandlar i sitt yttrande (ytr. 2018/19:FöU4y) två riksdagskrivelser som har redovisats som ej slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om hemvärnets insatsberedskap anför att tillkännagivandet ännu inte har slutbehandlats trots att det beslutades för sex år sedan. Utskottet framhåller att det är viktigt att riksdagen får information

om orsakerna till eventuella fördröjningar av beredningen av specifika tillkännagivanden.

I fråga om tillkännagivandet om miljöprovning av övnings- och skjutfält vill utskottet understryka vikten av att regeringen är tydlig i sin återrapportering om på vilket sätt beslutsprocesserna för miljöprovningen av övnings- och skjutfält setts över i syfte att förkorta handläggningstiderna.

Socialförsäkringsutskottet

Socialförsäkringsutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2018/19:SfU3y) en riksdagsskrivelse som har redovisats som slutbehandlad och fyra riksdagsskrivelser som har redovisats som ej slutbehandlade.

När det gäller den riksdagsskrivelse som har redovisats som slutbehandlad noterar utskottet att regeringen anser skrivelsen, som rör anslag inom utgiftsområde 8 Migration, slutbehandlad med hänvisning till det regleringsbrev för budgetåret 2019 för Migrationsverket som beslutades den 20 december 2018. Utskottet kan emellertid konstatera att regeringen först genom sitt beslut om ändring av regleringsbrevet den 14 mars 2019 angav som villkor för anslaget 1:1 Migrationsverket att 100 miljoner kronor av medlen endast får användas för att inrätta nya förvarsplatser. Regeringen har även i ändringsbeslutet gett Migrationsverket i uppdrag att bl.a. öka antalet förvarsplatser samt redovisa behovet av förvarsplatser över tid. Utskottet anser att det är olyckligt att regeringen i sin skrivelse anger riksdagens skrivelse som slutbehandlad med hänvisning till det regleringsbrev som beslutades i december 2018.

I fråga om de riksdagsskrivelser som har redovisats som ej slutbehandlade framhålls följande. När det gäller tillkännagivandet om förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring anser utskottet att det har gått lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande, och det är enligt utskottets mening angeläget att regeringen verkställer riksdagens beslut.

När det gäller tillkännagivandet om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen framhåller utskottet att det är viktigt att kommande förslag bygger på en bred överenskommelse och helhetslösning. Utskottet utgår från att regeringen driver på och tar ansvar för att frågan fortsätter att beredas.

I fråga om tillkännagivandet om att skärpa regelverket för efterlevandestöd menar utskottet att trots att tillkännagivandet är relativt nytt är det anmärkningsvärt att regeringen inte redovisar någon konkret beredningsåtgärd som vidtagits för att tillgodose tillkännagivandet.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, SD, V, KD, MP).

Kulturutskottet

Kulturutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2018/19:KrU2y) två riksdagsskrivelser som har redovisats som ej slutbehandlade.

Dessa gäller tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid respektive former för samverkan och inflytande, och utskottet förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut.

Utskottet understryker i sitt yttrande vikten av att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut. Det är, enligt utskottet, av stor betydelse att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse för orsakerna till fördröjningen. Utskottet vill också peka på att stor tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

I yttrandet finns sex avvikande meningar (S, M, SD, C, V, KD, L, MP).

Trafikutskottet

Trafikutskottet framhåller i sitt yttrande (ytr. 2018/19:TU2y) följande.

Utskottet noterar att av de slutbehandlade tillkännagivandena har fem redovisats av regeringen i andra sammanhang inför skrivelse 75. Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att regeringen synes ha beaktat utskottets och konstitutionsutskottets klagande från föregående år om att tillkännagivanden inte bör redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

Vidare noterar utskottet att av de tillkännagivanden som ej redovisats som slutbehandlade hör 15 till de äldre riksmötena, dvs. fram till riksmötet 2015/16, varav det äldsta tillkännagivandet är från riksmötet 2004/05. Nästa år tillkommer ytterligare 5 tillkännagivanden till kategorin äldre riksmöten. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för ett tillkännagivande rimligtvis beror på tillkännagivandets innehåll, men vill påminna om att det är av stor vikt att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs och gör ansträngningar framöver för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling.

När det gäller regeringens redovisning noterar utskottet liksom i föregående års yttranden att regeringen i regel lämnar utförliga redogörelser för vidtagna och pågående åtgärder inom ramen för sin behandling av utskottets tillkännagivanden, vilket är positivt. Utskottet uppmärksammar dock att regeringen endast redogör för planerade åtgärder i något enstaka ärende, en försämring jämfört med föregående års skrivelse. Vidare anger regeringen ytterst sällan när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat. I skrivelsen hänvisar regeringen till den parlamentariska situationen med en övergångsregering hösten 2018 och anger att färre åtgärder därför har kunnat redovisas till riksdagen. Utskottet har förståelse för detta men uppmanar likväl regeringen att i möjligaste mån redovisa planerade åtgärder och när, inklusive efter vilka åtgärder, som ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat. Att riksdagen ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planerade åtgärder är enligt

utskottet angeläget för att säkerställa att åtgärderna är i linje med tillkännagivandets intentioner. Inte minst gäller detta för tillkännagivandena i kategorin äldre riksmöten som redan har beretts under en längre tid och där det därför är viktigt att i möjligaste mån undvika att hanteringen förlängs ytterligare i onödan.

I likhet med tidigare år vill utskottet också framhålla att vissa av utskottets tillkännagivanden är mer omfattande och innehåller olika delmoment, t.ex. tillkännagivandet om it och miljön (rskr. 2013/14:168) och tillkännagivandet om åtgärder inom sjöfarten (rskr. 2013/14:374). Regeringen synes i regel vara medveten om detta och redogör för de vidtagna åtgärderna för samtliga eventuella delmoment, vilket utskottet välkomnar.

Slutligen noterar utskottet att det inte framgick av redovisningen i budgetpropositionen om regeringens bedömning var att tillkännagivandena om en strategi för luftfarten respektive lastbilars och bussars längd och vikt ansågs slutbehandlade eller inte. I betänkande 2018/19:TU1 Utgiftsområde 22 Kommunikationer angav utskottet därför att det hade för avsikt att återkomma till frågan om tillkännagivandenas hantering senare under riksmötet i samband med skrivelse 75. Utskottet kan nu konstatera att regeringen anger i skrivelsen att de nämnda tillkännagivandena bereds vidare. Enligt utskottet är det av stor vikt att det tydligt framgår av regeringens redogörelse om regeringen anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller ej. Utskottet angav i föregående års yttrande att den nya praxis som vuxit fram, och som innebär att regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen och redovisa sin behandling av tillkännagivanden i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse före skrivelse 75, är positiv såtillvida att den innebär att riksdagen ges möjlighet att i ett tidigare skede lämna synpunkter om regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden. De positiva effekterna av en redovisning i ett tidigare skede riskerar dock enligt utskottet att förtas om regeringen inte är tydlig nog i sin redovisning och utskottet som ett resultat behöver invänta skrivelse 75 för ett tydliggörande.

Miljö- och jordbruksutskottet

Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande (ytr. 2018/19:MJU5y) två riksdagsskrivelser som har redovisats som slutbehandlade och framför vissa synpunkter när det gäller de riksdagsskrivelser som har redovisats som ej slutbehandlade.

Utskottet delar inte regeringens bedömning att de två tillkännagivandena, som handlar om regeringens resultatredovisning, är slutbehandlade.

I likhet med i sina tidigare yttranden noterar utskottet att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte är slutbehandlade. Utskottet vill i sitt yttrande påminna om att det vid upprepade tillfällen betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant (ytr. 2015/16:MJU4y och 2017/18:MJU4y).

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, SD, MP).

Näringsutskottet

Näringsutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2018/19:NU3y) bl.a. två riksdags skrivelser som har redovisats som slutbehandlade.

I fråga om de tillkännagivanden som regeringen redovisar som ej slutbehandlade förutsätter utskottet att regeringen fortsätter arbetet med att bereda dessa. Utskottet vill påminna om att det vid upprepade tillfällen betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamhet som krävs. Mot denna bakgrund vill utskottet framhålla att det ser positivt på de ansträngningar som regeringen har gjort för att hantera äldre tillkännagivanden.

Utskottet anser att redogörelsen som regeringen lämnat, med ett undantag, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Undantaget gäller regeringens bedömning att skrivelsen om utgiftsområde 21 Energi är slutbehandlad (rskr. 2018/19:101). Utskottet delar inte denna bedömning eftersom regeringen inte redovisar vilken åtgärd som vidtagits med anledning av utskottets ställningstagande i betänkande 2018/19:NU3 om en minskning av subventionsgraden för stöd till solceller. Hur regeringen har hanterat denna del av riksdagens beslut framgår inte av redogörelsen. Utskottet noterar regeringsbeslutet om en revidering av förordningen (2009:689) om statligt stöd till solceller den 4 april 2019, vilket var tre veckor efter att regeringens redovisning av åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser presenterades i skrivelse 2018/19:75. Därmed borde regeringen inte ha redovisat skrivelsen som slutbehandlad med utgångspunkt i det som regeringen redovisar i skrivelse 2018/19:75.

Slutligen konstaterar utskottet att det finns en viss inkonsekvens i regeringens redovisning av vilka förslag som ligger till grund för ett visst beslut. Exempelvis hänvisar regeringen i skrivelsen ibland till motioner från allmänna motionstiden 2018/19 men redovisar inte vilka motionsyrkanden som avses (rskr. 2018/19:101); i andra fall redovisas alla motionsyrkanden. Vidare anges en motion men det aktuella yrkandet saknas (rskr. 2017/18:360). I andra fall hänvisas till fel motionsyrkanden (rskr. 2017/18:238 punkt 2), och hänvisningen till motioner och yrkanden i det inledande stycket och i efterföljande redovisning stämmer inte överens (rskr. 2017/18:238 punkterna 2 och 12).

Tidigare behandling

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i

tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21).

En mer utförlig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden finns t.ex. i betänkande 2014/15:KU21 (s. 16 f.). En redogörelse finns också i konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU7y till utbildningsutskottet och i betänkande 2015/16:KU21.

Utskottets ställningstagande vid behandlingen av skrivelse 75 våren 2017

I betänkande 2016/17:KU21 gjorde utskottet ett antal generella påpekanden (s. 36 f.).

I utskottens yttranden tas flera tillkännagivanden upp, både sådana som i skrivelsen redovisas som slutbehandlade och sådana som i skrivelsen redovisas som ej slutbehandlade. Konstitutionsutskottet gör följande överväganden.

Under rubriken Ej slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande:

När det gäller ej slutbehandlade tillkännagivanden har utskottet tidigare anfört att det, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare, borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Konstitutionsutskottet har uttalat att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet har också anfört att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). Det bör inte, har utskottet påpekat, förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Därigenom får utskotten ett underlag för sin beredning av ärenden, t.ex. motioner, som rör åtgärder inom det aktuella området.

Det borde, har utskottet påpekat tidigare, höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år. Utskottet har förståelse för att det kan ta tid för regeringen att vidta åtgärder för att behandla frågor i tillkännagivanden som kräver omfattande beredning. Som utskottet tidigare har anfört är handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Regeringen har dock att fullödigt redovisa olika åtgärder som vidtas, eller planeras att vidtas, under den tid som tillkännagivandet ännu inte bedöms vara slutbehandlat.

I de fall där det har gått förhållandevis kort tid från att tillkännagivandet gjordes tills skrivelse 75 beslutades av regeringen kan det vara naturligt att redovisningen är kortfattad, samtidigt som regeringen naturligtvis förväntas agera skyndsamt. Det går inte att sätta en tidsgräns för alla tillkännagivanden. Det är förståeligt att det kan vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande åtgärder när det gäller tillkännagivanden som beslutats på hösten före avlämnandet av skrivelse 75. Om ett tillkännagivande som är högst ett år gammalt innebär omfattande åtgärder och rör en komplicerad materia kan det vara svårt för regeringen att redovisa mer

omfattande genomförda åtgärder. För tillkännagivanden som är äldre än ett år torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt.

Skrivelse 75 fyller många värdefulla syften. Ett exempel är att skrivelse 75 ger ett utskott en möjlighet att reagera om det anser att redovisningen av behandlingen av ej slutbehandlade tillkännagivanden är för kortfattad och om utskottet anser att regeringen bör vidta fler åtgärder. Sådana synpunkter kan också vara värdefulla för regeringen som har att återkomma till riksdagen i fråga om alla ej slutbehandlade tillkännagivanden. Regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse innan skrivelse 75 avlämnas nästa gång. Ytterligare en möjlighet för regeringen är enligt 6 kap. 18 § riksdagsordningen att lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde med kammaren. I den följande skrivelse 75 ska regeringen redovisa vilka åtgärder som vidtagits, t.ex. i vilka propositioner tillkännagivandet behandlats, även om frågan redan har behandlats i sak i riksdagen.

När det gäller de fall som tagits upp i utskottens yttranden om ej slutbehandlade tillkännagivanden förutsätter konstitutionsutskottet att regeringen beaktar utskottets uttalanden. Det innebär att regeringen bör vidta åtgärder skyndsamt och återkomma till riksdagen så snabbt som möjligt. Den mer formella redovisningen sker i nästa års skrivelse 75 där regeringen ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Som utskottet anfört kan det finnas skäl för regeringen att återkomma till riksdagen i de aktuella frågorna före det.

Under rubriken Slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande:

Regeringen redovisar i skrivelse 75 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller ej. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas.

Det har förekommit att regeringen i skrivelse 75 har redovisat att ett tillkännagivande är slutredovisat och att berört utskott och konstitutionsutskottet har ansett att så inte är fallet. Regeringen har då återkommit till riksdagen i en proposition och den påföljande skrivelse 75 och redovisat tillkännagivandet på nytt och också eventuella ytterligare åtgärder.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Normalt kan ett tillkännagivande anses slutbehandlat först när det är tillgodosett. I vissa fall kan det dock vara relevant med en distinktion huruvida ett tillkännagivande är tillgodosett eller inte, även om regeringen anser att det är slutbehandlat. Man kan således tänka sig fall där ett tillkännagivande skulle kunna anses vara slutbehandlat utan att vara tillgodosett, eftersom regeringen inte har vidtagit åtgärder så att intentionerna med tillkännagivandet har tillgodosetts. Ett exempel är behandlingen av ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag som kriminaliserar s.k. eftersupning (bet. 2010/11:SoU8 s. 47 f.). Av redovisningen i skrivelse 2016/17:75 s. 9 följer att regeringen, efter utredning och

remissbehandling, inte avser att återkomma med något sådant förslag. Regeringen anger att tillkännagivandet är slutbehandlat. I detta fall skulle man kunna säga att avsikten med tillkännagivandet inte är tillgodosedd, men tillkännagivandet kan ändå vara slutbehandlat.

Även om utgångspunkten är att tillkännagivanden bör tillgodoses av regeringen kan regeringen göra en annan bedömning än riksdagen i en sakfråga och har således rätt att inte följa ett tillkännagivande, helt eller delvis. Det är, som utskottet påpekat ovan, viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt.

Om regeringen tydligt meddelar riksdagen, t.ex. i budgetpropositionen, att den inte avser att tillgodose ett tillkännagivande och skälen för detta, ges riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens ställningstagande. Utfallet kan t.ex. bli att riksdagen inte har några invändningar mot regeringens bedömning eller att riksdagen vidhåller sin ursprungliga uppfattning. Regeringen har att beakta riksdagens ställningstagande i den fortsatta beredningen.

En övergripande beskrivning av hur tillkännagivanden bör hanteras är följande.

- Utgångspunkten är att regeringen ska följa tillkännagivanden.
- Om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen ska regeringen meddela det.
- Regeringen har rätt att föra fram uppfattningen att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.
- Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat.
- Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak.
- Utskottet och riksdagen kan då säga att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.
- Det är utskottet och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.
- Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande vid behandlingen av skrivelse 75 våren 2018

I betänkande 2017/18:KU21 gjorde utskottet ett antal ytterligare påpekanden (s. 42 f.).

Utskottet välkomnar regeringens vilja att redovisa vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden så tidigt som möjligt, men vill samtidigt framhålla att det inte var utskottets avsikt i betänkande 2016/17:KU21 att tillkännagivanden skulle redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

När det gäller regeringens budgetproposition vill utskottet framhålla att den inbegriper politikens inriktning inom i stort sett samtliga områden och att tillkännagivanden därför får anses behandlade i sitt sakliga sammanhang när de behandlas i en budgetproposition. Utskottet välkomnar därför att regeringen i budgetpropositionen för 2018 har redovisat vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden i större

utsträckning än tidigare år och också redovisar sin bedömning av om tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte.

I yttrandet från trafikutskottet uppmärksammas att i fall där riksdagen har beslutat om ett nytt tillkännagivande, där det redan finns ett likalydande tillkännagivande, har regeringen i vissa fall redovisat det ursprungliga tillkännagivandet som slutbehandlat och i vissa fall som ej slutbehandlat, dvs. att det bereds vidare. Eftersom regeringens hantering således skiljer sig åt från fall till fall vill konstitutionsutskottet framhålla att det är rimligt för att säkerställa transparens i regeringens behandling av tillkännagivanden att de ursprungliga tillkännagivandena fortsatt redovisas som ej slutbehandlade. Det blir på så sätt tydligare när ett tillkännagivande först beslutades och de åtgärder som vidtagits från regeringens sida därefter.

Avslutningsvis vill utskottet påminna om sitt påpekande förra året om att det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet (bet. 2016/17:KU21 s. 41). För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt, som utskottet framhöll förra året. Utskottet vill således framhålla att vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt både för riksdag och regering vad utskottet anser att regeringen bör göra. Det hindrar inte att regeringen använder sig av hela motionstexten för att få en mer fullödig förståelse av de överväganden som föranlett tillkännagivandet.

Översikt av behandlingen av riksdagsskrivelser och tillkännagivanden

Ordningen med tillkännagivanden var föremål för ett omfattande uppföljnings- och utvärderingsarbete av konstitutionsutskottet under våren 2006. Arbetet redovisades i en promemoria (bet. 2005/06:KU34 bil. 7). Konstitutionsutskottet redovisar årligen (fr.o.m. bet. 2010/11:KU21) uppgifter om regeringens behandling av riksdagens skrivelser och särskilt om behandlingen av tillkännagivanden. I det följande uppdateras redovisningen med uppgifter från skrivelse 2018/19:75.

I tabell 3 nedan redogörs för antalet riksdagsskrivelser samt antalet och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i regeringens skrivelser under perioden 1991/92–2017/18. Av tabellen framgår att andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i skrivelse 2018/19:75 är 44 procent. För hela perioden är genomsnittet 35 procent.

Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2018/19

Regeringens redogörelse	Redovisade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (andel i %)
Skr. 1991/92:15	565	185	33
Skr. 1992/93:15	523	181	35
Skr. 1993/94:15	602	136	27
Skr. 1994/95:15	606	183	30
Skr. 1995/96:15	601	155	26
Skr. 1996/97:15	431	155	36
Skr. 1997/98:75	544	125	23
Skr. 1998/99:75	396	136	34
Skr. 1999/00:75	381	144	38
Skr. 2000/01:75	403	148	37
Skr. 2001/02:75	412	166	40
Skr. 2002/03:75	428	174	41
Skr. 2003/04:75	423	155	37
Skr. 2004/05:75	428	155	36
Skr. 2005/06:75	425	153	36
Skr. 2006/07:75	457	173	38
Skr. 2007/08:75	391	153	39
Skr. 2008/09:75	413	143	35
Skr. 2009/10:75	432	115	27
Skr. 2010/11:75	430	98	23
Skr. 2011/12:75	349	129	37
Skr. 2012/13:75	404	119	30
Skr. 2013/14:75	393	125	32
Skr. 2014/15:75	447	150	34
Skr. 2015/16:75	417	183	44
Skr. 2016/17:75	467	199	43
Skr. 2017/18:75	525	241	46
Skr. 2018/19:75	626	277	44

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

Riksdagsskrivelser som avser lagar och beslut om statens budget för det kommande budgetåret kan normalt redovisas som slutbehandlade under samma riksmöte. De flesta ej slutbehandlade riksdagsskrivelser avser tillkännagivanden.

I tabell 4 nedan redovisas antalet tillkännagivanden som regeringen redovisat i respektive skrivelse och antalet respektive andelen som redovisats som ej slutbehandlade. I skrivelse 2018/19:75 redovisas behandlingen av ett återigen ökat antal tillkännagivanden, nämligen 447 stycken. Andelen som redovisas som slutbehandlade är 19 procent. När det gäller de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i årets skrivelse har den genomsnittliga tidsåtgången minskat jämfört med förra årets skrivelse. I tabellen redovisas också medianvärde. Extrema värden som har stor inverkan på medelvärdet påverkar inte medianvärdet i samma utsträckning. Medianvärdet

kompletterar därför den information som ges av medelvärdet när det gäller den genomsnittliga beredningstiden för de slutbehandlade tillkännagivandena. Medianvärdet för de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen har ökat jämfört med de närmaste tidigare åren.

Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2018/19

Regeringens redogörelse	Antal slutbehandlade tkg (totala antalet)	Andel slutbehandlade tkg i %	Genomsnittlig tidsåtgång i dagar (median) ^a
Skr. 1995/96:15	151 (321)	50	412 (225)
Skr. 1996/97:15	85 (240)	35	477 (309)
Skr. 1997/98:75	174 (292) ^b	60	529 (305)
Skr. 1998/99:75	78 (202)	39	414 (186)
Skr. 1999/00:75	71 (208)	34	843 (450)
Skr. 2000/01:75	82 (221)	37	779 (404)
Skr. 2001/02:75	67 (232)	29	688 (476)
Skr. 2002/03:75	86 (267)	32	698 (318)
Skr. 2003/04:75	86 (247)	35	734 (456)
Skr. 2004/05:75	76 (223)	34	938 (659)
Skr. 2005/06:75	50 (196)	26	1 045 (998)
Skr. 2006/07:75	61 (242)	25	1 106 (581)
Skr. 2007/08:75	45 (187)	23	1 069 (736)
Skr. 2008/09:75	34 (146)	23	1 280 (1 030)
Skr. 2009/10:75	44 (122)	36	1 791 (1 597)
Skr. 2010/11:75	33 (98)	34	2 101 (1 784)
Skr. 2011/12:75	21 (125)	17	1 204 (455)
Skr. 2012/13:75	53 (155)	34	870 (454)
Skr. 2013/14:75	38 (142)	27	869 (680)
Skr. 2014/15:75	41 (176)	23	668 (462)
Skr. 2015/16:75	52 (260)	20	777 (328)
Skr. 2016/17:75	93 (319)	29	817 (638)
Skr. 2017/18:75	95 (404)	24	863 (645)
Skr. 2018/19:75	85 (447)	19	773 (666)

Källa: Konstitutionsutskottets kansli genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

Kommentar: I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats i tabellen.

a: Här anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes och kursiverat).

b: Omfattningen av regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 – övergångsvis 18 månader – förklarar avvikelser i antal och andel tillkännagivanden.

Utskottets granskning av regeringens redogörelser innefattar även en kvantitativ mätning av de åtgärder genom vilka regeringen slutbehandlar riksdagens tillkännagivanden. Resultatet av granskningen i denna del redovisas i tabell 5 nedan. Tabellen redogör för andelen åtgärder från regeringen m.fl. som medfört att regeringen har redovisat riksdagsskrivelserna med tillkännagivanden som slutbehandlade. Granskningen innebär att endast den senast vidtagna åtgärden, som därmed innebär en slutbehandling, registreras som orsaken till slutbehandlingen. I många fall har flera åtgärder

vidtagits för att slutbehandla ett tillkännagivande (t.ex. har flertalet av de propositioner som regeringen åberopar som skäl till en slutbehandling föregåtts av någon utredningsåtgärd, dvs. SOU eller Ds).

Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivandena, 1995/96–2018/19, andelar uttryckt i procent

Regeringens skrivelse	Prop.	Skr. SOU/DS	Dir.	För.	Uppd.	Övr. reg.bes.	Övr.	
Skr. 1995/96:15	40	4	1	14	13	15	4	7
Skr. 1996/97:15	53	2	0	13	14	1	6	12
Skr. 1997/98:75	42	3	0	11	10	21	2	7
Skr. 1998/99:75	24	5	0	10	9	27	11	13
Skr. 1999/00:75	43	10	1	12	8	8	5	12
Skr. 2000/01:75	49	4	1	13	10	12	4	7
Skr. 2001/02:75	54	0	0	12	6	10	13	4
Skr. 2002/03:75	36	7	2	9	5	22	8	10
Skr. 2003/04:75	48	9	0	9	5	2	1	26
Skr. 2004/05:75	51	3	0	17	7	7	4	12
Skr. 2005/06:75	54	12	2	12	4	6	4	6
Skr. 2006/07:75	61	3	2	2	16	5	2	10
Skr. 2007/08:75	29	4	2	18	4	27	4	11
Skr. 2008/09:75	65	6	6	3	6	6	3	6
Skr. 2009/10:75	64	11	7	7	0	5	0	7
Skr. 2010/11:75	73	0	3	3	9	6	0	6
Skr. 2011/12:75	57	5	0	14	0	5	0	19
Skr. 2012/13:75	35	17	0	11	7	11	4	15
Skr. 2013/14:75	53	5	3	13	11	11	0	5
Skr. 2014/15:75	63	12	2	2	2	5	5	7
Skr. 2015/16:75	54	10	0	17	4	8	8	0
Skr. 2016/17:75	48	4	0	9	6	18	14	0
Skr. 2017/18:75	67	2	0	7	4	7	0	12
Skr. 2018/19:75	67	8	1	5	12	2	2	2
Totalt*	51	6	1	10	7	10	4	9

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

* Avser andelarna för samtliga tillkännagivanden som redovisats som slutbehandlade i de skrivelser som anges i tabellen.

De kategorier som redovisas i tabellen är propositioner (Prop.), skrivelser (Skr.), genomförda utredningar (SOU/Ds), utredningsdirektiv (Dir.), regeringsbeslut om förordning eller ändring av förordning (För.), regeringsuppdrag till myndigheter inklusive ändring av regleringsbrev (Uppd.), övriga regeringsbeslut (Övr. reg.bes.) samt övriga åtgärder (Övr.). Övriga regeringsbeslut innebär t.ex. regeringsbeslut om avtal med intresseorganisationer eller förordnande av styrelseledamöter. Övriga åtgärder kan vara t.ex. myndighetsåtgärder och myndighetsbeslut (bl.a. utfärdande av allmänna råd eller föreskrifter), domstolsavgöranden och åtgärder från andra aktörer (riksdagsutskott eller EU-institutioner). I denna sistnämnda kategori

ryms även fall när regeringen lagt skrivelsen till handlingarna. I kategorin utredningsdirektiv har även räknats in de tillfällen då regeringen beslutat att överlämna ärendet eller en kopia av riksdagsskrivelsen till en pågående utredning.

Av tabell 5 framgår att mer än hälften av tillkännagivandena som redovisats som slutbehandlade 1995/96–2018/19 har hanterats genom en proposition. Sett över perioden är denna andel högre under andra hälften av perioden än under den första. En möjlig förklaring till detta kan vara att fler tillkännagivanden ställer krav på att regeringen återkommer med förslag till riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet konstaterar som det gjort de senaste åren att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år har förbättrats och ger en korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelserna för regeringens åtgärder har i många fall blivit mer utförliga. Utskottet ser positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser.

Utskottet vill också påminna om den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden. Utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas. Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat. Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak. Utskottet och riksdagen kan då säga att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Det är utskottet och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat. Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

När det gäller behandlingen av riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område redovisas sex tillkännagivanden som slutbehandlade. När det gäller tillkännagivandet om lotteriverksamhet som bedrivs av partier och information till enskilda (bet. 2017/18:KU19 punkt 6, rskr. 2017/18:153) noterar utskottet följande. Regeringen redovisade tillkännagivandet som slutbehandlat i propositionen En omreglerad spelmarknad (prop. 2017/18:220). I propositionen anfördes att Lotteriinspektionen redan ställer sådana krav i sina tillståndsbeslut för lotterier, inte bara avseende partipolitisk verksamhet utan i fråga om allmännyttig verksamhet över huvud taget. Regeringen bedömde att spelmyndigheten kommer att kunna besluta om motsvarande villkor även inom ramen för den nu föreslagna regleringen,

vilken i förhållande till nu gällande regler närmast förutsätter en ökad transparens, bl.a. i fråga om de allmännyttiga ändamål som ska kunna ligga till grund för en licens av nu aktuellt slag. I den nu aktuella redogörelsen vidhåller regeringen bedömningen i propositionen, och tillkännagivandet redovisas således som slutbehandlat. Utskottet noterar att tillkännagivandet inbegrep att frågan skulle inkluderas i den nya lotterilagstiftningen. På de grunder regeringen anför anser utskottet att tillkännagivandet kan ses som slutbehandlat; utskottet tar inte ställning till om tillkännagivandet är tillgodosett. Om det framöver visar sig att den typ av information som tas upp i tillkännagivandet inte ges till enskilda på det sätt som regeringen har redovisat kan dock frågan komma att väckas på nytt i riksdagen. När det gäller övriga fem tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade gör utskottet ingen annan bedömning än regeringen.

I yttrandena från övriga utskott framhålls ett antal synpunkter som gäller regeringens hantering av riksdagens skrivelser.

Ett flertal av utskotten uppmärksammar i sina yttranden vikten av att regeringen undviker onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Konstitutionsutskottet har tidigare anfört att det borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare (bet. 2005/06:KU34). För tillkännagivanden som är äldre än ett år torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt (bet. 2016/17:KU21 s. 39–40). Utskottet har även anfört att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). I de fall tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år bör regeringen redovisa en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Trafikutskottet uppmanar i sitt yttrande regeringen att i möjligaste mån redovisa planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat. Konstitutionsutskottet vill med anledning av detta framhålla vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder.

Trafikutskottet framhåller även att regeringen i de fall ett tillkännagivande innehåller flera delmoment synes ha tagit detta i beaktande i sin redogörelse och där redovisat eventuella vidtagna åtgärder för samtliga delmoment. Konstitutionsutskottet ser positivt på detta och förutsätter att regeringen även i fortsättningen redovisar behandlingen av samtliga delar som ingår i ett tillkännagivande.

Trafikutskottet uppmärksammar även att regeringen synes ha beaktat trafikutskottets och konstitutionsutskottets klargörande från föregående år om att tillkännagivanden endast bör redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som är direkt knuten till tillkännagivandet. Konstitutionsutskottet förutsätter att regeringen även framöver redovisar

vidtagna åtgärder i sitt sakliga sammanhang. Till stor del görs detta i budgetpropositionen. En genomgång av budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1) ger vid handen att regeringen i den redovisade behandlingen av 67 tillkännagivanden. Av dessa uppgavs 24 vara slutbehandlade. Det förekommer även att regeringen redovisar behandlingen av tillkännagivanden i andra propositioner eller skrivelser som behandlar frågor med koppling till tillkännagivandena. Normalt framgår det tydligt om regeringen anser att tillkännagivandet är slutbehandlat med det som redovisas. Att regeringen är tydlig i sin redovisning möjliggör för riksdagen att följa upp tillkännagivandena i deras sakliga sammanhang. Som oftast redan är fallet bör regeringens redovisning inbegripa en bedömning av om tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte.

När det gäller riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut har utrikesutskottet, socialförsäkringsutskottet och näringsutskottet framfört vissa synpunkter. Socialförsäkringsutskottet och näringsutskottet anser det olyckligt att regeringen i sin redogörelse anger en riksdagsskrivelse som rör riksdagens budgetbeslut som slutbehandlad med hänvisning till ett regleringsbrev som beslutades i december när riksdagsskrivelsen var fullt ut genomförd först senare under våren 2019, genom ändring i regleringsbrev respektive genom ändring i förordning. Utrikesutskottet uppmärksammar att en riksdagsskrivelse som rör riksdagens budgetbeslut har redovisats som slutbehandlad med regleringsbrev i december fast samtliga anslagsvillkor vid tiden för yttrandet ännu inte hade beslutats av regeringen. Liknande exempel finns även på konstitutionsutskottets område.

Det är riksdagen som beslutar om statens budget och anslagen får inte användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Utskottet vill framhålla att riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut inte per automatik kan avskrivas med regleringsbrev i december. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Inte förrän alla delar av budgetbeslutet är genomförda kan riksdagsskrivelsen ses som slutbehandlad. Av regeringens redogörelse bör då också framgå vad som ligger till grund för att riksdagsskrivelsen anses slutbehandlad.

Slutligen när det gäller utskottens yttranden konstaterar konstitutionsutskottet att utskotten i vissa fall har gjort en annan bedömning än regeringen av huruvida ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning av de aktuella fallen. Som tidigare anförts av konstitutionsutskottet ska regeringen i de fall ett utskott i ett yttrande har anförts att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat återkomma till riksdagen med sin redovisning och bedömning.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Redogörelsen

Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen. I årets redogörelse (redog. 2018/19:RS4) redovisas totalt nio riksdagsskrivelser från riksmötet 2015/16 och senare.

Två av riksdagsskrivelserna som innehåller ett tillkännagivande redovisas som slutbehandlade. De gäller en utredning om riksdagens EU-arbete och en utredning om en anpassning till den allmänna dataskyddsförordningen. Tre av riksdagsskrivelserna är inte slutbehandlade. De gäller en översyn av Riksrevisionen, en översyn av bestämmelserna om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter samt en översyn av Riksrevisionens ledningsstruktur.

Slutbehandlade tillkännagivanden

I fråga om tillkännagivandet om en *utredning om riksdagens EU-arbete* (bet. 2015/16:KU16 punkt 7, rskr. 2015/16:206) anges att riksdagsstyrelsen i juni 2016 beslutade att en parlamentariskt sammansatt kommitté skulle utreda riksdagens arbete med EU-frågor. Utredningen skulle omfatta hur riksdagen bör och kan förhålla sig till en utveckling inom EU med en förstärkt roll för de nationella parlamenten. Utredningen skulle bl.a. ta reda på om funktionsfördelningen mellan riksdagen och regeringen har förändrats. I januari 2018 överlämnade kommittén sitt betänkande EU-arbetet i riksdagen (2017/18:URF1) till riksdagsstyrelsen. Riksdagsstyrelsen beslutade i juni 2018 om en framställning om EU-arbetet i riksdagen (2017/18:RS8) som grundade sig på kommitténs förslag. Riksdagsstyrelsen beslutade också att ge i uppdrag åt riksdagsdirektören att analysera behovet av åtgärder med anledning av kommitténs rekommendationer och att redovisa eventuella åtgärder senast den 28 februari 2019 (dnr 966-2017/18). Riksdagsstyrelsens framställning bereddes under hösten 2018 av konstitutionsutskottet (bet. 2018/19:KU7). Konstitutionsutskottet föreslog ändringar i riksdagsordningen och en följdändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). De föreslagna ändringarna innebar bl.a. att riksdagen inte längre ska vara tvungen att behandla grön- och vitböcker som Europeiska kommissionen överlämnar till riksdagen. Det föreslogs också att förslag till rättsakter och inte bara utkast till lagstiftningsakter ska vara undantagna från riksdagens granskningsförfarande. Vidare föreslogs en bestämmelse om att riksdagen genom utskottens och EU-nämndens ledamöter deltar i det interparlamentariska samarbetet mellan de nationella parlamenten i EU:s medlemsstater och med

Europaparlamentet. Riksdagen beslutade i enlighet med konstitutionsutskottets förslag (bet. 2018/19:KU7, rskr. 2018/19:23). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019. Riksdagsdirektören redovisade riksdagsstyrelsens uppdrag att analysera behovet av åtgärder med anledning av den parlamentariska EU-kommitténs rekommendationer den 14 februari 2019.

När det gäller tillkännagivandet om att *utreda en anpassning till den allmänna dataskyddsförordningen av dels den nya lagen (2016:1117) om registrering och hantering av gåvor mottagna av riksdagsledamöter, dels lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen* (bet. 2016/17:KU9 punkt 4, rskr. 2016/17:42) anges att riksdagsstyrelsen i december 2016 gav i uppdrag åt riksdagsdirektören att utreda en anpassning till den allmänna dataskyddsförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG) i enlighet med tillkännagivandet (dnr 657-2016/17). En promemoria togs fram och i februari 2018 beslutade riksdagsstyrelsen om en framställning till riksdagen med förslag om ändringar i lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen och i lagen (2016:1117) om registrering och hantering av gåvor mottagna av riksdagsledamöter (2017/18:RS7). Riksdagsstyrelsens framställning bereddes av konstitutionsutskottet under våren 2018 (bet. 2017/18:KU25). Konstitutionsutskottets förslag innebar att de aktuella lagarna anpassas till att den generella regleringen av behandling av personuppgifter sedan den 25 maj 2018 finns i den allmänna dataskyddsförordningen och inte i personuppgiftslagen. Förslagen innebar i princip ingen förändring för den personuppgiftsbehandling som tidigare skett enligt lagarna. Riksdagen beslutade i enlighet med konstitutionsutskottets förslag och lagförslagen trädde i kraft den 25 maj 2018 (bet. 2017/18:KU25, rskr. 2017/18:227).

Ej slutbehandlade tillkännagivanden

I fråga om tillkännagivandet om en *översyn av Riksrevisionen* (bet. 2016/17:KU14, rskr. 2016/17:34) anges att delbetänkandet Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor (2016/17:URF1) överlämnades till riksdagsstyrelsen i juni 2017. Grundat på utredningens delbetänkande beslutade riksdagsstyrelsen i oktober 2017 om framställningen Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor till riksdagen (2017/18:RS4). Riksdagsstyrelsens framställning bereddes före och efter valet 2018 av konstitutionsutskottet (bet. 2017/18:KU15 och bet. 2018/19:KU4). Konstitutionsutskottets förslag innebar bl.a. att bestämmelsen om riksrevisorernas antal flyttas från regeringsformen till riksdagsordningen för att antalet riksrevisorer lättare ska kunna ändras i framtiden. Det föreslogs också krav på kvalificerad majoritet för ett beslut av riksdagen om att skilja en riksrevisor från uppdraget. Förslaget innebar vidare att konstitutionsutskottet

får besluta om en särskild utredning som kan ligga till grund för att skilja en riksrevisor från uppdraget och ge Riksdagens ombudsmän (JO) i uppdrag att biträda utskottet med en sådan särskild utredning. Därutöver föreslogs att en bestämmelse om samverkans och uppgiftsskyldighet flyttas från vanlig lag till regeringsformen och förtydligas på så sätt att Riksrevisionen har rätt till den information som myndigheten begär. I betänkandet föreslog utskottet också ändringar i lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän och lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Dessa ändringar är följändringar med anledning av de föreslagna ändringarna i regeringsformen och riksdagsordningen. Därutöver lade utskottet på eget initiativ fram lagförslag om följändringar i lagen om revision av statlig verksamhet m.m. och studiestödsdatalagen. Den 14 november 2018 biföll kammaren utskottets förslag (bet. 2017/18:KU15, rskr. 2017/18:212 och bet. 2018/19:KU4, rskr. 2018/19:21). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019. Återstående delar av uppdraget till 2017 års riksrevisionsutredning behandlas i kommitténs slutbetänkande (2017/18:URF2) som överlämnades till riksdagsstyrelsen i februari 2018. I slutbetänkandet behandlades bl.a. frågor om effektivitetsrevisionens inriktning. Riksdagsstyrelsen beslutade i oktober 2018 om en framställning om översyn av Riksrevisionen – övriga lagändringar (2018/19:RS5) som grundade sig på kommitténs slutbetänkande. I framställningen föreslår riksdagsstyrelsen bl.a. ändringar i riksdagsordningen, lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. och lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen. Framställningen innehåller förslag om att om en riksrevisors uppdrag upphör i förtid får konstitutionsutskottet välja en tillförordnad riksrevisor för tiden till dess att en ordinarie riksrevisor har valts och tillträtt. Det föreslås att ansvaret för frågor om Riksrevisionen som myndighet ska samlas hos konstitutionsutskottet. Bland annat ska konstitutionsutskottet svara för att revision sker av Riksrevisionen. Sambandet mellan riksdagen och Riksrevisionen ska stärkas genom en förstärkning av Riksrevisionens parlamentariska råd. För att ge uttryck för rådets stärkta ställning föreslås att det byter namn till riksdagens råd för Riksrevisionen. I bestämmelsen om effektivitetsrevisionens inriktning ska ordet samhällsnytta tas bort. Vidare föreslås att Riksrevisionens beslut att lägga ned en granskning ska redovisas, om den inte avsett endast förberedande åtgärder. I betänkandet Översyn av Riksrevisionen – vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen m.m. (bet. 2018/19:KU14) föreslår konstitutionsutskottet att riksdagen antar förslagen till lagändringar i framställningen om översyn av Riksrevisionen – övriga lagändringar (2018/19:RS5), med undantag för de förslag som gäller 7 § lagen om revision av statlig verksamhet m.m., 11 § tredje stycket lagen med instruktion för Riksrevisionen och förslaget om ändring i studiestödsdatalagen. Skälet till att delar av riksdagsstyrelsens förslag avstyrks är huvudsakligen att förslagen redan har tagits om hand i de ändringar som riksdagen beslutat om efter utskottets ovan redovisade initiativ i ärendet Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor (bet. 2018/19:KU4, rskr. 2018/19:21). Konstitutionsutskottet föreslår att ändringarna i betänkande

2018/19:KU14 ska träda i kraft den 1 april 2019. Riksdagen ska besluta om utskottets förslag den 14 februari i år. 2017 års riksrevisionsutredning föreslog även i sitt slutbetänkande (2017/18:URF2) att frågan om karens för en riksrevisor som lämnar sitt uppdrag samt frågan om riksrevisorernas anställningsförmåner borde utredas vidare. Riksdagsstyrelsen beslutade den 10 oktober 2018 att en särskild utredare skulle tillsättas för att föreslå bestämmelser om avgångsvillkor och karens för riksrevisorerna. Enligt direktiven ska uppdraget redovisas senast den 27 maj 2019.

När det gäller tillkännagivandet om *säkerhetsskyddet i riksdagen och dess myndigheter* (bet. 2017/18:KU40 punkt 5, rskr. 2017/18:420) anges att riksdagsstyrelsen den 12 december 2018 beslutade om en framställning om en ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (framst. 2018/19:RS6). I framställningen föreslogs att den nya lagen skulle träda i kraft den 1 april 2019. Inom Riksdagsförvaltningen övervägs behovet av kompletteringar och ändringar av den nya lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter.

I fråga om tillkännagivandet om *en utredning om Riksrevisionens ledningsstruktur* (bet. 2018/19:KU6, rskr. 2018/19:7) anges att Riksdagsstyrelsen den 12 december 2018 beslutade att sammankalla en parlamentarisk kommitté. Enligt utredningsdirektiven ska kommittén senast den 31 maj 2019 lämna ett förslag till ledningsstruktur.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet hade förra året inte några invändningar mot riksdagsstyrelsens redogörelse (bet. 2017/18:KU21).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte några invändningar mot redogörelsen. Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Särskilt yttrande

Riksdagens skrivelser till regeringen, punkt 1 (M, SD, KD)

Karin Enström (M), Marta Obminska (M), Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Mikael Strandman (SD), Erik Ottoson (M) och Fredrik Schulte (M) anför:

Vår uppfattning i sak är att det på enskilda lotter explicit ska framgå huruvida lotteriets försäljningsintäkter direkt eller indirekt stödjer partipolitisk verksamhet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2018/19:75

Regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018.

Redogörelse 2018/19:RS4

Redogörelse 2018/19:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Skatteutskottets yttrande 2018/19:SkU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett bl.a. skatteutskottet att senast tisdagen den 7 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 jämte eventuella följdmotioner.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte var slutbehandlade den 31 december 2018.

Följande nio riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats.

- 2001/02:201 om avskaffande av reklamskatten
- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2013/14:186 om ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2014/15:169 om personligt ansvar
- 2015/16:161 om kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag
- 2016/17:63 om uppföljning av effekter för företagen
- 2017/18:80 om konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen
- 2017/18:199 om kemikalieskatt
- 2017/18:202 om personligt ansvar.

I yttrandet finns en avvikande mening (M).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelse 2018/19:75 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. För att underlätta riksdagens utvärderings- och uppföljningsarbete omfattar redogörelsen vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång.

Ett viktigt inslag i redogörelsen för behandlingen av riksdagsskrivelserna är lagstiftningsärendena och regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar. Många av förordningarna är samtidigt grunden för en omfattande normgivning på myndighetsnivå. Därför lämnas i detta sammanhang en aktuell redovisning av regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) och hos myndigheterna.

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser de flesta ärendena lagstiftning som utskottet beredde under 2018 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen antagit. Dessa riksdagsskrivelser är i och med detta slutbehandlade.

Enligt redogörelsen har två tillkännagivanden från utskottet slutbehandlats under året. Det gäller ett tillkännagivande från riksmötet 2013/14 om ett starkare skydd för våldsutsattas personuppgifter (bet. 2013/14:SkU34) och ett tillkännagivande från riksmötet 2016/17 om att regeringen i kommande skrivelser fullt ut bör analysera enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och sysselsättningseffekt (bet. 2016/17:SkU32).

Enligt skrivelsen slutbehandlades det första tillkännagivandet i samband med proposition 2017/18:145 Ökat skydd för hotade och förföljda personer samt några åtgärder för att öka kvaliteten i folkbokföringen. Det andra tillkännagivandet slutbehandlades i samband med regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2018 (skr. 2017/18:98).

Nio riksdagsskrivelser har redovisats som inte slutbehandlade. Det handlar om ärenden som redovisas nedan och som tas upp i tidsordning. Två av dessa riksdagsskrivelser har redovisats som slutbehandlade i vårändringsbudgeten för 2019 (prop. 2018/19:99).

Utskottets ställningstagande

Avskaffande av reklamskatten

Det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med nödvändig skyndsamhet, och det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling.

När det gäller frågan om en avveckling av reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 17 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med tanke på de budgetpolitiska målen.

Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med skatteutskottets förslag den 10 april 2002. Sedan 2002 har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet, och ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten togs 2006 och 2008. Utskottet har vid flera tillfällen påtalat att riksdagens tillkännagivande avser avveckling av hela reklamskatten.

I september 2013 överlämnade Presstödskommittén sitt betänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). Enligt kommitténs bedömning borde reklamskatten avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002. Konstitutionsutskottet riktade i maj 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att stegvis, till en början riktat mot dagspressen, påbörja processen med att avveckla reklamskatten.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2017 sänkte riksdagen skattesatsen för annons i periodisk publikation från 3 procent till 2,5 procent, och skattesatsen för övriga annonser och reklam sänktes från 8 procent till 7,65 procent. Vidare höjdes gränsen för återbetalning av reklamskatt för annonser i självständig periodisk publikation från ett belopp motsvarande en skattepliktig omsättning om högst 50 miljoner kronor till 75 miljoner kronor för helt år. Gränsen för redovisningsskyldighet för reklamskatt för övriga annonser och reklam höjdes från 20 000 kronor till 60 000 kronor. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2017.

I skrivelsen anför regeringen att riksdagen efter förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.25 s. 589 f.) den 1 januari 2018 slopade reklamskatten för annons i periodisk publikation som inte utgör annonsblad, katalog eller program. I propositionen gjorde regeringen vidare bedömningen att det för 2018 inte fanns något utrymme för ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten. Regeringen avsåg dock att fortsätta med att avskaffa reklamskatten stegvis. I skrivelsen anför regeringen vidare att den i budgetpropositionen för 2017 gjorde bedömningen att skattesatsen för övriga annonser och reklam bör sänkas från 7,65 procent till 6,9 procent fr.o.m. den 1 januari 2019. För det fall avsatta reformmedel bedöms räcka till ytterligare sänkning av skattesatserna, bör en sådan sänkning övervägas. Inom Finansdepartementet bereds ett ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten. Regeringen avser att under 2019 återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Utskottet anser att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen vidtagit åtgärder som syftar till att avveckla reklamskatten och nu aviserar ytterligare steg för att avveckla skatten.

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om för att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen.

I skrivelsen redovisar regeringen att ett gemensamt arbete med Danmark pågår för att utvärdera den utjämningsförordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor (SFS 1996:1512 bilaga 4). Arbetet sker i linje med de förutsättningar som anges i avtalet. Tidigare diskussioner utgör utgångspunkten för hur denna utvärdering ska genomföras. När utvärderingen är klar kan regeringen ta ställning till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige är tillräckligt stort för att möjliggöra kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har under lång tid utvärderat avtalet. Utskottet anser att regeringen bör kunna ta ställning i frågan.

Ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det som försvarsutskottet hade anført om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarsmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

Enligt skrivelsen godkände regeringen den 3 april 2014 ett avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling. Fortifikationsverket för en kontinuerlig dialog med Järfälla kommun, Stockholms läns landsting och Försvarsmakten när det gäller projektet. Fortifikationsverket har ännu inte genomfört någon överlåtelse, och dialogen mellan parterna fortsätter. Regeringen håller sig informerad om dialogen, som bl.a. syftar till att minimera de konsekvenser som en överlåtelse av fastigheten innebär för Försvarsmaktens verksamhet.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag

I samband med att riksdagen antog en ny tulllag (prop. 2015/16:79) beslutade riksdagen den 2 mars 2016 att ställa sig bakom det som utskottet anført om att se över möjligheten att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser förmedlade av kurirföretag.

Enligt skrivelsen beslutade regeringen den 20 april 2018 om ett tilläggsuppdrag till Uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E). I uppdraget ingår att utredaren ska analysera om det finns skäl att ge Tullverket möjlighet att lägga postspärr för postförsändelser även vid misstanke om smuggling av vapen, vapendelar och explosiva varor och analysera om samma möjligheter att lägga spärrar ska införas för försändelser förmedlade av kurirföretag. Uppdraget ska i denna del redovisas senast den 28 juni 2019.

Utskottet noterar att en utredare har fått i uppdrag att utreda frågan och att uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2019. Utskottet ser därför ingen anledning att rikta någon förnyad kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Uppföljning av effekter för företagen

Riksdagen behandlade i november 2016 ett förslag om ändringar i mervärdesskattelagen med anledning av tillämpningen av nya EU-bestämmelser om fast egendom. Riksdagen beslutade den 24 november 2016 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen kort efter utgången av 2017 bör följa upp hur de ändrade bestämmelserna har påverkat företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen, och återkomma med förslag på de åtgärder som kan visa sig behövas för att förhindra orimligt ökade administrativa svårigheter med ökade kostnader för företagen som följd.

Enligt skrivelsen gav regeringen Skatteverket i regleringsbrevet för 2018 i uppdrag att redogöra för vilka effekter förändringarna i proposition 2016/17:14 om ett nytt fastighetsbegrepp i mervärdesskattelagen har haft på företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen. Skatteverket redovisade resultatet av sin utredning i juni 2018. Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en slutredovisning.

Utskottet noterar att tillkännagivandet anses slutbehandlat av regeringen i vårändringsbudgeten för 2019. Regeringen gör bedömningen att det inte behöver vidtas några åtgärder med anledning av det nya mervärdesskatterättsliga fastighetsbegreppet. Regeringen anför att Skatteverkets uppföljning av hur det ändrade mervärdesskatterättsliga fastighetsbegreppet har påverkat företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen, visar att det inte finns något behov

av åtgärder. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen

Riksdagen behandlade i november 2017 regeringens proposition 2017/18:8 Justering av den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen. Riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till lagändring och biföll en reservation (M, C, L, KD) om att regeringen senast den 1 juli 2019 ska återkomma till riksdagen med en konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen (bet. 2017/18:SkU4).

Enligt skrivelsen avser regeringen att återkomma i frågan senast den 1 juli 2019.

Utskottet noterar att tillkännagivandet anses slutbehandlat av regeringen i vårändringsbudgeten för 2019. Regeringen anför att under den period från den 1 januari 2018 som de justerade reglerna har varit i kraft har regeringen inte fått några indikationer på att de bedömningar som gjordes i konsekvensutredningen skulle ha varit missvisande för utfallet. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Kemikalieskatt

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2017/18 beslutade riksdagen den 28 mars 2018 i enlighet med utskottets förslag (2017/18:SkU10) om ett tillkännagivande om att regeringen ska utvärdera kemikalieskatten.

I skrivelsen uppger regeringen att det i propositionen Vissa kontrollfrågor och andra frågor på punktskatteområdet (prop. 2017/18:294) anges att regeringen avser att genomföra en utvärdering av kemikalieskatten men att med tanke på de ändringar som föreslås i propositionen en sådan utvärdering bör vänta tills effekterna av ändringarna är möjliga att utvärdera. Regeringen anger att det därför i propositionen görs bedömningen att det i nuläget inte bör vidtas några åtgärder när det gäller utvärdering av skatten och att det med anledning av detta ännu inte har vidtagits några åtgärder.

Utskottet noterar att regeringen i samband med redogörelsen för förslaget om höjning av kemikalieskatten i vårändringsbudgeten för 2019 uppger att avsikten att genomföra en utvärdering av kemikalieskatten kvarstår. Utskottet utgår ifrån att regeringen återkommer i frågan om en utvärdering.

Personligt betalningsansvar

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2014/15 beslutade riksdagen den 26 mars 2015 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska se över reglerna om företrädaransvar, om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård

och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan.

Riksdagen har även ställt sig bakom reservation 13 i skatteutskottets betänkande 2017/18:12 Skatteförfarande som konstaterar att regeringens uppdrag till Statskontoret inte avser hela frågan om företrädaransvar. Uppdraget omfattar t.ex. inte den viktiga aspekten om rekvisiten som bl.a. föreskriver att det ska handla om grov oaktsamhet. Riksdagen anser att regeringens förfarande är anmärkningsvärt och att Statskontoret bör få ett utökat uppdrag som omfattar hela företrädaransvaret och inte bara begränsade delar.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 17 september 2015, som ett underlag för regeringens fortsatta arbete, Skatteverket ett uppdrag att redogöra för hur reglerna om företrädaransvar i vissa fall tillämpas. Uppdraget redovisades den 30 november 2015. Som framgår av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.32) har regeringen gett Statskontoret i uppdrag att se över bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) om hel eller delvis befrielse från företrädaransvar och om anstånd som är till fördel för det allmänna och att analysera om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård samt överväga behov av förändringar, i enlighet med vad som närmare anges i uppdraget. Uppdraget redovisades den 31 maj 2018. Enligt skrivelsen bereds ärendet inom Regeringskansliet.

Utskottet har i sitt ställningstagande i betänkande 2018/19:SkU14 s. 33 uppgett att det noterat att Statskontoret lämnade sin rapport Översyn av det skatterättsliga företrädaransvaret – Med fokus på befrielse och anstånd (2018:14) under våren 2018 och att frågan för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Med anledning av detta uppgav utskottet att det inte såg skäl för riksdagen att göra ytterligare uttalanden i denna fråga eller föregripa pågående beredning.

Utskottet utgår nu ifrån att regeringen snarast återkommer med konkreta förslag.

Stockholm den 7 maj 2019

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Tony Haddou (V), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Joar Forssell (L), Eric Westroth (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M), Sultan Kayhan (S), Jörgen Berglund (M) och Johnny Skalin (SD).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (M)

Niklas Wykman (M), Boriana Åberg (M), Kjell Jansson (M) och Jörgen Berglund (M) anför:

Vi konstaterar att det tilläggsuppdrag till Uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E) som Tullverket fick den 20 april 2018 ska redovisas den 28 juni 2019 i den del det avser att analysera om det finns skäl att ge Tullverket möjlighet att lägga postspärr för postförsändelser även vid misstanke om smuggling av vapen, vapendelar och explosiva varor och analysera om samma möjligheter att lägga spärrar ska införas för försändelser förmedlade av kurirföretag. Mot bakgrund av att riksdagen lämnade tillkännagivandet den 2 mars 2016 anser vi att det tagit orimligt lång tid att utreda frågan.

Vi anser att regeringens uppdrag i regleringsbrevet för 2018 till Skatteverket är otillräckligt när det gäller vilka effekter det nya fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen har haft på företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen. Vi anser inte att uppdraget omfattar allt det som tas upp i riksdagens tillkännagivande till regeringen.

När det gäller konsekvensanalysen av den nya fåmansföretagsdefinitionen konstaterar vi att regeringen inte har vidtagit nödvändiga åtgärder i enlighet med riksdagens tillkännagivande.

Enligt riksdagens tillkännagivande skulle kemikalieskatten utvärderas. Regeringen uppger att det av propositionen Vissa kontrollfrågor och andra frågor på punktskatteområdet (prop. 2017/18:294) framgår att regeringen avser att genomföra en utvärdering av kemikalieskatten men att med tanke på de ändringar som föreslås i propositionen en sådan utvärdering bör vänta tills effekterna av ändringarna är möjliga att utvärdera. Därför görs i propositionen bedömningen att några åtgärder när det gäller utvärderingen av skatten inte bör vidtas.

Vi vill på sikt se en annan utformning av kemikalieskatten än den som infördes den 1 juli 2017. Men på kort sikt är det viktigt att den nya lagen utvärderas för att säkerställa att inte branschen och svenska aktörer missgynnas. Trots att skatten inte har utvärderats går regeringen nu vidare i vårändringsbudgeten för 2019 (prop. 2018/19:99) med ett förslag på höjd kemikalieskatt. Vi konstaterar att regeringen inte har agerat i enlighet med tillkännagivandet och anser att kemikalieskatten ska utvärderas.

BILAGA 3

Justitieutskottets yttrande 2018/19:JuU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 28 mars 2019 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018, och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Ingen motion har väckts i ärendet.

När det gäller ärenden som anses slutbehandlade delar utskottet i stort regeringens bedömning. I ett fall anser dock utskottet att ett tillkännagivande inte kan anses slutbehandlat.

När det däremot gäller ärenden som fortfarande är under beredning finns det enligt utskottets mening i flera fall anledning att rikta kritik mot regeringen för att man inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Utskottet har förståelse för att beredningen av vissa ärenden kan ta längre tid än andra men finner det ändå anmärkningsvärt att regeringen i vissa fall inte redovisar några åtgärder över huvud taget. Inte heller redovisas på ett tillfredsställande sätt när de olika tillkännagivandena beräknas vara slutbehandlade.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, SD, V, KD, MP).

Utskottets överväganden

Behandlingen av tillkännagivanden

Slutbehandlade tillkännagivanden

Regeringen redovisar i skrivelse 75 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller ej. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas (bet. 2016/17:KU21 s. 41 f.).

Det har förekommit att regeringen i skrivelse 75 har redovisat att ett tillkännagivande är slutredovisat och att det berörda utskottet har ansett att så inte är fallet. Regeringen har då återkommit till riksdagen i en proposition och den påföljande skrivelse 75 och redovisat tillkännagivandet på nytt och också eventuella ytterligare åtgärder.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Normalt kan ett tillkännagivande anses slutbehandlat först när det är tillgodosett.

Även om utgångspunkten är att tillkännagivanden bör tillgodosas av regeringen kan regeringen göra en annan bedömning än riksdagen i en sakfråga och har således rätt att inte följa ett tillkännagivande, helt eller delvis. Det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Om regeringen tydligt meddelar riksdagen, t.ex. i budgetpropositionen, att den inte avser att tillgodose ett tillkännagivande och skälen för detta, ges riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens ställningstagande. Utfallet kan t.ex. bli att riksdagen inte har några invändningar mot regeringens bedömning eller att riksdagen vidhåller sin ursprungliga uppfattning.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden

När det gäller ej slutbehandlade tillkännagivanden har konstitutionsutskottet tidigare anfört att det, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare, borde höra till undantagen att

tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är dock alltid avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). Det bör inte, har konstitutionsutskottet påpekat, förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Konstitutionsutskottet har framhållit vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Därigenom får utskotten ett underlag för sin beredning av ärenden, t.ex. motioner, som rör åtgärder inom det aktuella området. I de fall där det har gått förhållandevis kort tid från att tillkännagivandet gjordes till dess att skrivelse 75 beslutades av regeringen kan det vara naturligt att redovisningen är kortfattad, samtidigt som regeringen naturligtvis förväntas agera skyndsamt. Det går dock inte att sätta en tidsgräns för alla tillkännagivanden. För tillkännagivanden som är äldre än ett år torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt (bet. 2016/17:KU21 s. 40).

Skrivelse 75 fyller många värdefulla syften. Ett exempel är att skrivelse 75 ger utskottet en möjlighet att reagera om det anser att redovisningen av behandlingen av ej slutbehandlade tillkännagivanden är för kortfattad och om utskottet anser att regeringen bör vidta fler åtgärder. Sådana synpunkter kan också vara värdefulla för regeringen som har att återkomma till riksdagen i fråga om alla ej slutbehandlade tillkännagivanden. Regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse innan skrivelse 75 avlämnas nästa gång.

Skrivelsen

I skrivelsen redovisas sammanlagt 63 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av justitieutskottets betänkanden: ett från riksmötet 2012/13, sex från riksmötet 2014/15, sju från riksmötet 2015/16, nio från riksmötet 2016/17, 33 från riksmötet 2017/18 och sju från riksmötet 2018/19. Av dessa redovisas 29 som slutbehandlade och 34 som inte slutbehandlade.

Här nedan redogörs för ett av de tillkännagivanden som regeringen anger som slutbehandlade och 28 av de tillkännagivanden som enligt regeringen inte är slutbehandlade. Vissa av dessa behandlas i samma avsnitt. Vidare redovisas också en riksdagsskrivelse om anslag för rättsväsendet som regeringen anser vara slutbehandlad.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet

När det gäller tillkännagivandet om kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet (bet. 2016/17:JuU1 punkt 44, rskr. 2016/17:90) anför regeringen följande.

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en nationell kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck, inom ramen för uppdraget att stödja genomförande och uppföljning av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (S2017/01221/JÄM). Kartläggningen ska utformas med hänsyn till möjligheten att genom senare undersökningar göra jämförelser över tid. Den 9 mars 2017 beslutade regeringen om kommittédirektivet Starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv (dir. 2017:25). I utredningsuppdraget ingår bl.a. att analysera möjligheterna att föra statistik över hedersrelaterade brott och, om det bedöms möjligt, föreslå hur sådan statistik skulle kunna tas fram. De åtgärder som tas upp i tillkännagivandet är därmed omhändertagna. Regeringen beslutade den 21 februari 2019 att lägga riksdagsskrivelsen i denna del till handlingarna. Skrivelsen i denna del anses därför slutbehandlad.

Tillkännagivanden som är under beredning

Fler lokala poliser

Riksdagen har i ett tillkännagivande begärt att regeringen återkommer med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1 punkt 10, rskr. 2014/15:77).

I skrivelse 2016/17:75 redovisades denna punkt som slutbehandlad. Riksdagen ansåg dock att regeringen inte hade redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet skulle kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen att punkten därför åter stod som öppen. Ett av syftena med ombildningen av polisen var att säkerställa en lokalt förankrad och synlig polis i hela landet. För att följa upp utfallet av polisreformens intentioner har regeringen under flera år begärt in åiterrapportering av olika slag. I regleringsbrev för 2015 och 2016 ställde regeringen krav på Polismyndigheten att löpande hålla regeringen informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen skedde bl.a. på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren. I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten också i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet av en lokalt förankrad polisverksamhet. Av redovisningen framgick att Polismyndigheten under 2016 fortsatte arbetet med att stärka det lokala polisarbetet utifrån inriktningen att mer än hälften av resurserna i en

polisregion ska finnas i lokalpolisområdena. Genom att öka resurserna vid lokalpolisområdena har det skapats bättre förutsättningar för att bedriva polisverksamheten nära medborgarna.

Numera finns även kommunpolis i samtliga kommuner. I november 2017 redovisades att 49,4 procent av regionernas resurser finns på lokalpolisområdesnivå. Av verksamhetsuppföljningen från november 2018 framgår att den siffran nu ökat till 50 procent. I regleringsbrevet för 2017 fick Polismyndigheten i uppdrag att analysera och bedöma hur långt myndigheten hade kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Polismyndigheten skulle också bedöma hur väl myndigheten svarar upp mot behoven av polisiär närvaro i särskilt utsatta områden.

Uppdragen redovisades i myndighetens årsredovisning för 2017. Genom den verksamhetsuppföljning som Polismyndigheten under 2018 månatligen har redovisat till Regeringskansliet har utvecklingen avseende bl.a. kompetensförsörjningen kunnat följas upp. I regleringsbrevet för 2018 ålade regeringen Polismyndigheten att också redovisa i vilken utsträckning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och i vilken utsträckning dessa arbetar fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Vidare ska Polismyndigheten analysera i vilken utsträckning det finns likvärdiga möjligheter att få akut hjälp från polisen över hela landet samt bedöma i vilken utsträckning ingripandepersonalen kan arbeta brottsförebyggande och vidta långtgående förstahandsåtgärder. Denna återrapportering ska ske i årsredovisningen för 2018 som ska lämnas senast den 22 februari 2019.

Den 1 april 2014 fick Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen. Den 28 september 2018 lämnade Statskontoret sin slutrapport. Rapporten bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Polismyndigheten har också behov av fler anställda, både poliser och civilanställda. Regeringen har därför i en rad budgetar tillfört myndigheten mer resurser. Regeringen har även skapat förutsättningar för att utbilda fler poliser, bl.a. genom att utöka antalet lärosäten som kan tillhandahålla polisutbildning. Från och med 2019 finns det fem sådana lärosäten.

Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Bostadsinbrott

När det gäller tillkännagivandet om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras (bet. 2014/15:JuU1 punkt 21, rskr. 2014/15:77) anför regeringen följande.

Vissa frågor om bostadsinbrott har behandlats av Egendomsskyddsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Genom lagändringar den 1 juli 2017 har det bl.a. tydliggjorts att det även när en stöld sker i ett boende som inte är permanent ska kunna leda till att stölden bedöms som grov (prop. 2016/17:131). Den 19 januari 2018 fick en utredare i uppdrag att utreda bl.a. den fråga som

tillkännagivandet avser. Uppdraget redovisades i januari 2019. Riksdagen informerades om uppdraget i propositionen Elektronisk övervakning av kontaktförbud (prop. 2017/18:81 s. 43). Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Helgavskiljning med fotboja

Riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör se över hur ungdomspåföljden helgavskiljning med fotboja kan utformas och återkomma med ett sådant förslag till riksdagen (bet. 2014/15:JuU9 punkt 5, rskr. 2014/15:102).

Riksdagens tillkännagivande motsvaras av förslag om nya påföljder för unga lagöverträdare som Påföljdsutredningen lämnat i betänkandet Nya påföljder (SOU 2012:34). Det betänkandet utgjorde också underlag för förslagen i propositionen Tydligare reaktioner på ungas brottslighet (prop. 2014/15:25), som antogs av riksdagen i samma betänkande som tillkännagivandet. Betänkandet Nya påföljder har härutöver legat till grund för regeringens förslag i propositionen Strafflindring vid medverkan till utredning av egen brottslighet (prop. 2014/15:37), som riksdagen antagit (bet. 2014/15:JuU8), och propositionen Ny påföljd efter tidigare dom (prop. 2015/16:151), som riksdagen antagit (bet. 2015/16:JuU30). Beredningen fortsätter av kvarvarande förslag i betänkandet. Den 21 december 2016 beslutade justitie- och migrationsministern att ge en utredare i uppdrag att överväga och komplettera de bedömningar och förslag som lämnats av Påföljdsutredningen om nya påföljdsinslag för unga lagöverträdare. Uppdraget redovisades i juni 2017 i promemorian Nya ungdomspåföljder (Ds 2017:25). I promemorian föreslås två nya påföljder för unga lagöverträdare: ungdomstillsyn och ungdomsövervakning. Den senare påföljden föreslås innefatta tydliga inskränkningar i den unges rörelsefrihet, som utgångspunkt i form av s.k. helghemarest. Efterlevnaden föreslås kunna kontrolleras med elektroniska hjälpmedel. Promemorian har remissbehandlats. Förslagen om nya ungdomspåföljder bereds inom Regeringskansliet. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Köp av sexuell handling av barn

När det gäller tillkännagivandet om köp av sexuell handling av barn (bet. 2014/15:JuU14 punkt 18, rskr. 2014/15:138) anför regeringen följande.

Att överväga om straffskalan för brottet bör ändras, och i det sammanhanget särskilt överväga en höjning av straffminimum genom att ta bort böter ur straffskalan, omfattades av uppdraget till 2014 års människohandelsutredning (dir. 2014:128). Uppdraget redovisades i delbetänkandet Ett starkt straffrättsligt skydd mot köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, m.m. (SOU 2016:42). Delbetänkandet har remissbehandlats och regeringen beslutade den 7 december 2017 att överlämna lagrådsremissen Straffrättsliga åtgärder mot

sexköp utomlands och mot utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling till Lagrådet. I remissen föreslog regeringen bl.a. att straffskalan för köp av sexuell handling av barn skulle skärpas, dels genom att minimistraflet höjs från böter till fängelse, dels genom att maximistraflet höjs till fängelse i fyra år. Vidare föreslogs att brottsbeteckningen ändras till utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling. Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Inbrottsstöld

I samma betänkande finns ett tillkännagivande om att ett nytt brott – inbrottsstöld – bör införas med minimistraflet fängelse i ett år (bet. 2014/15:JU14 punkt 26, rskr. 2014/15:138).

Regeringen anför att vissa frågor om bostadsinbrott har behandlats av Egendomsnykkyddsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Genom lagändringar den 1 juli 2017 har det bl.a. tydliggjorts att det även när en stöld sker i ett boende som inte är permanent ska kunna leda till att stölden bedöms som grov (prop. 2016/17:131). Den 19 januari 2018 fick en utredare i uppdrag att utreda bl.a. den fråga som tillkännagivandet avser. Uppdraget redovisades i januari 2019. Riksdagen informerades om uppdraget i propositionen Elektronisk övervakning av kontaktförbud (prop. 2017/18:81 s. 43). Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet

I samma betänkande finns ett tillkännagivande om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet (bet. 2014/15:JU14 punkt 48, rskr. 2014/15:138).

Frågan omfattas av Påföljdsutredningens betänkande Nya påföljder (SOU 2012:34). Regeringen beslutade den 17 mars 2016 proposition 2015/16:151 Ny påföljd efter tidigare dom. I propositionen lämnades vissa förslag som innebär att reglerna om gemensam straffmätning i 34 kap. brottsbalken inte längre ska tillämpas när det är fråga om återfall. Vidare gjorde regeringen bedömningen att den nuvarande ordningen för straffvärdebedömning vid flerfaldig brottslighet i övrigt framstår som väl avvägd och föreslog därför ingen ändring i de reglerna. I samband med att propositionen beslutades skrevs tillkännagivandet av. Riksdagen delade dock inte regeringens uppfattning att tillkännagivandet därmed var slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Tillkännagivandet återrapporterades till riksdagen i budgetpropositionen för 2018 (se prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6). Regeringen arbetar med att ta fram kommittédirektiv till en särskild utredare som ska överväga och föreslå förändringar av strafflagstiftningen i syfte att åstadkomma en skärpt straffmätning vid flerfaldig brottslighet. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Villkorlig frigivning vid återfall i likartad brottslighet

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om skärpta regler för villkorlig frigivning för de som återfallit i likartad brottslighet (rskr. 2014/15:153 punkt 15, bet. 2014/15:JuU17).

Regeringen anför att en särskild utredare i juni 2017 lämnade förslag på förändringar i systemet med villkorlig frigivning i betänkandet Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61). Betänkandet har remitterats och regeringen beslutade den 30 augusti 2018 lagrådsremissen Förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Kriminalisering av terrorismresor

Riksdagen riktade två tillkännagivanden till regeringen om kriminalisering av s.k. terrorismresor och att ett bra och fungerande samarbete inom EU bör vara fokus för det internationella samarbetet mot terrorism (bet. 2015/16:JuU7 punkt 5, rskr. 2015/16:86). Det sistnämnda tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i skrivelse 2015/16:75.

Regeringen gav den 2 maj 2017 en utredare i uppdrag att överväga om det bör införas ett särskilt straffansvar för den som deltar i eller på annat sätt stöder en terroristorganisation och lämna de lagförslag som bedöms nödvändiga (Ju 2017:G). Uppdraget redovisades i promemorian Ett särskilt straffansvar för deltagande i en terroristorganisation (Ds 2017:62). Promemorian har remitterats. Regeringen arbetar med att ta fram en lagrådsremiss. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Medverkan i behandlingsprogram

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska överväga om personer som är dömda för våldsbrott bör ha en skyldighet att genomgå behandlingsprogram. En vägran att delta i ett sådant program ska få konsekvenser för den intagnes möjligheter att få permission och villkorlig frigivning. Den intagnes medverkan i behandlingsprogram ska vara ett krav för villkorlig frigivning för personer som dömts för grova sexualbrott eller grova brott mot närstående (bet. 2015/16:JuU21 punkt 12, rskr. 2015/16:174).

Regeringen anför att en särskild utredare i juni 2017 lämnade förslag på förändringar i systemet med villkorlig frigivning i betänkandet Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61). Betänkandet har remitterats och regeringen beslutade den 30 augusti 2018 lagrådsremissen Förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning. Skrivelsen är inte slutbehandlad i den här delen.

Lokalt förankrad polis

När det gäller tillkännagivandet om en lokalt förankrad polis (bet. 2016/17:JU1 punkt 9, rskr. 2016/17:90) redovisades punkten som slutbehandlad i skrivelse 2016/17:75. Riksdagen ansåg dock att regeringen inte hade redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet skulle kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen att punkten därför åter stod som öppen. Ett av syftena med ombildningen av polisen var att säkerställa en lokalt förankrad och synlig polis i hela landet. För att följa upp utfallet av polisreformens intentioner har regeringen under flera år begärt in åiterrapportering av olika slag. I regleringsbrevet för 2015 och 2016 ställde regeringen krav på Polismyndigheten att löpande hålla regeringen informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen skedde bl.a. på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren.

I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten också i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet av en lokalt förankrad polisverksamhet. Av redovisningen framgick att Polismyndigheten under 2016 fortsatte arbetet med att stärka det lokala polisarbetet utifrån inriktningen att mer än hälften av resurserna i en polisregion ska finnas i lokalpolisområdena. Genom att öka resurserna vid lokalpolisområdena har det skapats bättre förutsättningar för att bedriva polisverksamheten nära medborgarna. Numera finns även kommunpoliser i samtliga kommuner. I november 2017 redovisades att 49,4 procent av regionernas resurser finns på lokalpolisområdesnivå. Av verksamhetsuppföljningen från november 2018 framgår att den siffran nu ökat till 50 procent. I regleringsbrevet för 2017 fick Polismyndigheten i uppdrag att analysera och bedöma hur långt myndigheten hade kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Polismyndigheten skulle också bedöma hur väl myndigheten svarar upp mot behoven av polisär närvaro i särskilt utsatta områden. Uppdragen redovisades i myndighetens årsredovisning för 2017. Genom den verksamhetsuppföljning som Polismyndigheten under 2018 månatligen har redovisat till Regeringskansliet har utvecklingen av bl.a. kompetensförsörjningen kunnat följas upp. I regleringsbrevet för 2018 ålade regeringen Polismyndigheten att också redovisa i vilken utsträckning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och i vilken utsträckning dessa arbetar fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Vidare ska Polismyndigheten analysera i vilken utsträckning det finns likvärdiga möjligheter att få akut hjälp från polisen över hela landet samt bedöma i vilken utsträckning ingripandepersonalen kan arbeta brottsförebyggande och vidta långtgående förstahandsåtgärder. Denna åiterrapportering ska ske i årsredovisningen för 2018 som ska lämnas senast den 22 februari 2019.

Sedan den 1 april 2014 har Statskontoret haft i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen. Den 28 september 2018 lämnade Statskontoret sin

slutrapport. Rapporten bereds nu i Regeringskansliet. Polismyndigheten har också behov av fler anställda, både poliser och civilanställda. Regeringen har därför i en rad budgetar tillfört myndigheten mer resurser. Regeringen har även skapat förutsättningar för att utbilda fler poliser, bl.a. genom att utöka antalet lärosäten som kan tillhandahålla polisutbildning. Från och med 2019 finns det fem sådana lärosäten. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Fler områdespoliser och kommunpoliser

Även tillkännagivandet om fler områdespoliser och kommunpoliser (bet. 2016/17:JuU1 punkt 12, rskr. 2016/17:90) redovisades som slutbehandlat i skrivelse 2016/17:75.

Riksdagen ansåg dock att regeringen inte hade redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet skulle kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen att punkten därför åter står som öppen. Polismyndigheten har i sin nya organisation valt att införa både kommunpoliser och områdespoliser. Det finns nu kommunpoliser i samtliga kommuner, vilka ska trygga en långsiktig samverkan i det brottsförebyggande arbetet. Arbetet med att utveckla kommunpolisens roll och kontakter kommer att fortsätta i syfte att säkra kontinuitet i samverkan med kommunen och andra lokala aktörer. Dessutom finns områdespoliser som ska arbeta lokalt och kontaktskapande gentemot medborgarna. Målsättningen är att de ska vara kända i lokalsamhället och själva ha goda kunskaper om sitt område. Det ligger emellertid inom Polismyndighetens ansvar att organisera de funktioner som finns inom myndigheten på det sätt som myndigheten anser lämpligt. Att Polismyndighetens samverkan med lokalsamhället stärks är dock en viktig del i arbetet med ombildningen av polisen.

Regeringen gav därför i regleringsbrevet för 2017 Polismyndigheten i uppdrag att analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället. För att säkerställa att områdespoliser etableras och kan verka på det sätt som är avsett har regeringen i regleringsbrevet för 2018 ålagt Polismyndigheten att redovisa i vilken utsträckning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och i vilken utsträckning dessa arbetar fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Som ett led i att utveckla ett mer effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utfärdar Polismyndigheten medborgarlöften. Under 2016 utfärdades sådana löften i 275 av landets 290 kommuner, och vid utgången av 2017 hade medborgarlöften utfärdats i 280 av landets 290 kommuner. Det finns också i dag särskilda kommunpoliser i samtliga landets kommuner. Regeringen har i regleringsbrevet för 2018 ålagt Polismyndigheten att analysera om arbetet med medborgarlöften har lett till ett mer effektivt trygghetsskapande arbete. Vidare ska Polismyndigheten analysera i vilken utsträckning det finns likvärdiga

möjligheter att få akut hjälp från polisen över hela landet samt bedöma i vilken utsträckning ingripandepersonalen kan arbeta brottsförebyggande och vidta långtgående förstahandsåtgärder. Åtterrapporeringen sker i myndighetens årsredovisning för 2018 som lämnas till regeringen senast den 22 februari 2019. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

Även detta tillkännagivande om polisens närvaro i brottsutsatta områden (bet. 2016/17:JU1 punkt 17, rskr. 2016/17:90) redovisades som slutbehandlat i skrivelse 2016/17:75.

Riksdagen ansåg att flertalet av de åtgärder som regeringen hade redovisat var viktiga i sig men inte tillräckliga för att tillkännagivandet skulle kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen att punkten därför åter står som öppen. I december 2015 beslutade regeringen att ge samtliga tolv myndigheter som omfattas av den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet i uppdrag att utveckla sin organisation och ha ett ökat fokus på utsatta områden. I oktober 2017 slutredovisades uppdraget och myndigheterna har nu utvecklat det lokala arbetet mot organiserad brottslighet med en ökad förmåga att hantera organiserad brottslighet i utsatta områden. I regleringsbrevet för 2017 begärde regeringen att Polismyndigheten skulle analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen gällande en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Särskild vikt skulle läggas vid att bedöma hur väl Polismyndigheten svarar upp emot behoven av polisen i särskilt utsatta områden. Uppdragen redovisades i årsredovisningen för 2017. Genom den verksamhetsuppföljning som Polismyndigheten under 2018 månatligen har redovisat till Regeringskansliet har utvecklingen avseende bl.a. kompetensförsörjningen kunnat följas upp. I regleringsbrevet för 2018 har regeringen ålagt Polismyndigheten att redovisa i vilken utsträckning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och i vilken utsträckning dessa arbetar fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Vidare ska Polismyndigheten analysera i vilken utsträckning det finns likvärdiga möjligheter att få akut hjälp från polisen över hela landet samt bedöma i vilken utsträckning ingripandepersonalen kan arbeta brottsförebyggande och vidta långtgående förstahandsåtgärder. Därutöver har regeringen i regleringsbrevet för 2018 begärt att Polismyndigheten kvartalsvis redovisar en bild av situationen i utsatta områden. Polismyndigheten ska också redovisa vilka långsiktiga mål myndigheten har för arbetet i utsatta områden och hur dessa mål ska operationaliseras. Vidare ska myndigheten särskilt redovisa vilket arbete som pågår för att riskområden inte ska utvecklas i negativ riktning. Myndigheten ska också göra en bedömning av vilka polisiära åtgärder som krävs framöver i dessa områden. Åtterrapporeringen ska ske i

årsredovisningen för 2018 vilken ska lämnas till regeringen senast den 22 februari 2019. Polismyndigheten har själv tagit flera initiativ till att förstärka sitt arbete i de mest brottsutsatta områdena. Ett exempel är insatsen Mareld i polisregion Stockholm där några hundra poliser, utöver områdespoliser, förstärker närvaron i fyra särskilt prioriterade områden. Det är dock inte bara en ökad polisiär närvaro som krävs i utsatta områden. Regeringen presenterade därför i juli 2016 ett långsiktigt reformprogram för att minska segregationen i landet. Syftet är att lyfta socialt utsatta områden. Reformprogrammet innehåller en rad åtgärder som tar sikte på långsiktiga lösningar på segregationen och dess mekanismer, däribland brottsligheten. Regeringen vill också skapa bättre förutsättningar för ett strukturerat brottsförebyggande arbete över hela landet på såväl lokal som regional och nationell nivå. Regeringen har därför lanserat en satsning på det brottsförebyggande arbetet. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Livstids fängelsestraff för mord

Riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen om att livstidsstraff bör bli normalstraffet för mord och därför användas i betydligt större utsträckning än i dag (bet. 2016/17:JuU16 punkt 3, rskr. 2016/17:211).

Regeringen framför i sin redogörelse att en utredare har haft i uppdrag att överväga hur straffbestämmelsen om mord bör utformas för att åstadkomma ett skärpt straff för brottet genom en ökad användning av livstids fängelse (Ju 2016:1). Utredningsuppdraget redovisades den 31 augusti 2017 i departementspromemorian Livstidsstraff för mord (Ds 2017:38). Promemorian har remissbehandlats. Arbetet pågår med att ta fram en lagrådsremiss. Skrivelsen är inte slutbehandlat i denna del.

Straffvärdesbedömning

I samma betänkande riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om straffvärdesbedömning (bet. 2016/17:JuU16 punkt 19, rskr. 2016/17:211).

Regeringen framför i sin redogörelse att en särskild utredare har haft i uppdrag att överväga och föreslå ändringar när det gäller den straffrättsliga särbehandlingen av lagöverträdare i åldersgruppen 18–20 år (dir. 2017:122). I uppdraget har ingått att lämna förslag som innebär att den åldersgruppen behandlas som andra myndiga lagöverträdare vid straffmätningen och när det gäller val av påföljd. Uppdraget redovisades den 18 december 2018 i betänkandet Slopas straffrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85). Bland annat föreslås att den s.k. straffrabatten slopas för lagöverträdare i åldern 18–20 år. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. Skrivelsen i den här delen är inte slutbehandlad.

Straffrättsligt skydd för blåljuspersonal m.m.

I samma betänkande riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om straffrättsligt skydd för blåljuspersonal (bet. 2016/17:JU16 punkt 24, rskr. 2016/17:211).

Regeringen menar att innehållet i tillkännagivandet omfattas av Blåljusutredningens (Ju 2016:23) uppdrag enligt kommittédirektivet Ett modernt straffrättsligt skydd för blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner (dir. 2016:115). Regeringen redovisade uppdraget genom ett delbetänkande den 17 januari 2018 (SOU 2018:2). Regeringen anför att ett arbete med att ta fram en lagrådsremiss pågår. Skrivelsen i den här delen är inte slutbehandlad.

Kameraövervakning på allmänna platser

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen om utökade möjligheter till kameraövervakning i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet (bet. 2016/17:JU17 punkt 1, rskr. 2016/17:212).

Den 16 juni 2017 överlämnade Utredningen om kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd (Ju 2015:14) betänkandet En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55). Den 19 april 2018 beslutade regeringen propositionen Ny kamerabevakningslag (prop. 2017/18:231). Den nya lagen ska bl.a. underlätta för Polismyndigheten och kommuner att få tillstånd till kamerabevakning på offentliga platser i brottsbekämpande och trygghetsskapande syfte. Förslagen innebär också att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ges utökade möjligheter att tillfälligt använda kamerabevakning utan tillstånd vid risk för allvarlig brottslighet. Riksdagen ställde sig bakom förslagen (bet. 2017/18:JU36, rskr. 2017/18:391). Den 13 december 2017 beslutade regeringen vidare att tillsätta en utredning – Kamerabevakningsutredningen (Ju 2017:14) – som ska föreslå förenklingar vid kameraövervakning som sker i brottsbekämpande syfte (dir. 2017:124). Utredningen har överlämnat betänkandet Kamerabevakning i brottsbekämpningen – ett enklare förfarande (SOU 2018:62). Utredningen föreslår bl.a. att dagens tillståndsplikt för kamerabevakning ska tas bort för Polismyndigheten, Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Tullverket. För att bibehålla ett starkt integritetsskydd föreslår utredningen att myndigheterna även fortsättningsvis ska få kamerabevaka endast om intresset av bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. En sådan intresseavvägning ska enligt förslaget göras av myndigheterna själva. Om en myndighet inte gör en intresseavvägning ska den bl.a. kunna drabbas av en sanktionsavgift. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. Utredningen fortsätter nu sitt arbete med att överväga förslag om utökade undantag från tillståndsplikten för vissa andra verksamheter (allmänna transportmedel och stationer). Regeringen framför att uppdraget ska slutredovisas senast den 15 februari 2019. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Inbrottsstöld

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen om att införa inbrottsstöld som ny brottsrubricering med ett minimistraff om fängelse i ett år (bet. 2016/17:JuU13 punkt 4, rskr. 2016/17:272). Riksdagen uppmanade regeringen att lämna förslag i frågan senast den 1 april 2018.

Regeringen anför att vissa frågor om bostadsinbrott har behandlats av Egendomsskyddsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Genom lagändringar den 1 juli 2017 har det bl.a. tydliggjorts att det även när en stöld sker i ett boende som inte är permanent ska kunna leda till att stölden bedöms som grov (prop. 2016/17:131). Den 19 januari 2018 fick en utredare i uppdrag att utreda bl.a. den fråga som tillkännagivandet avser. Uppdraget redovisades i januari 2019. Riksdagen informerades om uppdraget i propositionen Elektronisk övervakning av kontaktförbud (prop. 2017/18:81 s. 43). I denna del är skrivelsen inte slutbehandlad.

Höjda maximistraff och kvalifikationsgrunder för grova brott

När det gäller tillkännagivandena om höjda maximistraff och kvalifikationsgrunder för grova brott (bet. 2017/18:JuU18 punkt 2 och 3, rskr. 2017/18:65) har regeringen anförut följande.

Regeringskansliet beslutade den 20 april 2018 (Ju2018/02456/LP) att förlänga tiden för en utredare att biträda Justitiedepartementet med att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E). I tilläggsuppdraget ska bl.a. frågan om höjda maximistraff för grova brott och kvalifikationsgrunder för grova brott utredas. Uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2019. Skrivelsen är inte slutbehandlad i dessa delar.

En lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet

När det gäller tillkännagivandet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet (bet. 2017/18:JuU1 punkt 36, rskr. 2017/18:92) anför regeringen följande.

Ett av syftena med ombildningen av polisen har varit att säkerställa en lokalt förankrad och synlig polis i hela landet. Regeringen delar utskottets uppfattning att det är viktigt att på olika sätt säkerställa polisreformens intentioner rörande lokalt polisarbete och har därför under flera år begärt in återrapportering av olika slag. I regleringsbrevet för 2015 och 2016 ställde regeringen krav på Polismyndigheten att löpande hålla regeringen informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen skedde bl.a. på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren. I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten också i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet av en lokalt förankrad polisverksamhet. Av redovisningen framgick att Polismyndigheten under 2016 fortsatte arbetet med att stärka det lokala polisarbetet utifrån inriktningen att mer än hälften av resurserna i en

polisregion ska finnas i lokalpolisområdena. Genom att öka resurserna vid lokalpolisområdena har det skapats bättre förutsättningar för att bedriva polisverksamheten nära medborgarna. Numera finns även kommunpoliser i samtliga kommuner. I november 2017 redovisades att 49,4 procent av regionernas resurser finns på lokalpolisområdesnivå. Av verksamhetsuppföljningen från november 2018 framgår att den siffran nu ökat till 50 procent. I regleringsbrevet för 2017 fick Polismyndigheten i uppdrag att analysera och bedöma hur långt myndigheten hade kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället. Polismyndigheten skulle också bedöma hur väl myndigheten svarar upp mot behoven av polisär närvaro i särskilt utsatta områden. Uppdragen redovisades i myndighetens årsredovisning för 2017. Genom den verksamhetsuppföljning som Polismyndigheten under 2018 månatligen har redovisat till Regeringskansliet har utvecklingen av bl.a. kompetensförsörjningen kunnat följas upp. I regleringsbrevet för 2018 ålade regeringen också Polismyndigheten att redovisa i vilken utsträckning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och i vilken utsträckning dessa arbetar fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Vidare ska Polismyndigheten analysera i vilken utsträckning det finns likvärdiga möjligheter att få akut hjälp från polisen över hela landet samt bedöma i vilken utsträckning ingripandepersonalen kan arbeta brottsförebyggande och vidta långtgående förstahandsåtgärder. Denna återrapportering ska ske i årsredovisningen för 2018 som ska lämnas senast den 22 februari 2019. Sedan den 1 april 2014 har Statskontoret haft i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen. Den 28 september 2018 lämnade Statskontoret sin slutrapport. Rapporten bereds nu i Regeringskansliet. Polismyndigheten har också behov av fler anställda, både poliser och civilanställda. Regeringen har därför i en rad budgetar tillfört myndigheten mer resurser. Regeringen har även skapat förutsättningar för att utbilda fler poliser, bl.a. genom att utöka antalet lärosäten som kan tillhandahålla polisutbildning. Från och med 2019 finns det fem sådana lärosäten. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

En särskild brottskod för brott med hedersmotiv

I samma betänkande riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om en särskild brottskod för brott med hedersmotiv (bet. 2017/18:JuU1 punkt 36, rskr. 2017/18:92).

Den 9 mars 2017 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att undersöka om det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv. I uppdraget ingick bl.a. att analysera möjligheterna att föra statistik över hedersrelaterade brott och, om det bedöms möjligt, föreslå hur sådan statistik skulle kunna tas fram (Ju 2017:06, dir. 2017:25). Uppdraget slutredovisades den 28 augusti 2018 genom betänkandet Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU

2018:69). Betänkandet bereds i Regeringskansliet. Skrivelsen är i den här delen inte slutbehandlad.

Polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott

I samma betänkande riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott (bet. 2017/18:JU1 punkt 36, rskr. 2017/18:92).

Polismyndigheten har behov av att stärka och utveckla polisverksamheten. Regeringen har därför i en rad budgetar tillfört myndigheten mer resurser som framför allt ska ge myndigheten möjlighet att utöka antalet anställda och därmed höja förmågan och öka effektiviteten i arbetet. Regeringen har även skapat förutsättningar för att utbilda fler poliser, bl.a. genom att utöka antalet lärosäten som kan tillhandahålla polisutbildning från tre till fem.

Åtgärderna medför bättre möjligheter för Polismyndigheten att både stärka och utveckla polisverksamheten, däribland arbetet mot narkotikabrottsligheten. Regeringen har också i olika sammanhang, bl.a. i uppdrag till Polismyndigheten, påtalat vikten av att särskilt beakta narkotikaproblematiken i polisarbetet. Kompetensförsörjningen inom myndigheten är en viktig fråga för regeringen men det hör till Polismyndighetens uppgifter att planera för och rekrytera rätt kompetens utifrån verksamhetens behov. Polismyndigheten fick därför i juli 2017 i uppdrag att ta fram en strategisk och långsiktig plan för att säkerställa att rätt kompetens finns i organisationen. Uppdraget redovisades i maj 2018. Skrivelsen är inte slutbehandlad i denna del.

Polisens kameraövervakning

Riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen om att polisen ska få större möjlighet än i dag att använda sig av kameraövervakning i områden med hög brottslighet (bet. 2017/18:JU19, rskr. 2017/18:127).

Regeringen anför att det inte var möjligt med hänsyn till frågans komplexitet, att med beaktande av regeringsformens beredningskrav, hinna ta fram förslag som kunde behandlas inom ramen för det då pågående lagstiftningsarbetet med en ny kamerabevakningslag. Regeringen tillsatte därför en utredning som skulle föreslå förenklingar vid kamerabevakning i brottsbekämpande syfte. Utredningen överlämnade i augusti 2018 delbetänkandet Kamerabevakning i brottsbekämpningen – ett enklare förfarande (SOU 2018:62). Utredningen föreslår bl.a. att dagens tillståndsplikt för kamerabevakning ska tas bort för Polismyndigheten, Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Tullverket. För att bibehålla ett starkt integritetsskydd föreslår utredningen att myndigheterna även fortsättningsvis ska få kamerabevaka endast om intresset av bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. En sådan intresseavvägning ska enligt förslaget göras av myndigheterna själva. Om en myndighet inte gör en intresseavvägning ska den bl.a. kunna drabbas av en sanktionsavgift.

Utredningens förslag har varit ute på remiss t.o.m. den 12 december 2018. Skrivelsen är i den här delen inte slutbehandlad.

Tillsätta en utredning med motsvarande uppdrag som den nedlagda utredningen En flexibel och effektiv kriminalvård

När det gäller tillkännagivandet om att tillsätta en utredning för att utvärdera det återfallsförebyggande arbetet inom Kriminalvården (bet. 2017/18:JuU16 punkt 10, rskr. 2017/18:184) anför regeringen följande.

Frågan hanteras för närvarande inom ramen för den ordinarie myndighetsstyrningen. Kriminalvården har bl.a. i regleringsbrevet för budgetåret 2019 fått i uppdrag att vid varje prognostillfälle redovisa vidtagna och planerade åtgärder för en resurseffektiv verksamhet. I den här delen är skrivelsen inte slutbehandlad.

En särskild brottsrubricering för brott med hedersmotiv och en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv

I justitieutskottets betänkande 2017/18:JuU14 finns ett tillkännagivande om en särskild brottsrubricering för brott med hedersmotiv och om att införa en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv (punkt 33 och 34, rskr.2017/18:240).

Regeringen anför att man den 9 mars 2017 gav en särskild utredare i uppdrag att undersöka om det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnåktenskap, tvångsåktenskap och brott med hedersmotiv (Ju 2017:06, dir. 2017:25). Uppdraget slutredovisades den 28 augusti 2018 genom betänkandet Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU 2018:69). I uppdraget ingick bl.a. att ta ställning till om det bör införas en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv. I uppdraget ingick däremot inte att ta ställning till om det bör införas en särskild brottsrubricering för brott med hedersmotiv. Frågan om en särskild brottsrubricering för brott med hedersmotiv analyseras inom Regeringskansliet. Skrivelsen är i den här delen inte slutbehandlad.

Skärpt straff vid våldtäkt

I betänkande 2017/18:JuU29 En ny sexualbrottslagstiftning byggd på frivillighet riktade riksdagen två tillkännagivanden till regeringen. Ett av dem gällde skärpt straff vid våldtäkt (punkt 4, rskr. 2017/18:302).

Regeringen anför att frågan fortfarande analyseras inom Regeringskansliet. Skrivelsen är i denna del inte slutbehandlad.

Polisens kameraövervakning

När det gäller tillkännagivandet om polisens kameraövervakning (bet. 2017/18:JuU36 punkt 3, rskr. 2017/18:391) anför regeringen följande.

Kamerabevakningsutredningen (Ju 2017:13) överlämnade i augusti 2018 delbetänkandet Kamerabevakning i brottsbekämpningen – ett enklare förfarande (SOU 2018:62). Utredningen föreslår bl.a. att dagens tillståndsplikt för kamerabevakning ska tas bort för Polismyndigheten, Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Tullverket. För att bibehålla ett starkt integritetsskydd föreslår utredningen att myndigheterna även fortsättningsvis ska få kamerabevaka endast om intresset av bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. En sådan intresseavvägning ska enligt förslaget göras av myndigheterna själva. Om en myndighet inte gör en intresseavvägning ska den bl.a. kunna drabbas av en sanktionsavgift. Utredningens förslag har varit ute på remiss t.o.m. den 12 december 2018. I denna del är skrivelsen inte slutbehandlad.

Slutbehandlade riksdagsskrivelser i övrigt

Anslag till Polismyndigheten och Kriminalvården

I justitieutskottets budgetbetänkande för 2019 (bet. 2018/19:JuU1 s. 41 f.) anfördes att anslaget till Polismyndigheten bl.a. skulle öka med 360 miljoner kronor för att möjliggöra en ökning av polisernas löner och med 5 miljoner kronor i syfte att korta handläggningstiderna för vapenärenden (punkt 1 a, rskr 2018/19:73). Vidare anfördes att anslaget till Kriminalvården skulle ökas med 85 miljoner kronor bl.a. för att minska trycket på Kriminalvårdens anstalter och häkten då antalet intagna i anstalt förväntades öka, för att vidta åtgärder för att förkorta tiden mellan lagakraftvunnen dom och verkställighet samt för att säkerställa att permissioner kunde genomföras utan ytterligare avvikelser och rymningar. Dessutom behövde kapaciteten genomlysas och åtgärder vidtas för att effektivisera utnyttjandet av befintliga häktes- och anstaltsplatser.

Regeringen anför att man den 20 december 2018 beslutade om regleringsbrev och i förekommande fall ytterligare riktlinjer för de anvisade anslagen. Delpunkten är slutbehandlad

Övriga upplysningar

Regeringen beslutade den 21 mars 2019 om en ändring av regleringsbrevet för Polismyndigheten och gav myndigheten bl.a. följande uppdrag.

Hantering av vapentillstånd

Handläggningstiderna för vapenärenden inom Polismyndigheten behöver bli kortare. Myndigheten ska därför redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att stärka myndighetens hantering av vapentillstånd.

Öka attraktiviteten i polisyrket

Polismyndighetens anslag för 2019 har ökat i enlighet med den budget som riksdagen har beslutat om. Myndigheten ska redovisa de särskilda åtgärder som i samråd med berörda parter har vidtagits för att öka attraktiviteten i polisyrket och förbättra villkoren. Av redovisningen ska också framgå vilka åtgärder som har vidtagits för att göra

Polismyndigheten än mer attraktiv som arbetsgivare i syfte att nå målet om 10 000 fler anställda till 2024.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har under innevarande och föregående valperiod lämnat ett stort antal tillkännagivanden till regeringen. En del av dessa har sitt ursprung i justitieutskottet. Det stora antalet tillkännagivanden har också lett till att regeringen vidtagit åtgärder för att utveckla och förbättra politiken inom rättsområdet i den riktning som riksdagen efterfrågat, vilket också framgår av regeringens redogörelse.

När det gäller riksdagsskrivelser som anses slutbehandlade delar utskottet i stort regeringens bedömning. I ett fall anser dock utskottet att ett tillkännagivande inte kan anses slutbehandlat. Det gäller tillkännagivandet om *kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet* i riksdagsskrivelse 2016/17:90. Som framgår har regeringen gett Socialstyrelsen i uppdrag att bl.a. genomföra en nationell kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck. Socialstyrelsen har emellertid i år meddelat att de inte kan genomföra en sådan nationell kartläggning av hedersrelaterat våld. När det gäller statistik över hedersrelaterade brott är det visserligen positivt att regeringen gett en utredare i uppdrag att bl.a. att analysera möjligheterna att föra sådan statistik och, om det bedöms möjligt, föreslå hur sådan statistik skulle kunna tas fram. Detta är dock inte tillräckligt, och det saknas fortfarande nationell statistik över det hedersrelaterade våldet i Sverige. Tillkännagivandet kan därför inte anses tillgodosett, och regeringen bör åter öppna upp arbetet med tillkännagivandet.

När det gäller riksdagsskrivelser som fortfarande är under beredning finns det däremot enligt utskottets mening i flera fall anledning att rikta kritik mot regeringen för att man inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Utskottet har förståelse för att beredningen av vissa ärenden kan ta längre tid än andra men finner det ändå anmärkningsvärt att regeringen i vissa fall inte redovisar några åtgärder över huvud taget. Inte heller redovisas på ett tillfredsställande sätt när de olika tillkännagivandena beräknas vara slutbehandlade. Med detta som utgångspunkt vill utskottet framföra synpunkter på regeringens redogörelse i följande delar.

När det gäller tillkännagivandet om *fler lokala poliser* (bet. 2014/15:JuU1 punkt 10, rskr. 2014/15:77) konstaterar utskottet att det gått över fyra år sedan riksdagen i december 2014 gjorde detta tillkännagivande till regeringen. Regeringen har visserligen vidtagit vissa åtgärder, men dessa har visat sig vara otillräckliga. Det är därför angeläget att regeringen nu skyndsamt vidtar tillräckliga åtgärder för att tillgodose tillkännagivandet.

Detsamma gäller för tillkännagivandet om att arbetet mot *bostadsinbrott* ska prioriteras (rskr. 2014/15:77). Av regeringens redogörelse framgår att man visserligen gett en utredare i uppdrag att utreda frågan, men någon åtgärd som inneburit att arbetet mot bostadsinbrott prioriteras har såvitt framkommit inte

vidtagits, trots att tillkännagivandet gjordes för fyra år sedan. Detta är anmärkningsvärt, och utskottet utgår från att regeringen skyndsamt åtgärdar detta.

Även när det gäller flera andra tillkännagivanden är utskottet kritiskt till att regeringen, trots att dessa tillkännagivanden gjordes för flera år sedan, ännu inte vidtagit de åtgärder som riksdagen efterfrågat. I februari 2015 gjorde riksdagen således ett tillkännagivande om *helgavskiljning med fotboja* (rskr. 2014/15:102). Regeringen skulle se över hur ungdomspåföljden helgavskiljning med fotboja skulle kunna utformas och återkomma till riksdagen med ett sådant förslag. Regeringen har ännu inte återkommit till riksdagen i enlighet med tillkännagivandet. När det gäller tillkännagivandet om *köp av sexuell handling av barn* (rskr. 2014/15:138) överlämnade regeringen i december 2017 en lagrådsremiss, men ännu har inte något förslag presenterats för riksdagen. Detsamma gäller för tillkännagivandet om *inbrottsstöld* i samma riksdagsskrivelse. Det är viktigt att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag som tillgodoser dessa tillkännagivanden.

Utskottet är även kritiskt till hanteringen av tillkännagivandet om *straffvärdesbedömning vid flerfaldig brottslighet* (rskr. 2014/15:138). Regeringen har tidigare redovisat tillkännagivandet som slutbehandlat, men efter det att utskottet anfört att man inte höll med regeringen om att punkten kunde anses vara slutbehandlad (bet. 2016/17:KU21) står punkten åter som öppen. Regeringen uppger att arbete inom Regeringskansliet fortfarande pågår. Enligt utskottets uppfattning har regeringen ännu inte vidtagit någon åtgärd för att ändra den gällande ordningen avseende straffvärdesbedömningen vid flerfaldig brottslighet. I proposition 2015/16:151 gjordes en principiell skillnad mellan brott begångna före en tidigare dom (nyupptäckt brottslighet) och brott begångna efter en tidigare dom men innan påföljden helt har verkställts eller annars upphört (ny brottslighet), varvid bestämmelserna om gemensam straffmätning bara ska tillämpas i den först nämnda situationen. Vid ny brottslighet, som i återfall, ska denna beaktas i skärpande riktning vid påföljdsbestämelsen. Utskottet anser att arbetet med att tillgodose tillkännagivandet har tagit alldeles för lång tid.

Utskottet har samma uppfattning när det gäller tillkännagivandet om skärpta regler för *villkorlig frigivning för de som återfallit i likartad brottslighet* (rskr. 2014/15:153). Det är viktigt att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag som tillgodoser detta tillkännagivande.

När det gäller tillkännagivandet om *kriminalisering av terrorismresor* (rskr. 2015/16:86) anför regeringen att man har remitterat promemorian Ett särskilt straffansvar för deltagande i en terroristorganisation (Ds 2017:62) och att man arbetar med att ta fram en lagrådsremiss. Utskottet konstaterar att regeringen har haft flera år på sig men ännu inte återkommit till riksdagen med några konkreta förslag. Inte minst mot bakgrund av att frågan brådskar anser utskottet att arbetet med att tillgodose tillkännagivandet har tagit alldeles för lång tid.

Även när det gäller tillkännagivandet om *medverkan i behandlingsprogram* (rskr. 2015/16:174) anser utskottet att regeringen har tagit alltför lång tid på sig. Riksdagen riktade våren 2016 ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska överväga om personer som är dömda för våldsbrott ska ha en skyldighet att genomgå behandlingsprogram. Trots att tillkännagivandet riktades till regeringen för flera år sedan har regeringen ännu inte återkommit till riksdagen med något sådant förslag.

När det gäller polisen har riksdagen riktat ett flertal tillkännagivanden till regeringen, bl.a. om *lokalt förankrad polis, fler områdespoliser och kommunpoliser* samt om *polisens närvaro i brottsutsatta områden* (rskr. 2016/17:90). Som framgår av regeringens redovisning har man vidtagit vissa åtgärder, men dessa har inte varit tillräckliga för att dessa tre tillkännagivanden ska kunna anses vara slutbehandlade.

I april 2017 gjorde riksdagen tre tillkännagivanden till regeringen i några straffrättsliga frågor som regeringen enligt utskottets mening borde ha hunnit återkomma till riksdagen med lagförslag om (rskr. 2016/17:211). Det gäller tillkännagivandena om *livstids fängelse för mord, straffvärdesbedömning och straffrättsligt skydd för blåljuspersonal*. Det har inte framkommit några godtagbara skäl till varför så inte skett.

När det gäller tillkännagivandet om *kameraövervakning på allmänna platser* (rskr. 2016/17:212) har riksdagen vid flera tillfällen tillkännagett för regeringen att polisen bör få utökade möjligheter till sådan kameraövervakning i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet, bl.a. genom att tillståndsplikten för polisen tas bort. Trots detta har regeringen ännu inte överlämnat något sådant lagförslag till riksdagen, utan tillståndsplikten kvarstår alltjämt. Detta är enligt utskottets mening anmärkningsvärt och regeringen bör snarast återkomma med ett sådant förslag.

Trots att regeringen enligt tillkännagivandet om *inbrottsstöld* i riksdagsskrivelse 2016/17:272 skulle återkomma till riksdagen senast den 1 april 2018 med ett förslag som innebar att inbrottsstöld införs som ny brottsrubricering har man ännu inte gjort detta. Man har inte heller angett när en sådan lagstiftning kan förväntas vara på plats.

Vad gäller tillkännagivandena om *höjda maximistraff och kvalifikationsgrunder för grova brott* när det gäller grova vapenbrott (rskr. 2017/18:65) har utredningstiden i båda fallen förlängts till den 28 juni 2019, detta trots att tillkännagivandena riktades till regeringen redan 2017 och skulle genomföras skyndsamt.

Regeringen tillstår, med anledning av tillkännagivandet om *en lokal förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet* (rskr. 2017/18:92), att Polismyndigheten har stora behov av fler anställda, både poliser och civilanställda. Regeringen menar att man i en rad budgetpropositioner tillfört extra medel och skapat förutsättningar för att utbilda fler poliser. Trots detta har antalet poliser minskat och platserna på polisutbildningen fylls inte. Utskottet anser därför att regeringens arbete med en lokalt förankrad och synlig polis inte är tillräckligt och att fler åtgärder skyndsamt behöver vidtas.

Vad gäller tillkännagivandet om *en särskild brottskod för brott med hedersmotiv* (rskr. 2017/18:92) borde arbetet med att ta fram en sådan kunna ske mer skyndsamt. En sådan borde i vart fall kunna vara på plats den 1 januari 2020, samtidigt som en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv införs i enlighet med förslaget i betänkandet Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU 2018:69), som presenterades den 28 augusti 2018.

Vidare anser utskottet att regeringen inte har gjort tillräckligt när det gäller tillkännagivandet om *polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott* (rskr. 2017/18:92). Regeringen menar att man tillfört myndigheten mer resurser som framför allt ska ge myndigheten möjlighet att utöka antalet anställda och därmed höja förmågan och öka effektiviteten i arbetet. Regeringen menar också att man har skapat förutsättningar för att utbilda fler poliser, bl.a. genom att utöka antalet lärosäten som kan tillhandahålla polisutbildning. Dock ser utskottet hur antalet poliser blir färre och att platserna på polisutbildningen inte fylls upp. Utskottet menar därför att regeringen inte har vidtagit sådana tillräckliga åtgärder för att höja polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott som efterfrågas i tillkännagivandet. Det är viktigt att man gör detta skyndsamt.

Riksdagen har som framkommit riktat flera tillkännagivanden till regeringen om *polisens kameraövervakning* (rskr. 2017/18:127). Regeringen har hittills förenklat tillståndsförfarandet men däremot inte återkommit med ett lagförslag som tillgodoser tillkännagivandena. Utskottet vill därför åter påpeka vikten av att regeringen snarast återkommer med ett sådant förslag.

Regeringen har när det gäller tillkännagivandet om att *tillsätta en utredning med motsvarande uppdrag som den nedlagda utredningen En flexibel och effektiv kriminalvård* (rskr. 2017/18:184) endast anfört att frågan för närvarande hanteras inom ramen för den ordinarie myndighetsstyrningen. Någon sådan utredning som efterfrågas i tillkännagivandet har således inte tillsatts och regeringen har inte heller återkommit med besked om eller när en sådan utredning avses tillsättas.

När det gäller tillkännagivandet om *en särskild brottsrubricering för brott med hedersmotiv* och *en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv* (rskr. 2017/18:240) vill utskottet återigen nämna att betänkandet Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet, som presenterades den 28 augusti 2018, innehåller ett förslag till en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. Utskottet vill särskilt betona vikten av att regeringen nu också överlämnar ett lagförslag till riksdagen. Samtidigt bör frågan om en särskild brottsrubricering för brott med hedersmotiv utredas parallellt.

Trots att det snart har gått ett år sedan riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen om *skärpt straff för våldtäkt* (rskr. 2017/18:302) har regeringen, såvitt är känt, inte vidtagit några beredningsåtgärder med anledning av tillkännagivandet. Utskottet anser att regeringen borde arbeta mer skyndsamt med denna fråga.

I riksdagskrivelse 2018/19:391 riktade riksdagen återigen ett tillkännagivande till regeringen om *polisens kamerabevakning*. Riksdagen menar att tillståndsplikten för Polismyndighetens och andra brottsbekämpande myndigheters kamerabevakning bör tas bort genom att myndigheternas kamerabevakning helt undantas från den nya kamerabevakningslagen. Utskottet vill än en gång understryka vikten av att arbetet med att tillgodose detta tillkännagivande bör ske skyndsamt.

Stockholm den 7 maj 2019

På justitieutskottets vägnar

Andreas Carlson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Juno Blom (L), Rasmus Ling (MP), Ingemar Kihlström (KD), Gustaf Lantz (S), Josefin Malmqvist (M), Noria Manouchi (M), Bo Broman (SD) och Helena Vilhelmsson (C).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (M, SD, KD)

Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Adam Martinen (SD), Katja Nyberg (SD), Ingemar Kihlström (KD), Josefin Malmqvist (M), Noria Manouchi (M) och Bo Broman (SD) anför:

Utöver vad utskottet konstaterat ovan, som vi således ställer oss bakom, är vi även kritiska till regeringens behandling av anslagsbeslutet för Rättsväsendet 2019. Vi konstaterar att riksdagen i samband med att man anvisade anslagen för rättsväsendet för 2019 (rskr. 2018/19:73) anförde att anslaget till Polismyndigheten bl.a. skulle öka med 360 miljoner kronor för att möjliggöra en ökning av polisernas löner och med 5 miljoner kronor i syfte att korta handläggningstiderna för vapenärenden (bet. 2018/19:JuU1 s. 41 f). Regeringen har i sin skrivelse angett att detta delmoment i riksdagsskrivelsen är slutbehandlat genom det regleringsbrev till Polismyndigheten som beslutades den 20 december 2018. Regleringsbrevet innehåller dock ingen information om dessa anslagsvillkor.

Detsamma gäller för anslaget till Kriminalvården. Riksdagen anförde att anslaget skulle ökas med 85 miljoner kronor bl.a. för att minska trycket på Kriminalvårdens anstalter och häkten då antalet intagna i anstalt förväntades öka. Vidare rörde det sig även om att åtgärder borde vidtas för att förkorta tiden mellan lagakraftvunnen dom och verkställighet och för att säkerställa att permissioner kunde genomföras utan ytterligare avvikelser och rymningar. Dessutom behövde kapaciteten genomlysas och åtgärder vidtas för att effektivisera utnyttjandet av befintliga häktes- och anstaltsplatser. Dessa anslagsvillkor framgår inte av regleringsbrevet.

Den aktuella riksdagsskrivelsen (rskr. 2018/19:73) kan enligt vår mening därför inte anses slutbehandlad genom regleringsbrevet.

Vi noterar i detta sammanhang att regeringen den 21 mars 2019 gjorde en ändring i regleringsbrevet för Polismyndigheten och gav myndigheten i uppdrag att öka attraktiviteten i polisyrket och förbättra villkoren. Vi utgår från att det bl.a. är den riktade lönesatsningen som avses men anser att regeringen borde ha angett detta betydligt tydligare. Som framkommit har regeringen numera även gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att stärka myndighetens hantering av vapentillstånd för att korta handläggningstiderna.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (S, V, MP)

Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Rasmus Ling (MP) och Gustaf Lantz (S) anför:

Vi utgår från att regeringen respekterar riksdagens skrivelser och hanterar dem på ett skyndsamt sätt för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Men en grundlig beredning av ett ärende kan ta tid, och flera av de tillkännagivanden som tas upp här har relativt nyligen beslutats. Vissa tillkännagivanden, t.ex. om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet, kräver också flera olika åtgärder under lång tid. Enligt vår mening framgår det också av regeringens redovisning att man vidtagit ett stort antal åtgärder för att tillgodose de tillkännagivanden som riksdagen gjort. Det har i denna del inte framkommit någon omständighet som ger oss anledning att anmärka på regeringens redovisning.

När det gäller vissa av de äldre tillkännagivandena, som i några fall gjordes för över fyra år sedan, kan det dock finnas visst utrymme för förbättringar i redovisningen. I dessa fall anser vi att regeringen, i enlighet med det som konstitutionsutskottet tidigare uttalat, tydligare bör ange när tillkännagivandena kan förväntas bli slutbehandlade.

I övrigt anser vi att regeringens redovisning uppfyller de krav som kan ställas på den när det gäller behandlingen av de riksdagsskrivelser som har beretts av justitieutskottet.

BILAGA 4

Civilutskottets yttrande 2018/19:CU1y

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet gav den 28 mars 2019 övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 och eventuella följdmotioner. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

I yttrandet redovisar civilutskottet de kommentarer som utskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till. Utskottet har i de flesta delar inget att invända mot regeringens redovisning. I ett fall anser utskottet dock att regeringen inte har redovisat någon åtgärd som innebär att tillkännagivandet kan anses vara slutbehandlat. Det rör ett tillkännagivande om tvångsäktenskap.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2018. Dessutom lämnar regeringen vissa uppgifter om antalet gällande författningar.

Av de riksdagsbeslut som redovisats i årets skrivelse faller sammanlagt 58 skrivelser under civilutskottets beredningsområde, varav 36 anges som slutbehandlade.

Civilutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottet.

Riksdagens tillkännagivanden om barnäktenskap och tvångsäktenskap

Riksdagen beslutade, på civilutskottets förslag, våren 2017 om ett tillkännagivande om att regeringen snarast möjligt bör återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att möjligheten att i undantagsfall erkänna barnäktenskap och tvångsäktenskap begränsas ytterligare (bet. 2016/17:CU10, rskr. 2016/17:189). Riksdagen beslutade våren 2018 om ett nytt tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag aldrig ska erkännas i Sverige, om någon av parterna var under 18 år när någon av dem kom till Sverige (bet. 2017/18:CU8, rskr. 2017/18:192).

I proposition 2017/18:288 Förbud mot erkännande av utländska barnäktenskap föreslog regeringen skärpta regler för erkännande av utländska barnäktenskap. Genom förslagen i propositionen ansåg regeringen att riksdagens nämnda tillkännagivanden var slutbehandlade.

I civilutskottets betänkande 2018/19:CU4 angav utskottet följande uppfattning i frågan om tillkännagivandena bör anses som slutbehandlade eller inte:

När det gäller riksdagens tillkännagivanden från 2017 om barnäktenskap och tvångsäktenskap samt från 2018 om barnäktenskap delar utskottet regeringens bedömning såtillvida att tillkännagivandena i fråga om barnäktenskap är slutbehandlade genom lagförslaget i propositionen.

I skrivelse 2018/19:75 redovisar regeringen båda tillkännagivandena i deras helhet som slutbehandlade med hänvisning till ovan nämnda proposition (punkterna Ju 32 och Ju 68).

Utskottets ställningstagande

I skrivelsen anser regeringen att riksdagens tillkännagivande från 2017 om barnäktenskap och tvångsäktenskap är slutbehandlat genom de förslag som presenterades i propositionen Förbud mot erkännande av utländska barnäktenskap.

Vid sin behandling av propositionen ansåg utskottet att tillkännagivandet från 2018 om barnäktenskap var slutbehandlat genom förslagen i propositionen och att detsamma gällde tillkännagivandet från 2017, till den del det avser barnäktenskap. Enligt utskottets uppfattning kunde alltså den del av tillkännagivandet från 2017 som avser tvångsäktenskap inte anses som slutbehandlat genom förslagen eller vad som i övrigt anfördes i propositionen.

Utskottet vidhåller sin uppfattning i frågan, och regeringen har i skrivelsen inte redovisat någon annan åtgärd som innebär att tillkännagivandet från 2017 bör anses som slutbehandlat även i den del som avser tvångsäktenskap.

Mot den bakgrunden anser utskottet, till skillnad från regeringen, att tillkännagivandet inte kan anses slutbehandlat (rskr. 2016/17:189 punkt 1).

I övrigt saknas anledning för utskottet att anmärka på regeringens redovisning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsskrivelser som har beretts av utskottet.

Stockholm den 7 maj 2019

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Mats Green (M), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Momodou Malcolm Jallow (V), Lars Beckman (M), Roger Hedlund (SD), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M) och Henrik Edin (L).

BILAGA 5

Utrikesutskottets yttrande 2018/19:UU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 28 mars att anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 jämte eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utrikesutskottet beslutade efter genomförd granskning att yttra sig till konstitutionsutskottet. Utrikesutskottet begränsar sitt yttrande till det som berör utskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen). Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den aktuella redovisningen avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2018. I årets skrivelse noteras särskilt att färre åtgärder kunnat redovisas till riksdagen, med anledning av att regeringen under hösten 2018 varit en övergångsregering.

Utskottets ställningstagande

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

I utrikesutskottets betänkande 2018/19:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, under avsnittet Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, anförs följande när det gäller anslaget 1:1.

”Utskottet anser att anslaget 1:1 bör vara 75 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Genom en omfördelning inom anslaget ska det multilaterala biståndet fördubblas från dagens 1 miljard kronor till 2 miljarder kronor per år med syfte att sänka de klimatpåverkande utsläppen globalt. Utskottet noterar att det bilaterala biståndet har ökat kraftigt de senaste åren men att det inte har avspeglats i en ökad satsning på klimatåtgärder inom strategierna. Det bilaterala klimatbiståndet bör också öka, och utskottet vill säkerställa att minst tio procent av detta ska ha som huvudsyfte att minska växthusgasutsläppen senast 2022. Detta ska återspeglas i nya bilaterala strategier och styrdokument.

Därutöver anser utskottet att Sveriges förmåga att genomföra demokratibistånd bör öka. Jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska också prägla utformningen av all utvecklingspolitik. Sverige har fortfarande ett ansvar för att bidra till att mödradödligheten minskar, att frågor om SRHR tas upp och behandlas i relevanta fora samt att frågorna hanteras ur ett tydligt rättighetsperspektiv. Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller olöjligtänkande grupper behöver prioriteras. Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingsamarbete, därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten. Biståndet ska fokuseras till färre länder. Svensk biståndspolitik bör även stärka det civila samhället. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera aktörer för utveckling, något som bl.a. Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. När biståndsbudgeten ökar bör även större del kanaliseras via de svenska

partiknutna organisationerna (PAO) som bidrar till att stärka civilsamhället och demokratiska partisystem.”

Utskottet noterar att regeringen i skrivelse 2018/19:75 angivit att betänkande 2018/19:UU2 är slutbehandlat. I sitt betänkande 2018/19:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd har utskottet i sitt ställningstagande om anslaget 1:1 bl.a. angett att ”biståndet ska fokuseras till färre länder”. Utskottet har efter granskning av regleringsbrev kommit fram till att punkten ovan inte återspeglas i regeringens regleringsbrev till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete och inte heller berörs i skrivelsen.

Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

Utskottet har även gått igenom de skrivelser med tillkännagivanden som faller inom utrikesutskottets beredningsområde och som ännu inte är slutbehandlade. Utskottet noterar att det i betänkande 2015/16:UU15 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik finns två tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade:

- Punkt 2 om *Kuba*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Kuba (bet. 2015/16:UU15 s. 11 f.).
- Punkt 7 om *Ryssland*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Ryssland (bet. 2015/16:UU15 s. 24 f.).

Utskottet noterar att regeringen anger i skrivelsen att man avser att lämna en samlad redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av dessa tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2020. I skrivelsen konstateras också att färre åtgärder än brukligt har kunnat redovisas till riksdagen med hänsyn till att regeringen under hösten 2018 varit en övergångsregering.

Stockholm den 25 april 2019

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Pyy Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Lars Adaktusson (KD), Aylin Fazelian (S), Fredrik Malm (L), Ludvig Aspling (SD), Janine Alm Ericson (MP), Magnus Ek (C), Anders Österberg (S), Magdalena Schröder (M), Jamal El-Haj (S), Lars Andersson (SD) och Yasmine Posio (V).

BILAGA 6

Försvarsutskottets yttrande 2018/19:FöU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Den 28 mars 2019 beslutade konstitutionsutskottet att ge övriga utskott möjlighet att senast den 7 maj yttra sig över skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Försvarsutskottet har vid sin beredning av ärendet koncentrerat sig på riksdagsskrivelser med tillkännagivanden som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Totalt redovisar regeringen beredningen av 23 tillkännagivanden från riksdagsåren 2012/13 och 2015/16–2018/19 som riktats till regeringen med anledning av försvarsutskottets betänkanden. Av dessa redovisas fyra punkter med tillkännagivanden som slutbehandlade. För övriga, dvs. ej slutbehandlade punkter med tillkännagivanden, redovisar regeringen beredningsläget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inledningsvis konstatera att regeringen har påbörjat beredning i de fall då riksdagsskrivelser med tillkännagivanden ännu inte har slutbehandlats. Utskottet vill dock betona vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att slutbehandla riksdagsskrivelser med tillkännagivanden. Punkten med tillkännagivandet om hemvärnets insatsberedskap (bet. 2012/13:FöU10, rskr. 2012/13:197) är ännu inte slutbehandlad trots att tillkännagivandet riktades till regeringen för sex år sedan. Det är viktigt att riksdagen får information om orsakerna till eventuella fördröjningar i fråga om beredningen av specifika tillkännagivanden.

I fråga om tillkännagivandet om miljöprovning av övnings- och skjutfält vill utskottet understryka vikten av att regeringen är tydlig i sin återrapportering när det gäller vad utskottet anför, dvs. på vad sätt beslutsprocesserna för miljöprovningen av övnings- och skjutfält setts över i syfte att förkorta handläggningstiderna (bet. 2015/16:FöU3, rskr. 2015/16:50).

I övrigt har utskottet inget att anföra med anledning av regeringens skrivelse.

Stockholm den 2 maj 2019

På försvarsutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Niklas Karlsson (S), Paula Holmqvist (S), Jan R Andersson (M), Roger Richtoff (SD), Mattias Ottosson (S), Daniel Bäckström (C), Hanna Gunnarsson (V), Pål Jonson (M), Josef Fransson (SD), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Allan Widman (L), Caroline Nordengrip (SD), Elisabeth Falkhaven (MP), Alexandra Anstrell (M) och Marie Axelsson (S).

BILAGA 7

Socialförsäkringsutskottets yttrande
2018/19:SfU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet gav den 28 mars 2019 övriga utskott tillfälle att senast den 7 maj 2019 yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen. Regeringens redogörelse omfattar huvudsakligen åtgärder som vidtogs under perioden den 1 januari 2018–31 december 2018.

Socialförsäkringsutskottet redovisar i detta yttrande sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Inga motionsyrkanden har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottets överväganden

I skrivelsen redovisar regeringen behandlingen av 37 riksdagsskrivelser i ärenden som beretts av socialförsäkringsutskottet. Följande åtta riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen inte slutbehandlats:

- 2016/17:122 om felaktiga utbetalningar
- 2016/17:144 om felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen
- 2016/17:236 om förstärkt arbete mot missbruk
- 2016/17:318 om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen
- 2017/18:41 om möjlighet att avstå från återkallelse vid mindre avvikelser
- 2017/18:124 om stärkt rehabiliteringskedja
- 2017/18:208 om att förkorta handläggningstiderna
- 2017/18:329 om retroaktivitet avseende efterlevandestöd

Utskottet noterar inledningsvis, när det gäller riksdagsskrivelse 2018/19:80 som rör anslag inom utgiftsområde 8 Migration, att regeringen anger skrivelsen som slutbehandlad med hänvisning till det regleringsbrev för Migrationsverket för budgetåret 2019 som beslutades den 20 december 2018. Utskottet kan emellertid konstatera att regeringen först genom sitt beslut om ändring av regleringsbrevet den 14 mars 2019 angav som villkor för anslag 1:1 Migrationsverket att 100 miljoner kronor av medlen endast får användas för att inrätta nya förvarsplatser. Regeringen har även i ändringsbeslutet gett Migrationsverket i uppdrag att bl.a. öka antalet förvarsplatser samt redovisa behovet av förvarsplatser över tid. Utskottet anser att det är olyckligt att regeringen i sin skrivelse anger riksdagens skrivelse som slutbehandlad med hänvisning till det regleringsbrev som beslutades i december 2018.

Av de riksdagsskrivelser som anges som inte slutbehandlade i regeringens skrivelse kan konstateras att i det äldsta ärendet, riksdagsskrivelse 2016/17:122 om felaktiga utbetalningar, anges att en utredning tillsattes 2016 med uppdrag att bl.a. utvärdera tillämpligheten av bidragsbrottslagen (2007:612) och lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar i välfärdssystemen. Utredningen lämnade sitt betänkande den 28 februari 2018, och remisstiden gick ut för snart ett år sedan, den 15 juni 2018. Med beaktande av att regeringen har berett tillkännagivandet sedan 2016 och att ett remissbehandlat förslag funnits sedan juni 2018 är det ytterst angeläget att frågan snarast får sin lösning. Utskottet noterar att en proposition nu är aviserad till juni 2019.

Vad gäller riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2016/17:236 om direktåtkomst för Migrationsverket till vissa uppgifter hos andra myndigheter och om uppdrag till Migrationsverket att förstärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring anger regeringen i sin skrivelse att frågan fortfarande behandlas bl.a. med anledning av de synpunkter som lämnats i

samband med remitteringen av betänkandet Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2016:91). Remisstiden i detta ärende gick ut för mer än två år sedan, den 20 februari 2017. När det gäller frågan om s.k. direktåtkomst kan det vidare påpekas att det redan i utredningsbetänkandet Personuppgiftsbehandling på utlännings- och medborgarskapsområdet (SOU 2015:73) bl.a. föreslogs att Migrationsverket skulle få medges direktåtkomst till vissa uppgifter hos Skatteverket. Mot den bakgrunden och oaktat frågans komplexitet är det ytterst beklagligt att regeringen ännu inte presenterat något förslag för att tillgodose tillkännagivandet. Det har gått lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande, och enligt utskottets mening är det angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Även i riksdagsskrivelse 2016/17:318 om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen togs frågan om direktåtkomst upp, vilket visar att det är en angelägen fråga och att det är viktigt att ett förslag om detta utarbetas och läggs fram snarast.

I riksdagsskrivelse 2016/17:318 om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen behandlas också bl.a. den del av riksdagens tillkännagivande som gällde att regeringen bör säkerställa att det görs en helhetsbedömning vid handläggningen av uppehållstillstånd för arbete. I sin skrivelse anger regeringen när det gäller denna fråga att åtgärder vidtagits som säkerställer en sådan ordning. Frågan om en helhetsbedömning vid handläggning av uppehållstillstånd för arbete behandlas även i ett ärende från riksmötet 2017/18, riksdagsskrivelse 2017/18:41 om möjlighet att avstå från återkallelse vid mindre avvikelser. Regeringen anger i sin skrivelse bl.a. att en särskild utredare har haft i uppdrag att lämna förslag på författningsändringar som säkerställer att arbetskraftsinvandrare inte utvisas på grund av att arbetsgivare utan uppsåt begått mindre eller obetydliga fel när det gäller villkoren för arbetstillstånd, även om felet upptäcks efter det att tillståndstiden löpt ut eller om Migrationsverket uppmärksammat det. Uppdraget har, när det gäller denna del, redovisats i promemorian Mindre eller obetydliga fel gällande villkoren för arbetstillstånd (Ds 2017:64). Av regeringens skrivelse framgår att i promemorian, som har remissbehandlats, beaktas inte material som blivit tillgängligt efter den 11 december 2017. Av två rättsfall från Migrationsöverdomstolen som beslutades därefter (MIG 2017:24 och MIG 2017:25) följer dock att en helhetsbedömning av samtliga anställningsvillkor i det enskilda fallet måste göras för att kunna avgöra om dessa är i överensstämmelse med vad som följer av kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Utskottet anser att det inte är rimligt att utländska arbetstagare drabbas onödigt hårt om en arbetsgivare har begått ett mindre eller obetydligt fel. Det är heller inte proportionerligt att en seriös arbetsgivare förlorar viktig kompetens i sådana fall. Samtidigt är det viktigt att regler, avtal och branschpraxis respekteras när man tar in utländsk arbetskraft. Utskottet noterar även att statistik från Migrationsverket visar att antalet utvisningar minskat sedan Migrationsöverdomstolens avgöranden. När det gäller de s.k. kompetensutvisningarna vill utskottet peka på att de frågor som kvarstår att lösa rymms inom den sakpolitiska överenskommelse som slöts i januari 2019 mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet,

Liberalerna och Miljöpartiet. Utskottet vill också understryka att det är viktigt att kommande förslag bygger på en bred överenskommelse och helhetslösning vad gäller arbetskraftsinvandringen. Utskottet utgår från att regeringen driver på och tar ansvar för att frågan fortsätter att beredas.

När det gäller ett ärende från riksmötet 2017/18, riksdagsskrivelse 2017/18:329 om att skärpa regelverket för efterlevandestöd, anger regeringen i sin skrivelse att ärendet bereds i Regeringskansliet. Trots att riksdagens tillkännagivande är relativt nytt är det enligt utskottets mening anmärkningsvärt att regeringen inte redovisar någon konkret beredningsåtgärd som vidtagits för att tillgodose tillkännagivandet.

Stockholm den 7 maj 2019

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Katarina Brännström (M), Paula Bieler (SD), Solveig Zander (C), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Kadir Kasirga (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Barbro Westerholm (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M), Jennie Åfeldt (SD), Paula Holmqvist (S), Christina Høj Larsen (V) och Erica Nådin (S).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen (M, SD, KD)

Maria Malmer Stenergard (M), Katarina Brännström (M), Paula Bieler (SD), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Hans Eklind (KD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Arin Karapet (M) och Jennie Åfeldt (SD) anför:

I regeringens skrivelse om riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018, den s.k. skrivelse 75, redovisas ett antal tillkännagivanden som rör arbetskraftsinvandring och som redovisas som inte slutbehandlade. Bland annat gjorde riksdagen ett tillkännagivande om att regeringen bör säkerställa att det görs en helhetsbedömning vid handläggningen av uppehållstillstånd för arbete (rskr. 2016/17:318 om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen). Regeringen anger i sin skrivelse att det har vidtagits åtgärder som säkerställer en sådan ordning. I den sakpolitiska överenskommelse som slöts i januari 2019 mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet anges emellertid att problemet med kompetensutvisningar måste lösas. Mot den bakgrunden kan regeringens bedömning i denna del ifrågasättas. Vikten av att regeringen snarast vidtar konkreta beredningsåtgärder med anledning av riksdagsbeslutet måste understrykas.

Även i riksdagsskrivelse 2017/18:41 gjorde riksdagen ett tillkännagivande om regelverket för arbetskraftsinvandring. Utskottet anförde bl.a. att det mot bakgrund av de problem som finns med dagens regler, där enskilda drabbas oproportionerligt hårt, är angeläget att frågan om återkallelse på grund av mindre avvikelser får en lösning så snart som möjligt. Regeringen anger i sin skrivelse att en särskild utredare haft i uppdrag att bl.a. lämna förslag på författningsändringar som säkerställer att arbetskraftsinvandrare inte utvisas på grund av att arbetsgivare utan uppsåt begått mindre eller obetydliga fel, även om felet upptäcks efter det att tillståndstiden löpt ut eller om Migrationsverket uppmärksammat det. Regeringen anger vidare att i Ds 2017:64, som har remissbehandlats, redovisas händelser som inträffade före den 11 december 2017. Därefter har Migrationsöverdomstolen i två domar (MIG 2017:24 och MIG 2017:25) angett bl.a. att en helhetsbedömning av samtliga anställningsvillkor i det enskilda fallet måste göras för att kunna avgöra om dessa är i överensstämmelse med vad som följer av kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Det kan konstateras att riksdagen gjort en rad tillkännagivanden som rör arbetskraftsinvandring och s.k. kompetensutvisningar. Av regeringens skrivelse kan inte utläsas att några konkreta beredningsåtgärder vidtagits sedan Migrationsöverdomstolens domar. Det kan också konstateras att, och som anges ovan, det i den sakpolitiska överenskommelse som slöts i

januari 2019 mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet anges att problemet med kompetensutvisningar måste lösas. Frågan är ytterst angelägen, och regeringen måste snarast vidta åtgärder så att frågan får en lösning.

I ett nyare ärende, riksdagsskrivelse 2018/19:80 om anslag inom utgiftsområde 8 Migration, anger regeringen att skrivelsen är slutbehandlad genom regeringens beslut den 20 december 2018 om regleringsbrev för Migrationsverket och i förekommande fall ytterligare riktlinjer för de anvisade anslagen. Det kan dock konstateras att det var först genom ett beslut den 14 mars 2019 om ändring av regleringsbrevet som regeringen angav som villkor för anslaget 1:1 Migrationsverket att 100 miljoner av medlen endast får användas för att inrätta av nya förvarsplatser. Det var även först genom det ändrade beslutet som Migrationsverket fick i uppdrag att bl.a. öka antalet förvarsplatser samt i samråd med Polismyndigheten analysera och redovisa behovet av förvarsplatser över tid och vilken effekt detta har på återvändandearbetet och brottsbekämpningen. Det bör understrykas att det är av stor vikt att regeringen lämnar korrekta uppgifter och redogörelser i sin skrivelse om åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen (S, V, MP)

Rikard Larsson (S), Kadir Kasirga (S), Björn Petersson (S), Mats Berglund (MP), Paula Holmqvist (S), Christina Høj Larsen (V) och Erica Nådin (S) anför:

När det gäller riksdagsskrivelse 2016/17:122 om felaktiga utbetalningar anger regeringen att Utredningen om utvärdering av bidragsbrottslagen och lagen om underrättelseskyldighet (SOU 2018:14) överlämnade sitt utredningsbetänkande den 28 februari 2018. Utredningen föreslår bl.a. att tillämpningsområdet för både bidragsbrottslagen och lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen ska utvidgas. Det kan konstateras att regeringen därefter den 26 april 2019 lämnade lagrådsremissen Ett starkare skydd för välfärdssystemen. I lagrådsremissen föreslås bl.a. att bidragsbrottslagens tillämpningsområde ska utvidgas och även avse stöd, bidrag och ersättningar som beslutas av Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller en kommun och som avser en enskild person, men inte betalas ut till den enskilde (ekonomiskt stöd). I lagrådsremissen anges det bl.a. att assistansersättningen måste anses vara en lika central välfärdsförmån, med samma behov av straffrättsligt skydd, i de fall ersättningen betalas ut till en assistansanordnare som när utbetalningen görs direkt till den enskilde. Regeringen föreslår vidare att maximistrafket för grovt bidragsbrott ska skärpas från fängelse i fyra år till fängelse i sex år. Straffskalan kommer därmed att överensstämma med den som gäller för grovt bedrägeri och grovt skattebrott. Det föreslås även att preskriptionstiden för ringa och vårdslöst bidragsbrott ska förlängas från två till fem år. En proposition är aviserad till juni 2019. Mot den

bakgrunden och med beaktande av valutgången och regeringsbildningsprocessen med en övergångsregering under lång tid anser vi att tiden från riksdagens tillkännagivande till dess att ett förslag arbetats fram inte kan anses anmärkningsvärt lång.

I riksdagsskrivelse 2016/17:236 om förstärkt arbete mot missbruk av reglerna återfinns ett tillkännagivande till regeringen om att införa direktåtkomst för Migrationsverket till vissa uppgifter hos andra myndigheter och om uppdrag till Migrationsverket att förstärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Regeringen anger i sin skrivelse att frågan fortfarande hanteras med anledning av de synpunkter som lämnats i samband med remitteringen av betänkandet Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2016:91). Vidare anges att Regeringskansliet för en löpande dialog med Migrationsverket för att uppnå syftet att informationsutbytet mellan myndigheterna ska fungera på ett tillfredsställande sätt. Även riksdagsskrivelse 2016/17:318 om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen rörde frågan om direktåtkomst för Migrationsverket. Det måste påpekas att frågan om direktåtkomst, som anges i utredningsbetänkandet SOU 2016:91, är mycket komplicerad och att hänsyn måste tas till risken för integritetskränkningar vid utarbetandet av nya lagförslag. Vi utgår från att regeringen arbetar med frågan om direktåtkomst och ser ingen anledning att rikta kritik mot regeringen i detta avseende.

Ett relativt nytt ärende från riksmötet 2017/18 avser retroaktiv utbetalning av efterlevandestöd, riksdagsskrivelse 2017/18:329. Regeringen anger att ärendet bereds i Regeringskansliet. Vi ser positivt på att regeringen arbetar med frågan men anser att mer detaljerad information om hur arbetet bedrivs hade varit önskvärd.

BILAGA 8

Kulturutskottets yttrande 2018/19:KrU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har anmodat övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

I detta yttrande redovisar kulturutskottet sina överväganden i fråga om behandling av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets ämnesområde.

I yttrandet finns sex avvikande meningar (S, M, SD, C, V, KD, L, MP).

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Totalt redovisar regeringen 23 riksdagsskrivelser med beslut som riktats mot regeringen med anledning av kulturutskottets betänkanden, varav 12 anges vara slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets ämnesområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet vill understryka vikten av att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut. Det är av stor betydelse att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse för orsakerna till fördröjningen. Utskottet vill också peka på att stor tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

Utskottet noterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som ännu inte är tillgodosedda. Av dessa vill utskottet särskilt lyfta fram två tillkännagivanden som gäller filmpolitiken. Tillkännagivandena, som beslutades våren 2016, gäller utredning om filmpolitikens framtid samt former för samverkan och inflytande (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Det gäller frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film. Trots det har regeringen inte vidtagit de åtgärder som förutsätts i tillkännagivandena. Detta är särskilt anmärkningsvärt eftersom utskottet såväl våren 2017 som våren 2018, i samband med behandlingen av regeringens skrivelse 2016/17:75 respektive regeringens skrivelse 2017/18:75, påtalade att regeringen inte initierat det utredningsarbete som förutsattes i tillkännagivandet om utredning av filmpolitikens framtid (yttr. 2016/17:KrU2y, yttr. 2017/18:KrU2y). I fråga om former för samverkan och inflytande beslutade riksdagen ett nytt tillkännagivande hösten 2017 och utskottet lyfte även frågan vid behandlingen av regeringens skrivelse 2017/18:75 våren 2018 (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91, yttr. 2017/18:KrU2y).

När det gäller tillkännagivandet om utredning om filmpolitikens framtid hänvisar regeringen till att man avser att göra en bred utvärdering av den nya

filmpolitiken när tillräcklig tid har förflutit för att en utvärdering ska kunna bli meningsfull. I fråga om former för samverkan och inflytande har regeringen anfört att parts- och branschsamverkan kommer att utvärderas när tillräcklig tid har förflutit för att en utvärdering ska kunna bli meningsfull. Enligt utskottet är detta inte tillfredsställande utan förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut om dessa två tillkännagivanden.

Stockholm den 7 maj 2019

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Lotta Finstorp (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Aron Emilsson (SD), Lars Mejern Larsson (S), Per Lodenius (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Anna Wallentheim (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linköping (SD), Anna Sibinska (MP) och Viktor Wärnick (M).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (S, MP)

Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Lars Mejern Larsson (S), Anna Wallentheim (S), Åsa Karlsson (S) och Anna Sibinska (MP) anför:

Vi delar bedömningen att det är angeläget att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet samt att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång för att hörsamma tillkännagivanden. Vi menar dock att det inte finns anledning att anmärka på regeringens redovisning i skrivelse 2018/19:75. När det gäller tillkännagivandet om utredningen om filmpolitikens framtid anser vi att det är rimligt att en utvärdering genomförs först när tillräcklig tid har förflutit för att en utvärdering ska kunna bli meningsfull. Detsamma gäller en utvärdering av parts- och branschsamverkan i enlighet med riksdagens tillkännagivande om former för samverkan och inflytande på filmområdet. Vi finner därför inte skäl att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (M)

Lotta Finstorp (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och Viktor Wärnick (M) anför:

Vi står bakom ställningstagandet att regeringens hantering av tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid samt former för samverkan och inflytande på filmområdet inte är tillfredsställande.

Vi vill därutöver lyfta ytterligare två tillkännagivanden på filmområdet (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Tillkännagivandet om Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform kan inte anses vara tillgodosett genom Statskontorets uppdrag att göra en analys av hur Filminstitutet har anpassat sin verksamhet till den statliga finansierings- och styrningsmodell för svensk film som är ikraft sedan den 1 januari 2017. Detta kan inte anses motsvara den utredning som tillkännagivandet avser. Det är vidare angeläget att tillkännagivandet om finansiering av filmpolitiken omhändertas snarast. Frågan om finansiering är av stor betydelse för svensk films framtid. Utöver detta vill vi lyfta tillkännagivandet om att vidareutveckla Skapande skola (bet. 2017/18:KrU6, rskr. 2017/18:214). I de fall ett

tillkännagivande inte är tillgodosett är det angeläget att regeringen redovisar orsaken till detta. Vi anser inte att det regeringen anför i detta fall – att ärendet bereds i Regeringskansliet – är tillfredsställande.

3. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (SD)

Aron Emilsson (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Linköping (SD) anför:

Vi står bakom ställningstagandet att regeringens hantering av tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid samt former för samverkan och inflytande på filmområdet inte är tillfredsställande.

Vi vill därutöver lyfta tillkännagivandet om hyressättningen inom kulturområdet (bet. 2009/10:KrU1, rskr. 2009/10:140,144). Det är snart tio år sedan beslutet om tillkännagivande fattades och det är anmärkningsvärt att regeringen ännu inte har slutbehandlat det. Utöver det vill vi lyfta tillkännagivandet om att bevara varje museums särart (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281). Det svar som regeringen har lämnat är oklart och lämnar mer att önska. När ett tillkännagivande inte är tillgodosett är det angeläget att regeringen tydligt redovisar orsaken till detta.

4. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (KD, L)

Christer Nylander (L) och Roland Utbult (KD) anför:

Vi står bakom ställningstagandet att regeringens hantering av tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid samt former för samverkan och inflytande på filmområdet inte är tillfredsställande.

Utöver det vill vi lyfta ytterligare två tillkännagivanden på filmområdet (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Tillkännagivandet om Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform kan inte anses vara tillgodosett genom Statskontorets uppdrag att göra en analys av hur Filminstitutet har anpassat sin verksamhet till den statliga finansierings- och styrningsmodell för svensk film som är ikraft sedan den 1 januari 2017. Detta kan inte anses motsvara den utredning som tillkännagivandet avser. Vidare anser vi att det är av stor vikt att tillkännagivandet om finansiering av filmpolitiken omhändertas snarast. Frågan om finansiering är av stor vikt för svensk films framtid.

5. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (C)

Per Lodenius (C) anför:

Jag står bakom ställningstagandet att regeringens hantering av tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid samt former för samverkan och inflytande på filmområdet inte är tillfredsställande.

Därutöver vill jag lyfta det tillkännagivande om LAN-spel som beslutades våren 2015 (bet. 2014/15:KrU4, rskr. 2014/15:143). Det är anmärkningsvärt att regeringen inte efter fyra år har vidtagit åtgärder med anledning av tillkännagivandet. Jag vill också lyfta tillkännagivandet om Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Jag delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandet är tillgodosett genom Statskontorets uppdrag att göra en analys av hur Filminstitutet har anpassat sin verksamhet till den statliga finansierings- och styrningsmodell för svensk film som är ikraft sedan den 1 januari 2017. Detta kan inte anses motsvara den utredning som tillkännagivandet avser. Vidare anser jag att det är av stor vikt att tillkännagivandet om finansiering av filmpolitiken omhändertas snarast (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Frågan om finansiering är av avgörande betydelse för svensk films framtid. Jag vill också lyfta tillkännagivandet om skydd för det rörliga kulturarvet (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281). I tillkännagivandet angavs att regeringen skyndsamt bör ta fram lagstiftning till skydd för det rörliga kulturarvet. Regeringen gör därför snarast återkomma till riksdagen med förslag på sådan reglering.

6. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Jag delar bedömningen att det är angeläget att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamt samt att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång för att hörsamma tillkännagivanden. När det gäller tillkännagivandet om utredningen om filmpolitikens framtid finner jag dock inte skäl att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna. Samma bedömning gör jag när det gäller tillkännagivandet kring former för samverkan på filmområdet. Den nya filmpolitiken behöver få tid att sätta sig. Däremot vill jag lyfta tillkännagivandet om hyressättningen inom kulturområdet (bet. 2009/10:KrU1, rskr. 2009/10:140,144). Med tanke på att

beslutet om tillkännagivande fattades hösten 2009 är det anmärkningsvärt att regeringen ännu inte har slutbehandlat det. Detsamma gäller det tillkännagivande om LAN-spel som beslutades våren 2015 (bet. 2014/15:KrU4, rskr. 2014/15:143).

BILAGA 9

Trafikutskottets yttrande 2018/19:TU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet anmodade den 28 mars 2019 övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Trafikutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottet anser att den redogörelse som har lämnats av regeringen i skrivelse 75 i allt väsentligt synes ge en formellt korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet påminner i yttrandet om behovet av en skyndsam beredning av riksdagens tillkännagivanden och uppmanar regeringen att i möjligaste mån redovisa planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelse 2018/19:75 redovisas vilka åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Regeringens redovisning omfattar samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen.

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas beslut och beredningsläge för sammanlagt 38 riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. En stor andel av skrivelserna utgörs av tillkännagivanden. Regeringen redovisar att 13 riksdagsskrivelser har slutbehandlats under det gångna året, medan 25 skrivelser bereds vidare.

Tabell 1 Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Bereds vidare
2004/05	1	0	1
2005/06	1	0	1
2012/13	1	0	1
2013/14	7	0	7
2014/15	6	1	5
2015/16	2	1	1
2016/17	5	0	5
2017/18	13	9	4
2018/19*	2	2	0
Summa	38	13	25

*Gäller endast första delen av riksmötet.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas sex tillkännagivanden som slutbehandlade. För två av dessa medför det också att berörd skrivelse är avslutad. Nedan följer en redovisning av det arbete som regeringen har utfört med anledning av tillkännagivandena.

Tabell 2 Tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tilkännagivande
2014/15:25, 206	Beslut om omhändertagande och klampning
2015/16:296	Sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet
2016/17:101	Sårbarheten i transportsystemet Införandet av ERTMS Vissa frågor om upphandling av infrastruktur

Beslut om omhändertagande och klampning

I riksdagsskrivelse 2014/15:25 finns ett tillkännagivande om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att utreda möjligheterna att låta de föreslagna åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd bestå längre än 24 timmar samt att låta en polisman eller tulltjänsteman besluta om klampning. Även i riksdagsskrivelse 2014/15:206 finns ett tillkännagivande om hindrande av fortsatt färd. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som möjliggör att åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd kan bestå längre än 24 timmar.

Av regeringens redovisning framgår att Transportstyrelsen i oktober 2015 fick i uppdrag att i nära samråd med Polismyndigheten och Tullverket följa upp bestämmelserna från 2015 om bl.a. åtgärder vid hindrande av fortsatt färd. Uppdraget inbegrep att utreda möjligheterna att låta åtgärder vid hindrande av fortsatt färd bestå under längre tid än 24 timmar samt att låta en polis eller tulltjänsteman besluta om klampning. I mars 2017 lämnade Transportstyrelsen en delredovisning av uppdraget, och slutredovisningen överlämnades till Regeringskansliet i maj 2017. Inom Regeringskansliet togs därefter promemorian Förbättrade möjligheter att besluta om och verkställa vissa sanktioner på yrkestrafikområdet fram, som remitterades i november 2017. Regeringen anger vidare att den i mars 2018 beslutade om propositionen Förlängd klampning (prop. 2017/18:198), i vilken regeringen konstaterar att tidsgränsen om 24 timmar är alltför begränsad för att i tillräckligt stor utsträckning uppnå regeringens målsättning. Dessutom har det enligt regeringen framkommit att det kan finnas problem för myndigheterna att praktiskt hantera att en åtgärd ska upphöra inom den angivna tiden. Mot denna bakgrund föreslog regeringen att tidsgränsen för åtgärder bör förlängas från 24 till 36 timmar. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2017/18:TU14, rskr. 2017/18:314). Vad gäller den del av tillkännagivandet som handlar om att låta en polisman eller tulltjänsteman besluta om klampning anger regeringen att det saknas skäl för att ändra den nuvarande ordningen som innebär att beslut om klampning ligger på myndighetsnivå. Regeringen angav i nämnda proposition att de aktuella tillkännagivandena i och med detta är slutbehandlade.

Sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet

I riksdagsskrivelse 2015/16:296 finns ett tillkännagivande som behandlar sjöfartsfrågor, nämligen att regeringen bör se över utformningen av sanktionssystemet för efterlevnad av EU:s svaveldirektiv.

Regeringen redovisar att förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter har ändrats så att en miljöstraffavgift kan tas ut för överträdelser av svavelförordningens bestämmelser om svavelhalt i marint bränsle. De nya reglerna trädde i kraft i september 2018 och innebär att miljöstraffavgiften

kan tas ut för överträdelser i svenskt inre vatten, Östersjöområdet, Nordsjöområdet och Nordamerikaområdena samt inom EU för fartyg i hamn, om svavelhalten är över 0,10 viktprocent. I andra vattenområden kan en miljöstraffavgift tas ut om svavelhalten överstiger 1,50 viktprocent i passagerarfartyg i reguljär trafik till eller från en hamn inom EU, eller om det är fråga om annan användning, om bränslets svavelhalt överstiger 3,50 viktprocent. Storleken på avgiften är beroende av dels fartygets motoreffekt, dels svavelhalten i det marina bränsle som har använts i fartyget, och varierar mellan 5 000 kronor och 500 000 kronor. Ju högre motoreffekt och svavelhalt, desto högre straffavgift. Av bestämmelserna i förordningen följer att om en avgift har tagits ut för en överträdelse ska en ny avgift som är dubbelt så hög tas ut vid fortsatta eller upprepade överträdelser. Enligt miljöbalken och förordningen får den nya avgiften inte vara högre än 1 000 000 kronor. Regeringen anser att tillkännagivandet, och riksdagskrivelsen, därmed är slutbehandlat.

Sårbarheten i transportsystemet, införandet av ERTMS och vissa frågor om upphandling av infrastruktur

I riksdagskrivelse 2016/17:101 finns bl.a. tre tillkännagivanden om sårbarheten i transportsystemet, järnvägens signalsystem ERTMS och vissa frågor om upphandling av infrastruktur som regeringen anser är slutbehandlade.

I det första tillkännagivandet framförs att regeringen bör ta fram en nationell strategi för gränsöverskridande järnvägstrafik för att minska sårbarheten i transportsystemet. Regeringen anger att det i beslutet om en nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029 ingår investeringar som bl.a. syftar till ökad robusthet för transportsystemet som helhet och därmed även för gränsöverskridande transporter. Regeringen hänvisar även till dess beslut att Trafikverket fr.o.m. augusti 2017 ansvarar för övergripande samordning och planering av krisberedskap och det civila försvaret för transportområdet, genom ett tillägg i förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket. I enlighet med detta tillägg ska Trafikverket med utgångspunkt i ett trafikslagsövergripande perspektiv samverka med andra aktörer och vidta åtgärder i syfte att utveckla och samordna krisberedskap och planering för höjd beredskap inom transportområdet. Regeringen redovisar slutligen att den i skrivelsen Nationell planering för transportinfrastrukturen 2018–2029 (skr. 2017/18:278) redogjorde för vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av tillkännagivandet och angav att det är slutbehandlat.

I det andra tillkännagivandet framförs att regeringen bör verka för att införandet av ERTMS sker samordnat med Sveriges grannländer och i nära samråd med branschaktörerna samt med beaktande av järnvägens totala funktionssätt. I sin redovisning hänvisar regeringen återigen till Trafikverkets uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell plan. I direktivet till uppdraget angav regeringen att Trafikverket bör verka för att ERTMS införs samordnat

med Sveriges grannländer och i nära samråd med branschaktörerna samt med beaktande av järnvägens totala funktionssätt. Uppdraget redovisades i augusti 2017. Regeringen anger vidare att den i skrivelsen Nationell planering för transportinfrastrukturen 2018–2029 redogjorde för vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av tillkännagivandet och angav att det därmed är slutbehandlat.

Slutligen innehåller skrivelsen ett tillkännagivande om att regeringen bör tillse att Trafikverket inför beslut om investeringar och upphandlingar i väg och järnväg gör en bred analys av vilken metod som ger störst effektivitet, nytta och produktivitet. Regeringen anger att det i direktivet till Trafikverkets uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell plan fastställs att verket inför beslut om investeringar och upphandlingar i väg och järnväg ska göra en bred analys av vilken metod som ger störst nytta och produktivitet samt uppmanar till innovation i anläggningsbranschen. Detta tydliggjordes även i den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för 2018–2029. Det är enligt planbeslutet av största vikt att Trafikverket och entreprenadbranschen fortsätter verka för ökad produktivitet och innovationsgrad, så att mer infrastruktur kan fås för pengarna. Regeringen anger vidare att den i februari 2014 uppdrog åt Trafikanalys att under en treårsperiod analysera och utvärdera Trafikverkets arbete för att öka produktivitet och innovationsgrad inom anläggningsbranschen. Trafikanalys redovisade uppdraget i mars 2017 och redogör i rapporten för att ambitionen är hög när det gäller Trafikverkets produktivitetsarbete och att arbetet går åt rätt håll, men att det tar tid och måste få ta tid. Regeringen anger att den avser att fortsätta att följa utvecklingen noga och att den därför i oktober 2017 uppdrog åt Trafikverket att årligen, under en treårsperiod, redovisa resultatet av myndighetens arbete för ökad produktivitet. Uppdraget innebär att Trafikverket ska redogöra för och återrapportera till regeringen om dess arbete för att verka för en ökad produktivitet i anläggningsbranschen samt göra en särskild uppföljning av entreprenadkontrakt. Den första återrapporteringen av uppdraget lämnades i april 2018. Trafikverket pekar i rapporten på en positiv utveckling av effekterna av genomförda strategier men menar att mätningen av produktivitet behöver utvecklas. Regeringen anger vidare att den i skrivelsen Nationell planering för transportinfrastrukturen 2018–2029 redogjorde för vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av tillkännagivandet och angav att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

Tilkännagivanden under fortsatt beredning

Regeringen uppger att 26 tillkännagivanden är under fortsatt beredning. Nedan följer en redovisning av det arbete som regeringen har utfört hittills med anledning av dessa tillkännagivanden samt i förekommande fall en redovisning av den fortsatta beredningsprocessen.

Tabell 3 Tillkännagivanden som redovisas som under beredning

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2004/05:178	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar
2012/13:259	Flygtrafikledningstjänst
2013/14:168	It och miljön
2013/14:217, 218	Säkra uppställningsplatser
2013/14:372	Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur
2013/14:373	Samhällsuppdrag
2013/14:374	Åtgärder inom sjöfarten
2013/14:375	Redovisningscentraler för taxi
2014/15:24	Beställaransvar
2014/15:123	Trafikregler för cykling
2014/15:144	En strategi för luftfarten
2014/15:194	Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet
2014/15:206	Lastbilers och bussars längd och vikt
2015/16:226	Bromma flygplats
2016/17:101	Regionala flygplatser
2016/17:185	En strategi för luftfarten Drönare
2016/17:219	Villkoren inom åkerinäringen
2016/17:220	Luftfart
2016/17:238	Långa lastbilar
2017/18:104	En strategi för luftfarten Regionala flygplatser
2017/18:198	Ett gemensamt europeiskt luftrum
2017/18:263	Ett fossiloberoende transportsystem
2017/18:324	Självkörande fordon

Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar

Trafikutskottets äldsta tillkännagivande som fortfarande bereds finns i riksdagsskrivelse 2004/05:178 och rör sjösäkerhet. I tillkännagivandet framförs att regeringen snarast bör låta utreda förutsättningarna för obligatorisk utbildning och förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar.

Regeringen påminner om att frågan om kompetensbevis och hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar behandlades i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160). Därefter har frågan om kompetensbevis för fritidsbåtar utretts inom Regeringskansliet, som tagit fram ett fördjupat kunskapsunderlag i frågan. Regeringen hänvisar till att en departementspromemoria om behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp utarbetades och remitterades under 2008. Vidare framförs att frågan om särskild reglering av vattenskotrar aktualiserades under sommaren 2013. Efterföljande höst lämnade Havs- och vattenmyndigheten slutredovisningen av ett regeringsuppdrag om att kartlägga olägenheter från vattenskotrar och andra mindre motordrivna farkoster samt om att analysera behovet av en särskild reglering för sådana farkoster. Regeringen anger även att Regeringskansliet under 2016

respektive 2018 remitterade en promemoria med förslag om obligatoriskt förarbevis för att få framföra vattenskoter, följt av en promemoria med förslag om åldersgräns för att få framföra vattenskoter.

Flygtrafikledningstjänst

I riksdagsskrivelse 2012/13:259 finns ett tillkännagivande om luftfartsfrågor. I skrivelsen tillkännages att den lokala flygtrafikledningen på Swedavias flygplatser, de militära flygplatserna och flygplatser som Försvarsmakten har ett stort behov av samt flygplatser inom samfällda terminalområden även fortsättningsvis enbart ska utövas av Luftfartsverket.

Regeringen hänvisar till riksdagens beslut i juni 2014 om ändring i luftfartslagen, vilket fattades på förslag av trafikutskottet. Lagändringen, som utfärdades av regeringen i juli 2014 och trädde i kraft i augusti 2014, innebär att flygtrafikledningstjänsten vid de flygplatser som ägs eller drivs av staten återreglerades. I det betänkande (bet. 2012/13:TU18) som låg till grund för riksdagsskrivelsen angavs att regeringen förväntades åtgärda tillkännagivandet genom en ändring i luftfartsförordningen. Regeringen redovisar att ett förslag till en sådan ändring remitterades i samband med förslaget om ändring i luftfartslagen. Eftersom förslaget till förordningsändring delvis kritiserades av remissinstanserna gjordes bedömningen att det inte var möjligt att besluta om ändringar i luftfartslagen och luftfartsförordningen samtidigt. Enligt regeringen pågår alltså ett arbete med att ta fram ett nytt förslag till ändringar i luftfartsförordningen, för att åtgärda kvarvarande del av tillkännagivandet. Regeringen hänvisar i sammanhanget till regeringsuppdraget till Luftfartsverket om en förstudie för ny utformning av det svenska lufrummet, som ska redovisas under 2019 och vars resultat behöver beaktas.

It och miljön

Vad gäller it-politiska frågor finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:168 om att regeringen bör upprätta en särskild strategi för hur man med olika it-lösningar kan minska transportbehovet liksom koldioxidutsläppen, och även verka för att en motsvarande strategi tas fram på EU-nivå samt ställa särskilda krav på att offentliga myndigheter utnyttjar utrustning för distansmöten.

Regeringen redovisar att den i 2016 års regleringsbrev gav 62 myndigheter i uppdrag att arbeta med att minska koldioxidutsläppen från resor och transporter genom att använda den teknik som tagits fram inom ramen för projektet Resfria möten i myndigheten (REMM). Vidare framhåller regeringen att en samlad digitaliseringspolitik har presenterats för riksdagen i skrivelsen Hur Sverige blir bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter – en skrivelse om politikens inriktning (skr. 2017/18:47). Regeringen uppger också att den arbetar aktivt inom ramen för TTE-rådet (transport, telekommunikation och energi) och att rådet i december 2017 antog rådsslutsatser om digitalisering av transporter. I rådsslutsatserna uppmanas kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och berörda aktörer för att under första kvartalet 2019 ta fram en övergripande och multimodal

digitaliseringsstrategi för transportsektorn med en tillhörande färdplan med en vägledande förteckning över föreslagna åtgärder och en tidsplan för när de ska läggas fram.

Säkra uppställningsplatser

I riksdagsskrivelsen 2013/14:217 och 2013/14:218 finns ett tillkännagivande om att arbetet med att skapa fler säkra uppställningsplatser för yrkestrafiken behöver påskyndas.

Regeringen hänvisar till att Trafikanalys i februari 2016 fick i uppdrag att genomföra en utredning om trygga och säkra uppställningsplatser. Trafikanalys redovisade uppdraget i oktober 2016 genom rapporten Trygga och säkra uppställningsplatser. Vidare uppdrog regeringen i juli 2018 åt Trafikverket att göra en översyn av hur bristen på säkra uppställningsplatser för yrkestrafiken längs större vägar kan avhjälpas. I uppdraget ingår att bedöma hur behovet av säkra uppställningsplatser längs större vägar förväntas utvecklas, analysera vilka nyttor, kostnader och andra konsekvenser som en utbyggnad av säkra uppställningsplatser är förknippad med samt möjliga affärsmodeller som kan främja en tillräcklig utbyggnad. Av uppdraget framgår även att Trafikverket i samband med planering av ny- och ombyggnationer eller i samband med trimningsåtgärder i vägnätet ska planera åtgärder som underlättar för en privat etablering av trygga och säkra uppställningsplatser i anslutning till vägnätet. Dessutom ingår i uppdraget att Trafikverket ska se över och kostnadsuppskatta åtgärder som bidrar till att höja säkerheten på övriga rast- och uppställningsplatser längs vägnätet och redogöra för hur detta påverkar övriga prioriteringar i den nationella planen för utveckling av transportinfrastrukturen. Regeringen anger att uppdraget sträcker sig fram till utgången av den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029 och att Trafikverket årligen kommer att redovisa till Regeringskansliet hur utvecklingen fortskrider.

Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur

I riksdagsskrivelse 2013/14:372 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Trafikverket skyndsamt bygger upp kompetens så att verket självständigt kan inspektera både järnvägsanläggningens status och entreprenörernas utförda arbete och se över hur staten kan ta det samlade ansvaret för järnvägsunderhållet på statens järnvägar i takt med att underhållskontrakten löper ut.

Regeringen redovisar att frågan har behandlats av Utredningen om järnvägens organisation och då särskilt i delbetänkandet Koll på anläggningen (SOU 2015:42) som redovisades i april 2015 och behandlar järnvägens infrastruktur. Regeringen framhåller även att Trafikverket i maj 2016 fick i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning av järnvägsunderhållets organisering och presentera möjliga åtgärder för järnvägsunderhåll i egen regi. Trafikverket redovisade uppdraget i en delrapport i oktober 2016 och i en slutrapport i februari 2017. Utöver förslag på möjliga åtgärder för att driva och underhålla det statliga järnvägsnätet i egen regi innehöll slutrapporten även

förslag på vilken maskinell underhållsutrustning som bör ägas och förvaltas av Trafikverket. Regeringen framhåller även att Trafikverket i januari 2017 fick i uppdrag att snarast vidta åtgärder för att i egen regi organisera och bedriva verksamhet för leveransuppföljning och manuell underhållsbesiktning av järnvägsunderhåll. I slutrapporten från juni 2018 konstaterar Trafikverket att verket har uppfyllt regeringens uppdrag vad gäller att vidta åtgärder för att i egen regi följa upp leveranser och att rekryteringsinsatsen fortgår i fråga om manuella underhållsbesiktningar. Trafikverket har t.ex. rekryterat egen personal som arbetar med att följa upp att entreprenörerna följer kontraktskraven. Vidare har verket påbörjat en översyn av regelverket för besiktningens verksamheten och har för avsikt att renodla styrdokumenterna under 2019. För att ytterligare öka kunskapen om anläggningens tillstånd har verket för avsikt att under 2019 rekrytera personer som ska analysera mätdata från nuvarande tillståndsbedömningar och göra kvalitativa bedömningar ute i spår. Trafikverket anger även att behovet av manuell underhållsbesiktning på sikt kommer att minska och att arbetet kommer att bedrivas i en annan form, men att det under en övergångsperiod kommer att utföras av entreprenörer. Regeringen framför vidare att den i mars 2018 beslutade att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda hur verksamhet som avser järnvägsunderhåll, i form av basunderhåll, skulle kunna föras över från Infranord AB till Trafikverket. Utredaren ska bl.a. analysera Infranord AB:s och Trafikverkets verksamhet i fråga om järnvägsunderhåll, genomföra en omvärldsanalys samt föreslå vilka delar av Infranord AB:s verksamhet i fråga om järnvägsunderhåll som ska föras över till Trafikverket. Utredningstiden har förlängts, och uppdraget ska redovisas i augusti 2019.

Samhällsuppdrag

Riksdagsskrivelse 2013/14:373 innehåller ett tillkännagivande om samhällsuppdrag inom järnvägsområdet. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att se över hur uppdragen för SJ AB, Green Cargo AB och Jernhusen AB kan tydliggöras så att samhällsbehovet av klimatsmarta järnvägstransporter i högre utsträckning kan tillgodoses.

Regeringen redovisar att den i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 24) angav att Green Cargo AB erbjuder konkurrenskraftiga godstransporter på järnväg och tillsammans med Jernhusen AB arbetar för att utöka den s.k. kombitrafiken. Regeringen betonar att den avser att återkomma till riksdagen i det fall Green Cargo AB fortsättningsvis inte lyckas med detta och om företaget inte i högre utsträckning tillgodoser samhällets behov av klimatsmarta järnvägstransporter. I den nämnda budgetpropositionen angav regeringen även att det finns anledning att förtydliga uppdraget för Jernhusen AB för att understryka det viktiga ansvar som bolaget har som förvaltare av stationer och depåer. Vad gäller SJ AB hänvisar regeringen till att det vid årsstämman i april 2018 beslutades att bolagets uppdrag i bolagsordningen förtydligas enligt följande: "Föremålet för bolagets verksamhet ska vara att, direkt eller indirekt genom dotter- eller intressebolag,

bedriva persontrafik och, inom ramen för affärsmässighet, bidra till att uppfylla de transportpolitiska målen och därmed en långsiktigt hållbar transportförsörjning i hela landet, samt att bedriva därmed förenlig verksamhet.”

Åtgärder inom sjöfarten

I riksdagsskrivelse 2013/14:374 finns ett tillkännagivande om att regeringen ska se till att sjöfarten mer effektivt binds samman med järnvägs- och vägtransporter, arbeta för att genomförandet av de nya svavelreglerna blir så kostnadseffektivt som möjligt samt inom en snar framtid återkomma till riksdagen med ett förslag på införande av ett system med tonnageskatt.

Regeringen redovisar att ett nytt tonnagebeskattningssystem trädde i kraft i oktober 2016. Det nya systemet syftar till att öka andelen svenskflaggade fartyg i den svenska handelsflottan och innebär att det skattepliktiga resultatet av kvalificerad rederiverksamhet bestäms schablonmässigt utifrån fartygets nettodräktighet, dvs. oberoende av inkomster och utgifter. Liksom i redogörelsen för beredningen av riksdagsskrivelse 2015/16:296 och tillhörande tillkännagivande om sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet hänvisar regeringen även till beslutet om ändring i förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter och om ändring i svavelförordningen (2014:509). Ändringarna trädde i kraft i september 2018 och innebär att det införs en miljöskaktionsavgift för överträdelse av vissa förbud om marint bränsle i svavelförordningen. Vidare redovisar regeringen att den nationella planen för transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029, som beslutades i maj 2018, innehåller åtgärder som syftar till att sjöfarten mer effektivt binds samman med järnvägs- och vägtransporter.

Redovisningscentraler för taxi

I fråga om redovisningscentraler för taxi finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:375 om att den nuvarande möjligheten att bevilja taxameterundantag bör upphävas.

Regeringen hänvisar till beslutet i juli 2015 om att utse en särskild utredare med uppdrag att bl.a. utreda och eventuellt lämna förslag på en obligatorisk användning av taxameterutrustning i taxifordon utan möjlighet till dispens. Utredningen avslutades i och med överlämnandet av slutbetänkandet Taxi och samåkning – i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86). I slutbetänkandet föreslås bl.a. att man tar bort möjligheten till undantag från kravet om att ett taxifordon får användas i taxitrafiken endast om det är försett med taxameterutrustning. Betänkandet har därefter remitterats. Regeringen anger vidare att den i april 2018 beslutade om propositionen En ny kategori av taxitrafik (prop. 2017/18:239). I propositionen föreslås att en ny kategori av taxitrafik införs som möjliggör för de förändringar i taxiförordningen (2012:238) som efterfrågades i riksdagens tillkännagivande. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2017/18:TU17, rskr.

2017/18:384). Enligt regeringen kommer tillkännagivandet att slutbehandlas genom att ändringarna i taxiförordningen antas.

Beställaransvar

Riksdagsskrivelse 2014/15:24 innehåller ett tillkännagivande med anledning av cabotagebestämmelserna, nämligen att regeringen ska se över det nuvarande beställaransvaret.

Regeringen redovisar att den i oktober 2015 gav i uppdrag åt Transportstyrelsen att se över om den nuvarande regleringen av beställaransvar skapar tillräckliga förutsättningar för ordning och reda i transportbranschen. Två delrapporter presenterades i mars och oktober 2016. Uppdraget slutredovisades i maj 2017 och remitterades därefter. Transportstyrelsen konstaterar bl.a. att det finns ett behov av att öka berörda myndigheters kunskap om de aktuella reglernas utformning. I propositionen Beställaransvar för ordning och reda på vägarna (prop. 2017/18:209) föreslog regeringen ändringar i de straffrättsliga reglerna om beställaransvar i yrkestrafiklagen (2012:210) och taxitrafiklagen (2012:211). Förslagen innebär att beställaransvaret skärps. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2017/18:TU14, rskr. 2017/18:314). Vidare beslutade regeringen i maj 2018 om ändring av förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter för att införa motsvarande regler för internationell trafik och för cabotagetrafik. De skärpta reglerna om beställaransvar trädde i kraft i juli 2018.

Trafikregler för cykling

Riksdagsskrivelse 2014/15:123 innehåller ett tillkännagivande om cykling. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att återkomma till riksdagen med en redogörelse för regeländringar för att främja cykeltrafik i städer och att inom ramen för detta pröva möjligheten till regeländringar för att göra det möjligt för cyklister över 15 år att använda körbanan även i de fall där cykelbana finns.

Regeringen framför att Regeringskansliet har gjort en översyn av regler med betydelse för cykling. Samtidigt som den nationella strategin för ökad och säker cykling presenterades i april 2017, offentliggjordes även promemorian Cykelregler. I promemorian ges ett antal förslag till förordningsändringar. Vidare redovisar regeringen att den i april 2018 beslutade om förändringar i trafikförordningen (1998:1276) så att det införs en möjlighet för cyklande från 15 år (och förare av moped klass II) att färdas på körbanan även om det finns en cykelbana om den högsta tillåtna hastigheten på körbanan är högst 50 kilometer i timmen. Därutöver beslutade regeringen i augusti 2018 om ytterligare fem regeländringar som syftar till att främja en ökad och säker cykling.

En strategi för luftfarten

I riksdagsskrivelse 2014/15:144 finns ett tillkännagivande om att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid.

Regeringen påminner om att den i skrivelse 2016/17:75 redogjorde för att regeringen i januari 2017 antog En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem, och därmed gjorde bedömningen att tillkännagivandet var slutbehandlat. Trafikutskottet framförde dock i sitt yttrande till konstitutionsutskottet med anledning av skrivelse 75 att regeringens bedömning var otillfredsställande (yttr. 2016/17:TU4y). Riksdagen riktade sedermera i riksdagsskrivelse 2016/17:185 ett nytt tillkännagivande till regeringen om att regeringen snarast borde utforma en nationell flygstrategi som syftar till att säkerställa flygets konkurrenskraft. Regeringen lämnade därefter i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) en närmare redogörelse för flygstrategin och konstaterade att tillkännagivandet i och med detta var avslutat. I budgetberedningen motsatte sig trafikutskottet regeringens bedömning, varpå riksdagen beslutade om ett nytt likalydande tillkännagivande (rskr. 2017/18:104).

Regeringen redogör för att infrastrukturministern i mars 2018 höll ett uppföljningsmöte med de aktörer som varit med i framtagandet av regeringens flygstrategi. Vid mötet presenterades bl.a. Arlandarådets arbete och aktuellt förhandlingsarbete i EU om en ny förordning om skydd av konkurrens inom luftfarten. Regeringen tillsatte även under 2018 en utredning om styrmedel för att främja användning av biobränsle för flyget med slutrapporteringsdatum i mars 2019. Vidare pågår inom Regeringskansliet ett arbete med den flygplatsöversyn som aviserades i flygstrategin. Översynen utgår från de transportpolitiska målen och omfattar de stöd som staten i dag bidrar med till icke-statliga flygplatser. Regeringen pekar också på att den i maj 2018 uppdrog åt Luftfartsverket att genomföra en fördjupad studie om utformning av det svenska luftrummet. Uppdraget, som ska redovisas under våren 2019, ska resultera i en luftrumsstrategi, Luftrum 2040, som kan utgöra underlag för att se över luftrummet. Vidare uppdrog regeringen i maj 2018 åt Statens energimyndighet att främja hållbara biobränslen för flyg. I uppdraget ingår att Statens energimyndighet ska verka för att inrikesflyget ställer om till fossilfria drivmedel och för att även internationell bunkring vid svenska flygplatser så långt det är möjligt sker med förnybara drivmedel. Regeringen uppdrog även i juni 2018 åt Transportstyrelsen att ta fram underlag om obemannade luftfartyg, s.k. drönare, som ska redovisas till Regeringskansliet i juni 2019.

Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet

I riksdagsskrivelse 2014/15:194 om sjöfartsfrågor finns ett tillkännagivande om att förarbevis och åldersgräns för framförande av vattenskoter bör införas.

Regeringen redovisar att den i januari 2016 remitterade ett förslag om obligatoriskt förarbevis för vattenskoter, och att frågan därefter har analyserats inom Regeringskansliet. Under 2018 remitterades även en promemoria med förslag om en åldersgräns för att få framföra vattenskoter.

Lastbilars och bussars längd och vikt

Riksdagsskrivelse 2014/15:206 innehåller ett tillkännagivande som behandlar lastbilars längd och vikt. I tillkännagivandet framförs att det finns behov av att

regeringen skyndsamt utarbetar erforderliga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på upp till 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet. Det finns enligt tillkännagivandet också behov av en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter.

Regeringen hänvisar till propositionen Godstrafikfrågor (prop. 2016/17:112) där det föreslås en ny bärighetsklass, BK4, som gör det möjligt med tyngre fordon och fordonskombinationer än vad som är tillåtet i dag. Vidare nämner regeringen att den i februari 2017 beslutade om nödvändiga ändringar i trafikförordningen och vägmärkesförordningen, vilka trädde i kraft i april 2018. Regeringen anger även att den i november 2017 fattade beslut om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordonståg under en provperiod. Ändringarna trädde i kraft i februari 2018 och kommer enligt regeringen att ge bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker och konstruktioner. Därutöver anger regeringen att den har uppdragit åt Trafikverket att analysera om och var längre lastbilar bör tillåtas på det svenska vägnätet med slutrapporteringsdatum i mars 2019.

Bromma flygplats

Riksdagsskrivelse 2015/16:226 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats.

Regeringen framhåller att dess beslut om uppdrag till en statlig samordnare för Bromma flygplats ändrades i december 2015. Samordnarens uppdrag begränsades i och med ändringen till att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapaciteten och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i Stockholmsregionen, varpå övriga delar av uppdraget upphörde. I april 2016 redovisade den statliga samordnaren rapporten Mer flyg och bostäder. Rapporten har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Regeringen påpekar också att den i januari 2017 beslutade om en nationell flygstrategi, En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem. I maj 2017 beslutade regeringen även om att inrätta ett Arlandaråd för att långsiktigt utveckla Arlanda flygplats ur ett helhetsperspektiv som omfattar flygplatsen, lufrummet, anslutande transporter och infrastruktur på marken samt tillgången till andra flygplatser i Stockholmsregionen. Arlandarådet fungerar som ett rådgivande organ för erfarenhetsutbyte mellan företrädare för regeringen, myndigheter, statligt ägda bolag och offentlig sektor, näringslivet, intresseorganisationer och forskning m.fl. Enligt regeringen kommer Arlandarådets arbete att avslutas i sin nuvarande form under det första kvartalet 2019.

Regionala flygplatser

I riksdagsskrivelse 2016/17:101 finns ett tillkännagivande där regeringen uppmanas att värna de regionala flygplatserna i sin aviserade flygstrategi.

Regeringen framhåller att den beslutade om en nationell flygstrategi i januari 2017 där man bl.a. understryker betydelsen av de regionala icke-statliga flygplatserna i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i

hela landet. I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) angav regeringen att tillkännagivandet i och med detta var slutbehandlat. Regeringen redovisar vidare att trafikutskottet motsatte sig regeringens bedömning, varpå riksdagen i riksdagsskrivelse 2017/18:104 återigen riktade ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en nationell flygstrategi som värnar de regionala flygplatserna.

Regeringen uppmärksammar vidare att Europeiska kommissionen i maj 2017 inom ramen för det allmänna gruppundantaget (GBER – general block exemption regulation) antog reviderade regler för stöd till flygplatser. De nya reglerna är i linje med det förslag som Sverige har lämnat till kommissionen och innebär bl.a. att driftstöd kan ges till flygplatser med färre än 200 000 resenärer årligen. Enligt regeringen ska de nya reglerna genomföras i Sverige för att på så sätt skapa ökad förutsägbarhet och stabilitet när det gäller möjligheterna till offentligt ekonomiskt stöd till små regionala flygplatser. Regeringen hänvisar även till det pågående arbetet inom Regeringskansliet med en översyn av de svenska icke-statliga flygplatserna, i enlighet med den nationella flygstrategin, som ska tydliggöra statens ansvar och roll som stödgivare till icke-statliga flygplatser.

En strategi för luftfarten och drönare

I riksdagsskrivelse 2016/17:185 finns två tillkännagivanden som rör luftfartsfrågor. Se ovanstående redovisning av tillkännagivandet om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144) för en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandet.

I det andra tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att ta fram en nationell strategi och moderniserad lagstiftning för drönare som både bejaktar möjligheterna till ny teknik och värnar flygsäkerheten. Regeringen redovisar att Transportstyrelsen i december 2017 beslutade om nya föreskrifter om obemannade luftfartyg, vilka trädde i kraft i februari 2018. Ändringarna har enligt regeringen bl.a. motiverats av ett ökat behov av att främja teknikutveckling. Andra bakomliggande orsaker är ett behov av att hantera ökade risker med allt fler obemannade luftfartyg och en tydligare synkronisering med regeringens målsättning och strategier så att Sverige kan upprätthålla sin position som en stark och innovativ flygindustrination. Regeringen hänvisar även till att nya EU-gemensamma regler för drönare har inrättats i och med att EU-förordningen om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av Europeiska unionens byrå för luftfarts-säkerhet trädde i kraft i september 2018. Inom ramen för förordningen håller en genomförandeakt och en delegerad akt om drönare på att tas fram. Regeringen anger även att infrastrukturministern inom ramen för beredningen av tillkännagivandet höll ett rundabordssamtal med berörda aktörer i februari 2018. Vidare har regeringen uppdragit åt Transportstyrelsen att ta fram ett underlag om drönare, som bl.a. ska omfatta en fakta- och nulägesbeskrivning av användningen av drönare i Sverige samt en analys av utvecklingsområden för att möjliggöra en fortsatt utveckling och användning av drönare. Dessutom

ska underlaget innehålla en analys av utmaningar i förhållande till användningen av drönare på kort och lång sikt samt eventuella behov av ändringar i det nationella regelverket. Uppdraget ska redovisas i juni 2019.

Villkoren inom åkerinäringen

I riksdagsskrivelse 2016/17:219 finns ett tillkännagivande om villkoren inom åkerinäringen, där riksdagen framför att det behövs en utredning för att skyndsamt stärka den svenska åkerinäringens konkurrenskraft.

Regeringen framhåller att den under våren 2018 beslutade om två propositioner med relevans för tillkännagivandet. I propositionen Beställaransvar för ordning och reda på vägarna (prop. 2017/18:209) föreslog regeringen ändringar i de straffrättsliga reglerna om beställaransvar i yrkestrafiklagen (2012:210) och taxitrafiklagen (2012:211). Förslagen innebär att beställaransvaret skärps. I propositionen Förlängd klampning (prop. 2017/18:198) föreslog regeringen att tidsgränsen för åtgärder bör förlängas från 24 till 36 timmar. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2017/18:TU14, rskr. 2017/18:314). Regeringen hänvisar även till det pågående arbetet inom EU med det s.k. mobilitetspaketet, som bl.a. innebär ändringar av bestämmelserna om kör- och vilotider, färdskrivare och cabotage. Inom ramen för paketet behandlas också ett förslag om specialutformade regler för utstationering av yrkesförare inom vägtransportområdet, en s.k. lex specialis.

Luftfart

Riksdagsskrivelse 2016/17:220 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör främja användningen av biodrivmedel i luftfarten genom lämpliga styrmedel och åtgärder, som t.ex. att undersöka möjligheten att differentiera start- och landningsavgifter baserat på bränsle.

Regeringen framhåller att det efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24) nu görs en satsning på forskning om och utveckling av biobränsle för flyg. Mer specifikt utökas anslaget till näringslivsutveckling med ytterligare 20 miljoner kronor för 2018, 30 miljoner kronor för 2019 och 50 miljoner kronor för 2020 för att stödja utvecklingen av biobränsle till flyg. Regeringen anger också att en särskild utredare utsågs i februari 2018 med uppdrag att analysera hur flygets användning av hållbara biobränslen med hög klimatprestanda kan främjas för att bidra till övergången till ett fossilfritt energisystem och minska klimatpåverkan. Enligt direktivet ska utredaren vid behov föreslå hur de styrmedel bör utformas som är lämpligast för att minska flygets utsläpp genom hållbara biobränslen. Utredaren ska också bedöma dels vilken inblandning av biobränsle som är rimlig att uppnå när de styrmedel som utredningen föreslår ska träda i kraft med hänsyn till tillgång och pris på sådana bränslen samt efterfrågan i andra sektorer, dels förutsättningarna för att öka inblandningen av hållbara biobränslen över tid utifrån samma faktorer. Uppdraget ska redovisas i mars 2019.

Långa lastbilar

Vad gäller väg- och fordonstrågor finns ett tillkännagivande i riksdagskrivelse 2016/17:238, där riksdagen uppmanar regeringen att skyndsamt se över hur längre fordonståg i högre utsträckning kan tillåtas på det svenska vägnätet.

Regeringen redovisar att den i november 2017 fattade beslut om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordonståg under en provperiod. Ändringarna trädde i kraft den 1 februari 2018 och kommer enligt regeringen att ge bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker och konstruktioner. Därutöver anger regeringen att den har uppdragit åt Trafikverket att analysera om och var längre lastbilar bör tillåtas på det svenska vägnätet. Uppdraget ska redovisas i mars 2019.

En strategi för luftfarten och regionala flygplatser

Riksdagskrivelse 2017/18:104 innehåller två tillkännagivanden om luftfartsfrågor. Se ovanstående redovisning av tillkännagivandena om en strategi för luftfarten och regionala flygplatser (rskr. 2014/15:144 och rskr. 2016/17:101) för en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandena.

Ett gemensamt europeiskt luftrum

I riksdagskrivelse 2017/18:198 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör prioritera arbetet med EU-initiativet till ett gemensamt europeiskt luftrum, Single European Sky (SES), för ett effektivare och miljömässigt bättre nyttjande av det europeiska luftrummet.

Regeringen redovisar att det i regeringens flygstrategi från 2017 anges att Sverige ska fortsätta att vara ledande i att utveckla effektiviseringen av luftrummet i samverkan med andra länder. Enligt regeringen är ett fullt genomförande av SES en viktig åtgärd för att förbättra kapaciteten och effektiviteten i flygtrafiktjänsten och även möjliggöra kortare och mer energieffektiva rutter. I jämförelse med andra EU-medlemsstater konstaterar regeringen att Sverige i dag i hög grad uppnår målen som är överenskomna på EU-nivå. Exempelvis har Sverige tillsammans med Danmark inrättat ett geografiskt funktionellt luftrumsblock och erbjuder i dag unikt integrerade och operationella undervägstjänster åt luftrumsanvändarna genom den gemensamma organisationen NUAC (Nordic Unified Air Traffic Control). Inom det svensk-danska gemensamma luftrummet och tillsammans med Estland, Finland, Lettland och Norge erbjuds vidare fri ruttplanering för att möjliggöra kortast möjliga flygväg mellan två orter (FRA – free route airspace). Regeringen redovisar också att en s.k. prestationsplan för det svenska luftrummet för perioden 2020–2024 (även kallad RP3 – referensperiod 3) håller på att tas fram av Transportstyrelsen. Prestationsplanen blir vägledande för tjänster inom och avgifter för den flygtrafikledning som kommer att tillhandhållas under den aktuella perioden.

Ett fossiloberoende transportsystem

Vad gäller fossiloberoende transporter finns i riksdagsskrivelse 2017/18:263 ett tillkännagivande om att regeringens arbete för att minska klimatpåverkan från transportsektorn bör grunda sig på samhällsekonomiskt och miljömässigt effektiva åtgärder.

Regeringen påminner om att den under 2018 tog fram en klimatstrategi som innehåller en handlingsplan för fossilfria transporter och elektrifiering. Åtgärderna i handlingsplanen syftar till att åstadkomma en omställning till effektiva fordon och fossilfria drivmedel, en överflyttning till järnväg och sjöfart samt ökad andel cykel-, gång- och kollektivtrafik. I handlingsplanen betonas bl.a. behovet av styrmedel med en utgångspunkt i trafikens samhälls-ekonomiska kostnader och som ökar attraktiviteten hos de transportsätt som ger mindre klimatpåverkan. Regeringen anger även att transportpolitikens övergripande mål, dvs. att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet, har varit en utgångspunkt för regeringens beslut om en nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029, beslut om byggstarter 2018–2020, beslut om förberedelse för byggstarter 2021–2023 samt fastställelse av definitiva ekonomiska ramar för trafikslagsövergripande länsplaner för regional transportinfrastruktur för perioden 2018–2029. Vidare framhåller regeringen att Trafikverket inför beslut om investeringar och upphandlingar ska göra analyser av vilken metod som ger störst effektivitet, nytta och produktivitet samt tar hänsyn till miljön och uppmuntrar till innovation i anläggningsbranschen. Enligt regeringens beslut ska Trafikverket årligen i samband med årsredovisningen redovisa effekterna, däribland den samhällsekonomiska nyttan, av de åtgärder som genomförs för att upprätthålla kvaliteten och tillgängligheten på väg- och järnvägsnäten och av de trimnings- och miljöåtgärder som genomförs i befintlig infrastruktur.

Självkörande fordon

I riksdagsskrivelse 2017/18:324 finns ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör utarbeta en strategi för självkörande fordon.

Regeringen anger att den i november 2015 beslutade att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera vilka regelförändringar som behövs för en introduktion av förarstödjande teknik och helt eller delvis självkörande fordon på väg. I mars 2018 överlämnade utredaren slutbetänkandet Vägen till självkörande fordon – introduktion (SOU 2018:16). Betänkandet har remissbehandlats.

Övriga ärendetyper

Regeringen redovisar inte bara beredningsläget för riksdagens tillkännagivanden utan för alla skrivelser där riksdagen meddelat regeringens sina beslut. Lagstiftningsärendena, dvs. regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar till följd av riksdagens beslut, utgör ett viktigt inslag i regeringens redogörelse. Av de totalt 13 slutbehandlade skrivelserna är 9

skrivelser lagstiftningsärenden. Riksdagsskrivelse 2018/19:109 om utgiftsområde 22 Kommunikationer innehåller ett exempel på ytterligare en ärendetyp. I skrivelsen har riksdagen godkänt regeringens förslag om anslagen för 2018, varpå regeringen har fattat beslut om regleringsbrev.

Utskottets ställningstagande

Efter att ha tagit del av regeringens skrivelse 2018/19:75 kan utskottet inledningsvis konstatera att regeringens redogörelse i allt väsentligt synes ge en formellt korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats.

I skrivelsen redovisar regeringen bl.a. beredningsläget för utskottets 32 tillkännagivanden, varav 6 redovisas som slutbehandlade och 26 redovisas som under fortsatt beredning. Av de slutbehandlade tillkännagivandena har 5 redovisats av regeringen i andra sammanhang inför skrivelse 75. Tillkännagivandena om beslut om omhändertagande och klampning (rskr. 2014/15:25 och rskr. 2014/15:206) redovisades som slutbehandlade i proposition 2017/18:198 Förlängd klampning, medan tillkännagivandena om sårbarheten i transportsystemet, införandet av ERTMS och vissa frågor om upphandling av infrastruktur (rskr. 2016/17:101) redovisades som slutbehandlade i skrivelse 2017/18:278 Nationell planering för transportinfrastrukturen 2018–2029. Utskottet hade inget att invända mot regeringens bedömning i de betänkanden som behandlade propositionen och skrivelsen (bet. 2017/18:TU14 Yrkestrafik och beställansvar och bet. 2018/19:TU5 Infrastrukturfrågor) och är alltså av samma uppfattning. I sammanhanget kan utskottet med tillfredsställelse konstatera att regeringen synes ha beaktat utskottets och konstitutionsutskottets klargörande från föregående år om att tillkännagivanden inte bör redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

Utskottet noterar att 15 av de tillkännagivanden som fortfarande bereds hör till de äldre riksmötena, dvs. fram till riksmötet 2015/16, varav det äldsta tillkännagivandet är från riksmötet 2004/05. Nästa år tillkommer ytterligare 5 tillkännagivanden till kategorin äldre riksmöten. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för ett tillkännagivande rimligtvis beror på tillkännagivandets innehåll, men vill påminna om att det är av stor vikt att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs och gör ansträngningar framöver för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling. Utskottet kan i sammanhanget konstatera att ett tiotal av de tillkännagivanden som fortfarande bereds härrör från luftfartsområdet. Detta bör ses som en tydlig signal till regeringen om behovet av samlade åtgärder på området. Utskottet förutsätter att tillkännagivandena får en skyndsamt och samvetsgrann behandling i regeringens pågående beredningsarbete inom området.

När det gäller regeringens redovisning noterar utskottet liksom i föregående års yttrande att regeringen i regel lämnar utförliga redogörelser för vidtagna

och pågående åtgärder inom ramen för sin behandling av utskottets tillkännagivanden, vilket är positivt. Utskottet uppmärksammar dock att regeringen endast redogör för planerade åtgärder i något enstaka ärende, en försämring jämfört med föregående års skrivelse. Vidare anger regeringen ytterst sällan när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat. I skrivelsen hänvisar regeringen till den parlamentariska situationen med en övergångsregering hösten 2018 och anger att färre åtgärder därför har kunnat redovisas till riksdagen. Utskottet har förståelse för detta men uppmanar likväl regeringen att i möjligaste mån redovisa för planerade åtgärder och när, inklusive efter vilka åtgärder, ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat. Att riksdagen ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planerade åtgärder är enligt utskottet angeläget för att säkerställa att åtgärderna är i linje med tillkännagivandets intentioner. Inte minst gäller detta för tillkännagivandena i kategorin äldre riksmöten som redan har beretts under en längre tid och där det därför är viktigt att i möjligaste mån undvika att hanteringen förlängs ytterligare i onödan.

I likhet med tidigare år vill utskottet också framhålla att vissa av utskottets tillkännagivanden är mer omfattande och innehåller olika delmoment, t.ex. tillkännagivandet om it och miljön (rskr. 2013/14:168) och tillkännagivandet om åtgärder inom sjöfarten (rskr. 2013/14:374). Regeringen synes i regel vara medveten om detta och redogör för de vidtagna åtgärderna för samtliga eventuella delmoment, vilket utskottet välkomnar.

Slutligen noterar utskottet att regeringen i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 22) redovisade behandlingen av tillkännagivandena om en strategi för luftfarten (rskr. 2016/17:185 och rskr. 2017/18:104) och lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206 och rskr. 2016/17:238). Av redovisningen i budgetpropositionen framgick dock inte om regeringens bedömning var att tillkännagivandena ansågs slutbehandlade eller inte. I betänkande 2018/19:TU1 Utgiftsområde 22 Kommunikationer angav utskottet därför att det hade för avsikt att återkomma till frågan om tillkännagivandenas hantering senare under riksmötet i samband med skrivelse 75. Utskottet kan nu konstatera att regeringen anger i skrivelsen att de nämnda tillkännagivandena bereds vidare. Enligt utskottet är det av stor vikt att det tydligt framgår av regeringens redogörelse om regeringen anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller ej. Utskottet angav i föregående års yttrande att den nya praxis som vuxit fram, och som innebär att regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen och redovisa sin behandling av tillkännagivanden i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse före skrivelse 75, är positiv såtillvida att den innebär att riksdagen ges möjlighet att i ett tidigare skede lämna synpunkter om regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden. De positiva effekterna av en redovisning i ett tidigare skede riskerar dock enligt utskottet att förtas om regeringen inte är tydlig nog i sin redovisning och utskottet som ett resultat behöver invänta skrivelse 75 för ett tydliggörande.

Stockholm den 25 april 2019

På trafikutskottets vägnar

Jens Holm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jens Holm (V), Anders Åkesson (C), Anna-Caren Säterberg (S), Jessika Roswall (M), Jasenko Omanovic (S), Sten Bergheden (M), Jimmy Ståhl (SD), Teres Lindberg (S), Anders Hansson (M), Thomas Morell (SD), Johan Büser (S), Elin Gustafsson (S), Helena Gellerman (L), Patrik Jönsson (SD), Emma Berginger (MP), Åsa Coenraads (M) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

BILAGA 10

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2018/19:MJU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet samt övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018.

I skrivelsen redovisar regeringen sina åtgärder med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser. Huvudsakligen är det regeringens åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2018 som redovisas.

I detta yttrande redovisar utskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Utskottet har i de flesta delar inget att invända mot regeringens redovisning men noterar att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte är slutbehandlade. Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandena om regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 20 är slutbehandlade när det gäller ingen övergödning (rskr. 2015/16:103 punkt 1 i denna del och 2016/17:116 punkt 1 i denna del) och klimat (rskr. 2016/17:116 punkt 1 i denna del).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Av de riksdagsbeslut som tas upp i regeringens redogörelse avser 44 riksdags-skrivelser där miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2018 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen beslutade. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som redovisas är totalt 57, varav 26 redovisas under Miljö- och energidepartementet och 31 under Näringsdepartementet. Av dessa är 46 inte slutbehandlade (29 under Näringsdepartementet och 17 under Miljö- och energidepartementet).

Utskottets ställningstagande

I likhet med tidigare yttranden noterar utskottet att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte är slutbehandlade. Utskottet vill påminna om att det vid upprepade tillfällen betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant (yttr. 2015/16: MJU4y och 2017/18: MJU4y). Vidare har konstitutionsutskottet uttalat att tillkännagivanden vanligtvis bör slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06: KU34), och om så inte är fallet bör en bedömning av när de kan bli slutbehandlade redovisas (bet. 2015/16: KU21).

Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandena om regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 20 är slutbehandlade när det gäller ingen övergödning (rskr. 2015/16:103 punkt 1 i denna del och 2016/17:116 punkt 1 i denna del) och klimat (rskr. 2016/17:116 punkt 1 i denna del).

När det gäller ingen övergödning noterar utskottet att regeringen i skrivelsen redovisar att de remitterat rapporten från utredningen om hållbara vattentjänster och att en utredning har tillsatts som ska föreslå hur övergödningen effektivt kan minskas genom att stärka drivkrafterna för lokalt åtgärdsarbete. Det är positivt att regeringen arbetar med frågan, men i tillkännagivandena efterfrågades en redovisning av resultatet av de vidtagna åtgärderna mot övergödning. Utskottet förväntar sig kraftfulla åtgärder på området och en redovisning av effekterna innan tillkännagivandena kan anses vara slutbehandlade. Mot bakgrund av detta anser utskottet att riksdagsskrivelserna i dessa delar inte kan anses slutbehandlade.

När det gäller klimat välkomnar utskottet regeringens första klimatredovisning i budgetpropositionen för 2019. Utskottet anser dock att det är anmärkningsvärt att regeringen anser att tillkännagivandet är slutbehandlat i och med redovisningen. Utskottet vill påminna om att man vid behandlingen

av budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (prop. 2018/19:1) konstaterade att klimatredovisningen inte fullt ut levde upp till kraven i klimatlagen och att man saknade en redovisning av resultaten av åtgärderna (bet. 2018/19: MJU1 s. 10). Även Klimatpolitiska rådet har bedömt att klimatredovisningen endast delvis levde upp till kraven i § 4 i klimatlagen. I riksdagens tillkännagivande (rskr. 2016/17:116 punkt 1 i denna del) efterfrågades en redovisning av resultatet av de statliga insatserna på klimatområdet och indikatorer som inriktas på resultat. Mot bakgrund av detta anser utskottet att riksdagsskrivelsen i denna del inte kan anses slutbehandlad.

Stockholm den 2 maj 2019

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Mats Nordberg (SD), Ulrika Heie (C), Yasmine Eriksson (SD) och Joar Forssell (L).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (S, MP)

Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Isak From (S), Magnus Manhammar (S), Malin Larsson (S) och Marlene Burwick (S) anför:

När det gäller tillkännagivandet om regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 20 i den del som rör klimat i riksdagsskrivelse 2016/17:116 punkt 1 anser vi att det inte går att hantera frågan på ett bättre sätt. I skrivelse 2018/19:75 redogör regeringen dels för redovisningen av klimatarbetet i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1), dels för hur redovisningen av klimatarbetet ska utformas i budgetpropositionen framöver. Det faktum att Sverige hade en övergångsregering under en period måste tas i beaktande. Klimatarbetet och innehållet i redovisningen kommer att behöva utvecklas både sett till detaljeringsgrad och med kompletterande prognoser, vilket Klimatpolitiska rådet också meddelat. Vi delar regeringens bedömning att denna punkt är slutbehandlad.

I övrigt utgår vi från att riksdagsskrivelser respekteras och hanteras skyndsamt av regeringen. Samtidigt kan komplexiteten i en viss fråga medföra behov av ett omfattande beredningsarbete för att säkerställa ett nödvändigt beslutsunderlag i enlighet med regeringsformens krav. Detta kan innebära en förlängd handläggningstid.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (SD)

Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD) anför:

Uppföljning av om en minoritetsregering har följt de tillkännagivanden som riksdagen har gjort är mycket viktigt för regeringens demokratiska legitimitet.

Vi anser samtidigt att riksdagen ska ha en viss tolerans och visa förståelse för att uppfyllandet av tillkännagivandena kan ta tid och kan stöta på olika problem. Därför väljer vi generellt att inte kommentera de tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. Det är regeringens skyldighet att redovisa problemen och skälen till fördröjningar.

Behandlingen av tillkännagivandet om mål för ekologisk produktion och konsumtion i riksdagsskrivelse 2016/17:338 punkt 37 avviker dock tydligt från mönstret i de ärenden som inte är slutbehandlade. Tillkännagivandet säger att fokus måste vara att stärka konkurrenskraften i hela livsmedelskedjan i

stället för att formulera mål om ekologisk konsumtion och produktion. Argument ges vidare för varför Sverige inte ska ha kvantitativa mål för en viss produktionsform. Därtill kan tilläggas att konsumtionsmål kan motverka inköp av närproducerade livsmedel till förmån för import.

Mål hade satts upp före tillkännagivandet, och Jordbruksverket hade fått i uppdrag att föreslå en handlingsplan för att uppnå målen. Det faktum att målen redan finns är inget skäl att inte följa riksdagens vilja att sådana mål inte ska finnas. Inte heller det faktum att Jordbruksverket nu har redovisat sitt uppdrag. Målen bör tas bort. Allra minst bör regeringen redovisa hur den avser att avveckla dem och skäl till varför den inte kan ta bort dem omgående, om så är fallet. Att bara konstatera att punkten inte är slutbehandlad medan målen finns kvar och gäller, innebär att regeringen avsiktligt avstår från att följa tillkännagivandet.

BILAGA II

Näringsutskottets yttrande 2018/19:NU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 28 mars 2019 att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 samt eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Näringsutskottet har gått igenom behandlingen av de 32 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av ärenden där utskottet haft beredningsansvar. Utskottet anser att regeringens redovisning, med ett undantag, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen 2018 – åtgärder under 2018

Skrivelsen

I skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 redovisar regeringen de åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under tiden den 1 januari–31 december 2018.

Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 32 riksdagsskrivelser upptagna, varav 16 anges som slutbehandlade (tabell 1) och resterande 16 som inte slutbehandlade (tabell 2).

Tabell 1 Skrivelser som redovisas som slutbehandlade

Nr rskr.	Riksdagsskrivelse
2016/17:103	Utgiftsområde 24 Näringsliv
2017/18:239	Myndighetsuppgifter på elområdet
2017/18:277	Förbud mot utvinning av uran
2017/18:279	Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om energi- och däckmärkning
2017/18:362	Tillgång till upphovsrättsligt skyddat material för personer med synnedsättning eller annan läsnedsättning
2017/18:411	Energipolitikens inriktning
2017/18:412	Elmarknadsfrågor
2017/18:413	Solidaritet vid kris i naturgasförsörjningen
2017/18:361	Nordiskt avtal om samarbete i konkurrensfrågor
2017/18:386	Riksrevisionens rapport om statligt ägda bolag med samhällsuppdrag
2017/18:387	Riksrevisionens rapport om omvandlingen av Kiruna och Malmberget
2018/19:14	Modernare regler om varumärken och en ny lag om företagsnamn
2018/19:72	Utgiftsområde 19 Regional tillväxt
2018/19:99	Utgiftsområde 24 Näringsliv
2018/19:100	Utgiftsområde 24 Näringsliv
2018/19:101	Utgiftsområde 21 Energi

Tabell 2 Skrivelser som redovisas som inte slutbehandlade

Nr rskr.	Riksdagsskrivelse
2009/10:162	Förändrad ägarstruktur i Aktiebolaget Svensk Bilprovning m.m.
2010/11:132	Utgiftsområde 24 Näringsliv
2012/13:103	Utgiftsområde 24 Näringsliv
2015/16:90	Utgiftsområde 24 Näringsliv

2015/16:201	Regional tillväxtpolitik
2015/16:295	Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt
2016/17:192	Näringspolitik
2016/17:332	Riksrevisionens rapport om förutsättningar för en säker kraftöverföring
2016/17:333	Statligt ägda bolag i omvandling
2017/18:197	Handelspolitik
2017/18:238	Näringspolitik
2017/18:278	Förstärkt följerätt
2017/18:322	En politik för tillväxt och utveckling i svensk industri
2017/18:323	Riksrevisionens rapport om det samlade stödet till solet
2017/18:359	En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder
2017/18:360	En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

Nio av riksdagsskrivelserna som regeringen redovisar i skrivelse 2018/19:75 innehåller totalt elva tillkännagivanden, varav ett anges som slutbehandlat (tabell 3). Tillkännagivandena under fortsatt beredning redovisas i tabell 4 nedan.

Tabell 3 Tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2016/17:332	Svenska kraftnäts uppdrag om långsiktiga analyser av effektsituationen

Tabell 4 Tillkännagivanden som redovisas som inte slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2015/16:201	Lokalisering av statliga myndigheter
2016/17:192	Tydliga tidsgränser för myndigheters handläggningstider
2016/17:332	Samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar vid nätinvesteringar
2017/18:197	Exportprogram och andra åtgärder för livsmedelsfrämjande
2017/18:238	Oberoende effektutvärderingar av statliga stöd
2017/18:238	Ett fortsatt arbete för att korta handläggningstider på myndigheter
2017/18:278	Översyn av privatkopieringsersättningen
2017/18:322	Nödvändiga förutsättningar för att svensk industri ska kunna växa och nå sin fulla potential
2017/18:360	Likvärdigt alternativ till kopparnätet
2017/18:359	Ett reformerat strandskydd

Utskottets ställningstagande

Utskottets granskning av regeringens redogörelse för hanteringen av riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Vad gäller tillkännagivandet om Svenska kraftnäts uppdrag att göra långsiktiga analyser av effektsituationen (bet. 2016/17:NU21, rskr. 2016/17:332 Riksrevisionens rapport om förutsättningar för en säker kraftöverföring) som regeringen redovisar som slutbehandlad i skrivelse 2018/19:75 noterar utskottet förordningsändringen som regeringen redovisar och att bestämmelsen i den ändrade förordningen trädde i kraft den 1 augusti 2018. Regeringen redovisade tillkännagivandet som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 21). Utskottet hade vid beredningen av propositionen (bet. 2018/19:NU3) liksom nu inget att invända mot regeringens bedömning.

I fråga om de tillkännagivanden som regeringen redovisar i skrivelsen som inte slutbehandlade förutsätter utskottet att regeringen fortsätter arbetet med beredningen av dessa. Utskottet vill påminna om att det vid upprepade tillfällen betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamhet som krävs. Mot denna bakgrund vill utskottet framhålla att det ser positivt på de ansträngningar som regeringen har gjort för att hantera äldre tillkännagivanden. Det nu äldsta, ännu inte slutbehandlade tillkännagivandet inom utskottets beredningsområde beslutades av riksdagen våren 2016 (tillkännagivandet om lokalisering och organisering av statliga myndigheter, bet. 2015/16:NU17, rskr. 2015/16:201 punkt 2).

Efter en genomgång av regeringens skrivelse anser utskottet att redogörelsen som lämnats, med ett undantag, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Undantaget gäller regeringens bedömning att skrivelsen om Utgiftsområde 21 Energi är slutbehandlad (rskr. 2018/19:101). Utskottet delar inte denna bedömning eftersom regeringen inte redovisar vilken åtgärd som vidtagits med anledning av utskottets ställningstagande i betänkande 2018/19:NU3 om en minskning av subventionsgraden för stöd till solceller. Hur regeringen har hanterat denna del av riksdagens beslut framgår inte av skrivelsen. Utskottet noterar regeringsbeslutet om en revidering av förordningen (2009:689) om statligt stöd till solceller den 4 april 2019, vilket var tre veckor efter att regeringens redovisning av åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser presenterats i skrivelse 2018/19:75. Därmed borde regeringen inte redovisat skrivelsen som slutbehandlad med utgångspunkt i det som regeringen redovisar i skrivelse 2018/19:75.

Slutligen konstaterar utskottet att det finns en viss inkonsekvens vad gäller regeringens redovisning av vilka förslag som är grund för ett visst beslut. Exempelvis hänvisar regeringen i skrivelsen ibland till motioner från allmänna motionstiden 2018/19 men redovisar inte vilka motionsyrkanden som avses (rskr. 2018/19:101); i andra fall redovisas alla motionsyrkanden. Vidare anges en motion men det aktuella yrkandet saknas (rskr. 2017/18:360). I andra fall

hänvisas till fel motionsyrkanden (rskr. 2017/18:238 punkt 2), och hänvisningen till motioner och yrkanden i det inledande stycket och i efterföljande redovisning stämmer inte överens (rskr. 2017/18:238 punkterna 2 och 12).

Stockholm den 2 maj 2019

På näringsutskottets vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carl-Oskar Bohlin (M), Helene Hellmark Knutsson (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Birger Lahti (V), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Arman Teimouri (L), Eric Palmqvist (SD), Lorentz Tovatt (MP), Peter Helander (C), Charlotte Quensel (SD), Per Schöldberg (C) och Åsa Hartzell (M).